

RONAN FELIX

VERSLAG & WAARNEMINGEN:

Vogelreis Finland & Noorwegen.

(Dinsdag 27/05/2008 –
Donderdag 05/06/2008)

I. ALGEMENE INFORMATIE.

1. Waarom Finland & Noorwegen?

Verschillende redenen lagen aan de basis van deze beslissing. Na jaren reizen doorheen Oost en Zuid Europa was dit voor ons een nog onbekende bestemming. Een 10-tal jaar geleden hadden we de najaarstrek in Falsterbo (Zweden) wel gevolgd maar een bezoek aan het echte hoge noorden was nieuw. Trouwens werd het ook hoog tijd om onze soortenlijst nog eens serieus aan te dikken, iets wat al enkele jaren geleden was. Onze keuze viel uiteindelijk op een deel van Lapland met vertrek en aankomst te Rovaniemi, pal op de poolcirkel. Van daaruit zouden we eerst richting het Varanger schiereiland trekken met onderweg voldoende aandacht voor het Finse natuurschoon. Na het bezoek aan Noorwegen was het de bedoeling om terug naar Finland af te reizen, meer bepaald naar de Kuusamo area dicht bij de Russische grens. Bovenvermelde intenties werden ook daadwerkelijk uitgevoerd met hier en daar de bekende wijziging in het vooropgestelde reisschema.

2. Deelnemers.

- Felix Henri, Rupelmonde
- Felix Ronan, Rupelmonde

3. Reisweg.

Vooraleer we vertrokken richting het Hoge Noorden werden verschillende reisbureaus gecontacteerd en meerdere routes uitgestippeld. Omdat de voorgeschotelde reisroutes zowel qua timing als qua prijs niet in onze plannen paste gingen we via het internet zelf op zoek naar de beste oplossing. Die bestond eruit om met Finnair te vliegen naar onze eindbestemming Rovaniemi met tussenstop te Helsinki. Na het opstellen van het programma werden vertrek- en aankomstdatum vastgelegd. Dinsdag 27 mei 2008 zouden we rond de middag vertrekken en op donderdag 5 juni van datzelfde jaar in de late namiddag terugkeren. Op die manier hadden we, zowel bij vertrek als bij terugkomst, voldoende tijd om op de luchthavens te geraken en moesten we niet op een ontegenwoordig vroeg uur de incheckbalies trotseren. Deze informatie werd ook zo doorgegeven aan het reisbureau Day One Travel uit Kruibeke. Kort daarop ontvingen wij onze elektronische ticketten samen met de voucher voor onze huurwagen. Omdat we opnieuw reisden als duo, meer bepaald als vader en zoon, stonden we zelf in voor ons transport van en naar onze nationale luchthaven.

4. Programma.

4.1. Vooropgesteld Programma Finland & Noorwegen.

Dinsdag 27/05/2008.

Aankomst Rovaniemi 17.40 uur lokale tijd (onze tijd + 1 uur)
Transfer Rovaniemi → Sodankylä
Birding Kurkiaska krachtcentrale

Woensdag 28/05/2008.

Transfer Sodankylä → Ukonjärvi
Birding Petkula bog, krachtcentrales van Kurittukoski & Porttipahta, Ilmakki meer,
Peurasuvanto, Tankavaara & Kiilopää.

Donderdag 29/05/2008.

Transfer Ukonjärvi → Vestre Jakobselv (N)
Birding Haapalahti uitkijktoren, Feeders Neljän Tuulen Tupa Kaamanen & Pohjan Tuli
Hotel Utsjoki (F)
Birding Varrangerbotn – Vestre Jakobselv (N)

Vrijdag 30/05/2008.

Birding Varanger: Vestre Jakobselv – Vadso – Ekkeroy – Vardo – Hornoya

Zaterdag 31/05/2008.

Birding Varanger: Vestre Jakobselv – Vadso – Hamningberg

Zondag 01/06/2008.

Birding Varanger: Vestre Jakobselv – Tana bru - Batsfjord

Maandag 02/06/2008.

Transfer Vestre Jakobselv → Luosto (F)
Birding Vestre Jakobselv – Varrangerbotn (N)
Birding Luosto (F)

Dinsdag 03/06/2008.

Transfer Luosto → Kuusamo
Birding Luosto, Livaara

Woensdag 04/06/2008.

Birding Kuusamo: Valtavaara – Konttainen – Vuotonki – Matolampi

Donderdag 05/06/2008.

Transfer Kuusamo → Rovaniemi
Birding langs baan 81

4.2. Effectief Programma Finland & Noorwegen.

Dinsdag 27/05/2008.

Aankomst Rovaniemi 17.40 uur lokale tijd (onze tijd + 1 uur)
Transfer Rovaniemi → Sodankylä
Birding Kurkiaska krachtcentrale

Woensdag 28/05/2008.

Transfer Sodankylä → Ukonjärvi
Birding Kelujärvi meer, Hanhiaapa uitkijktoren, Petkula bog, krachtcentrales van Kurittukoski & Porttipahta, Ilmakki meer, Peurasuvanto, Tankavaara & Kiilopää, Inarijärvi meer

Donderdag 29/05/2008.

Transfer Ukonjärvi → Vestre Jakobselv (N)
Birding Haapalahti uitkijktoren, Feeder Pohjan Tuli Hotel Utsjoki (F)
Birding Varrangerbotn – Nesseby – Vestre Jakobselv – Ekkeroy (N)

Vrijdag 30/05/2008.

Birding Varanger: Vestre Jakobselv – Vadso – Vardo – Hornoya - Hamningberg

Zaterdag 31/05/2008.

Birding Varanger: Vestre Jakobselv – Tana Bru - Batsfjord

Zondag 01/06/2008.

Transfer Vestre Jakobselv → Sodankylä (F)
Birding Vestre Jakobselv – Nesseby – Varrangerbotn (N)
Birding ven provincie grens Utsjoki / Inari, Feeders Neljän Tuulen Tupa Kaamanen & Pohjan Tuli Hotel Utsjoki, Kaunispaa, Petkula bog (F)

Maandag 02/06/2008.

Transfer Sodankylä → Kuusamo
Birding Luosto - Pyhä, Alakitka meer, Livaara

Dinsdag 03/06/2008.

Birding Kuusamo: Livaara – Vuotonki – PK Erämajat – Matolampi – Antinpera

Woensdag 04/06/2008.

Birding Kuusamo: Valtavaara – Konttainen – Oulanka NP – Matolampi – Livaara

Donderdag 05/06/2008.

Transfer Kuusamo → Rovaniemi
Birding langs baan 81

5. Verblijf.**5.1. Verblijfplaatsen.**

Waarnemingsgebied	Verblijfplaats	Naam Verblijf	Prijs € per persoon
FINLAND			
Sodankyla	Orakylä	Hirveäkurun Vuontistuvat	30
Inari	Ukonjärvi	Ukonjärvi Camping	25
Kuusamo	Kuusamo	Camping Matkajoki	15
NOORWEGEN			
Varanger	Vestre Jakobselv	Vestre Jakobselv Camping	25

Bovenvermelde prijzen zijn per nacht en per persoon.

Er dient rekening mee gehouden te worden dat het toeristische seizoen in Lapland begint vanaf 1 juni. In de meeste brochures staan wel andere (vroegere) data vermeld. Wij ondervonden ter plekke dat men eind mei nog volop bezig is met het renoveren & klaarmaken van de hutten en chalets voor het hoogseizoen. Uiteindelijk vormde het vinden van een geschikte overnachtingplaats geen probleem daar wij telkens ofwel toch konden gebruik maken van de accommodatie ter plekke ofwel werden doorverwezen naar een andere locatie. In Sodankylä sliepen we in een prachtige chalet met alles erop en eraan aan de rand van het Oranjärvi meer. We maakten gretig gebruik van de sauna en konden eten bewaren in de ijskast of verwarmen op de verschillende kookvuren. Dit was ons zo bevallen dat we er een tweede keer bleven overnachten tijdens onze transfer naar Kuusamo. Op de Ukonjärvi Camping sliepen we in een (verwarmde) 2-persoonskamer inclusief badkamer, gezien de temperatuur een goede keuze zo bleek later. De Finse uitbaatster spreekt een aardig mondje Nederlands en het was ook hier dat we de lokale keuken, zijnde rendiervlees met veenbessen, proefden. De chalet en de sanitaire blok op Camping Matkajoki zijn heel eenvoudig maar voldoende te noemen. De chalet in Varanger is ronduit prachtig, inclusief de sanitaire blok met aparte toiletten, douches en sauna.

6. Huurwagen.

Zoals de traditie het wil gingen we nu ook weer in zee met Sunny cars. Onze wagen werd deze keer een 5 deurs Fiat Stylo in Diesel uitvoering. Hier hadden we specifiek om gevraagd bij onze reservatie maar toen hadden we te horen gekregen dat er enkel benzines verkrijgbaar waren. Een onverwachte meevaller gezien de brandstofprijzen dachten we ... (zie verder). De sleutel van de wagen diende afgehaald te worden aan de balie van Budget Rent a Car. Het voordeel op de luchthaven van Rovaniemi is dat de transportband van de valiezen vlak naast de balies van de autoverhuurbedrijven is geplaatst. Dit heeft als voordeel dat één persoon de valiezen kan opwachten terwijl een andere de details van de wagen gaat regelen. Dit geschiedde dan ook en op het ogenblik dat ik alle documenten had ingevuld en de sleutel van de wagen in mijn bezit had, had vader de valiezen gecollecteerd. We betaalden € 435,00 voor de gehele verblijfsduur, zijnde 9 schijven van 24 uur. Alle wagens hebben een ALL IN+ formule zodat je zeker voldoende verzekerd bent, inclusief een tweede chauffeur. De kilometerteller stond op 18357 toen we vertrokken en op 21508 toen we hem terug afleverden op de daarvoorziene parking.

7. Gebruikte Documenten/Informatie.

7.1. Boeken.

☺ Lars Jonsson:
Vogels van Europa.

☺ Killian Mullarney, Lars Svensson, Dan Zetterström, Peter J Grant:
Collins Bird guide.

☺ Derek Ratcliffe:
Lapland: A Natural History.

7.2. Verslagen.

☺ Norbert Willaert:
Noord Noorwegen (via Zweden & Finland) 03 Juni T/M 25 Juni 2007

☺ Bill Blake:
Finland & Norway 25 May-6 June 2007

☺ Birdseekers – Adam Scott Kennedy:
Arctic Norway & Finland May-June – 2007

☺ Bart De Keersmaecker:
Noord-Finland 14/06 – 20/06/2006

☺ Birdseekers:
Finland and Norway – 2006

☺ John van der Woude:
Northern Scandinavia 28 May – 9 June 2003

☺ Norbert Willaert:
Scandinavië (Zweden/Finland/Varangerfjord) 02 Juni T/M 27 Juni 2000

7.3. Kaarten.

☺ Hallwag International:
Finland 1 : 1 000 000

☺ Sodankylä:
Osoitekartta 1 : 100 000

☺ Kuusamo:
Touring Map 1 : 100 000

7.4. Andere Informatiebronnen.

Een andere bron van informatie en heden ten dage onontbeerlijk is het internet, de meeste reisverslagen werden op deze manier gevonden.

Onderstaande websites werden gedurende de voorbereiding meerdere malen geconsulteerd omdat zij informatie bevatten zoals beschrijvingen van gebieden, soorten, checklists, ...

Finland:

<http://linnut.sodankyla.fi/?kieli=en>

<http://www.bongariliitto.fi/>

<http://www.kuusamobirds.net/>

<http://www.birdphoto.fi/>

<http://www.tarsiger.com/home/index.php?lang=eng>

Noorwegen:

<http://www.birdingnorway.no/>

<http://birdwatch.brinkster.net/>

<http://fugler.net/>

<http://www.visitnorthcape.com/>

Het dient gezegd te worden dat het overgrote deel van deze websites enkel gebruikt werd om algemene informatie te weten te komen. Slechts enkele zijn up to date en bieden wat extra's.

Via de website <http://linnut.sodankyla.fi/?kieli=en> kan men een kaart, inclusief beschrijvingen van de beste waarnemingsplekken om en rond Sodankylä downloaden of afdrukken (Birdwatching in Sodankylä).

Idem voor de Kuusamo area. Hier kan je alle nodige informatie vinden via <http://www.kuusamobirds.net/>. Helaas werd de website op het moment dat wij er waren niet meer ge-update met als gevolg dat er geen recente waarnemingen beschikbaar waren.

Naast informatie over de gebieden in Finland en Noorwegen en de daar voorkomende vogelsoorten maakten we geregeld gebruik van de website www.birdphoto.fi. Dit niet alleen voor de prachtige foto's maar ook om vertrouwd te raken met de zang van de vogels in het Hoge Noorden.

Een zeer goede brochure over al wat te maken heeft met en wat er te gebeuren valt in Finnmark kan men downloaden via de website <http://www.visitnorthcape.com/>. Geen nood als je deze brochure niet kan te pakken krijgen voor je vertrek of ze vergeet mee te nemen want je kunt ze zowat overal vinden in Varanger.

Verder hebben wij ook contact gehad met enkele Belgische Scandinavië reizigers. Hierbij willen wij dan ook nog enkele personen bedanken zoals daar zijn: Norbert Willaert, Wouter Faveyts, Bart & Kris Dekeersmaecker en Jan Kelchtermans.

8. Allerlei.

8.1. Algemeen.

Lapland strekt zich uit over het meest noordelijke deel van Fennoscandiavië en Rusland en beslaat een oppervlakte van om en bij de 388.000 Km². Ruwweg wordt er wel eens gezegd dat alles wat zich boven de poolcirkel bevindt Lapland is. In werkelijkheid strekt dit "land" zich zelfs verder uit naar het zuiden. Het wordt ook wel eens de laatste wildernis in Europa genoemd. De inwoners worden Lappen of wat ze zelf liever hebben Saamen genoemd. Thans zijn er weinig of geen traditionele Saamen meer te vinden. Het volk dat eens samen met de kuddes rendieren (over)leefde is door het contact met de beschaving er vrijwel volledig in opgegaan.

8.2. Geografie & Klimaat.

Het landschap wordt vooral gekenmerkt door zijn uitgestrektheid. Grote vlakten gevuld met venen, meren (Finland telt er naar schatting zo'n 60.000) en snelstromende rivieren worden geregeld afgewisseld met oneindig grote sparren- en berkenbossen. Hoe noordelijker men gaat hoe meer de begroeiing wordt uitgedund tot men uiteindelijk op de toendra terecht komt.

Er zijn geen echte bergen in de streek, de hoogte van de heuvels varieert ruwweg tussen de 400 en de 700 meter. Het is wel zo dat men bij het beklimmen van deze heuvels redelijk snel doorheen de boomgrens breekt. Men komt dan terecht op de zogenaamde fjells welke een paradijs zijn voor mens en dier.

Het deel van Finland wat wij doorkruisten, de driehoek Sodankylä – Utsjoki - Kuusamo omvat zowat al wat hierboven wordt beschreven.

Het Varanger schiereiland in Noorwegen echter is helemaal anders. Hier zijn weinig of geen bomen meer te bespeuren tenzij enkele velden met dwergwilgen. Dit deel van Lapland, ook wel Finnmark genoemd, wordt gekenmerkt door rotskusten en toendra.

Voorbij de stad Vadso waar men de eigenlijke Varangerfjord verlaat en men over de Barentssee kijkt wordt de kustlijn ruwer. Dit ruwe karakter komt pas echt tot uiting wanneer men de trip maakt van Vardo naar Hamningberg. In het binnenland is het al toendra wat de klok slaat met hier en daar een ondiepe plas en / of meer. Terwijl het in het binnenland extreem koud kan worden blijven de havens in Varanger onder invloed van de warme Golfstroom het gehele jaar ijsvrij.

Middernachtzon en Poolnacht zijn 2 begrippen die met dit barre klimaat zijn vervlochten. Boven de poolcirkel gaat de zon immers tussen mei en juli niet onder en komt ze tussen november en januari niet op.

8.3. Praktisch.

Het gebied wordt zoals reeds gezegd gekenmerkt door zijn uitgestrektheid en de rust die het daarmee uitstraalt. Dagtochten zonder iemand tegen te komen of verplaatsingen van enkele honderden kilometers in alle rust zijn eerder gewoonte dan uitzondering.

Hou er rekening mee dat wanneer je naar Finland reist de klok een uurtje moet vooruit zetten (GMT +1) en dat wanneer je de grens overgaat met Noorwegen dit opnieuw een uurtje moet terugdraaien (GMT).

De middernachtzon is een bijzondere ervaring. Het wordt nacht zonder donker te worden en dat is even wennen. Ook de activiteit van het dierenleven neemt af naarmate het later wordt maar er wordt wel maximaal gebruik gemaakt van het aanwezige daglicht. Verplicht jezelf om voldoende slaap en rust te nemen. Het continue daglicht kan voor een vogelkijker een giftig geschenk zijn.

Verwacht niet te veel van de zogenaamde grote steden aangeduid op de wegenkaarten. In de meeste van zulke steden zijn er minder faciliteiten dan in een pakweg doorsnee gemeente in België.

VISA en MASTERCARD zijn goed ingeburgerd en indien nodig kan je geld uit de muur halen. Bij onze 4 dagen in Noorwegen hebben wij telkens gebruik gemaakt van deze kunststoffen betaalmiddelen zodat we geen enkele NOK (Noorse Kroon) in onze handen hebben gehad.

In Varanger stond, op het moment dat wij er waren, de diesel duurder dan de gewone benzines.

Iets wat we in vele verslagen gelezen hebben is dat je het best veel contacten legt met lokale vogelkijkers. Op het ogenblik dat wij rondtoerden in het gebied waren er zeer weinig birdwatchers te bespeuren. Slechts enkelen konden ons informatie toespelen over leuke soorten en gebieden. Wij hebben ons dan maar voornamelijk gebaseerd op de reisverslagen in ons bezit.

De Kuusamo Bird Race is een jaarlijks wederkerend spektakel waaraan vele Finnen deelnemen. Wat wij hebben ondervonden is dat je best naar de Kuusamo regio afzakt na deze race. De vele deelnemers die wij hebben ontmoet waren heel terughoudend in het geven van up-to-date informatie. Er is nogal een sterke competitiedrang en iedere deelnemer is bang dat zijn informatie uitlekt naar een andere. De informatie die wij mochten ontvangen was dan ook van uit gebieden die redelijk ver uit de regio lagen of van zogenaamde gemakkelijke soorten (Hazelhoen!).

II. BEZOCHTE GEBIEDEN IN FINLAND.

1. Gebieden tussen Sodankylä & Ivalo.

1.1. Meren & Venen.

1.1.1. Oranjärvi.

Dit meer werd door ons bezocht omdat we in deze omgeving konden overnachten. Het ligt een goede 15 kilometer ten zuidoosten van de stad Sodankylä en is te bereiken via hoofdbaan 5 richting Hiviäkuru. Toen we arriveerden op 27 mei lag dit meer nog zo goed als volledig bedekt met ijs en waren enkel de oevers ijsvrij. Het voordeel voor ons was dat de vogels redelijk geconcentreerd zaten en bijgevolg makkelijk te vinden waren. 5 dagen later bij onze doortocht richting Kuusamo was al het ijs verdwenen en zaten de vogels veel meer verspreid.

Waarnemingen: *Wilde zwaan, Grote zaagbek, Korhoen, Kleine plevier, Dwergmeeuw, Pestvogel, Kruisbek*

1.1.2. Kelujärvi.

Gelegen op 19 kilometer ten oosten van Sodankylä en te bereiken via baan 967. Ligt in de omgeving van het gelijknamige dorp. Eigenlijk zijn het twee meren langs beide kanten van de baan. Het ene noemt Kelujärvi en het andere Matalajärvi. Op het einde van de brug kan je de wagen parkeren en de meren afkijken.

Waarnemingen: *Parelduiker, Kempfaan*

1.1.3. Ilmakki / Vajunen.

Eén van de beste plekken ten noorden van Sodankylä in de omgeving van het dorpje Petkula. Om het Ilmakki meer te bezoeken kan men de wagen langs de oostkant van baan 4 net voor de meest noordelijke afslag naar Petkula parkeren. Een knuppelpad van enkele honderden meter doorheen het ven aan de andere kant van de baan leidt naar een uitkijktoren welke goed zicht geeft over de plas. Vajunen loopt parallel met de baan (weinig mogelijkheden om te stoppen) en is het best en makkelijkst af te speuren vanaf de krachtcentrale (zie verder).

Waarnemingen: *Parelduiker, Zeearend, Grauwe franjepoot, Noordse stern, Dwergmeeuw*

1.1.4. Inarijärvi.

Het grootste meer van Finland met een totale oppervlakte van 1040 Km². Het ligt bijna 120 meter boven de zeespiegel en mondt uit in de Varangerfjord. De snelweg E75 tussen Ivalo en Inari volgt de zuidwest oever ervan. Van dit meer waren zelfs de oevers nog niet ijsvrij zodat het vogels kijken voornamelijk gebeurde in de omgeving ervan. De camping in Ukonjärvi ligt in de directe omgeving van deze immense plas.

Waarnemingen: *Auerhoen, Zwarte specht, Roodsterblauwborst, Barmsijs.*

1.2. Krachtcentrales.

1.2.1. Kurkiaska.

13 kilometer ten zuiden van Sodankylä. Volg de wegwijzer Kemijoki oy, Kurkiaska. Deze baan leidt na enkele honderden meter tot aan de oevers van het meer. Volg het baantje parallel met het meer en na ongeveer 4 kilometer kom je aan de dam. Werd door ons 2 maal bezocht maar leverde al bij al niet veel op.

Waarnemingen: Grote zee-eend, Kraanvogel (auditief), Paap, Raaf

1.2.2. Kersilö.

Werd kort bezocht omwille van een jagende Visarend. Ligt in het gelijknamige dorp ongeveer 22 kilometer ten noorden van Sodankylä. De weg leidt naar het meer met uitkijktoren Moskujärvi. Dit laatste gebied werd niet bezocht wegens tijdsgebrek.

Waarnemingen: Grote zee-eend, Visarend

1.2.3. Vajukoski.

De dam / krachtcentrale op het Vajunen meer. Ligt in de omgeving van Petkula en is het makkelijkst te bereiken door de meest noordelijke afslag naar dit dorp te nemen (zie ook Ilmakki / Vajunen). Het was hier dat we de eerste (adulte) Zeearenden van onze reis zagen.

Waarnemingen: Parelduiker, Grote zee-eend, Zeearend

1.2.4. Kurittukoski.

Er zijn 2 wegen die naar deze plek leiden. Beiden zijn aangegeven met Kemijoki oy, Kurittukoski. Wij namen de meest zuidelijke weg ongeveer 50 kilometer ten noorden van Sodankylä. Wij hadden hier een prachtwaarneming van een baltsende Visarend.

Waarnemingen: Visarend

1.2.5. Porttipahta.

Deze dam ligt 65 kilometer noord van Sodankylä. In het boekje "Birdwatching in Sodankylä" staat vermeld dat de oevers redelijk snel in het seizoen ijsvrij komen maar niets was minder waar. Het enige ijsvrije plekje in dit reservoir was vooraan de dam. Nabij de uitlaat, waar er geen pelletje ijs te bespeuren viel, zwommen veel Grote zaagbekken.

Waarnemingen: Grote zaagbek, Torenavalk

1.3. Fjells.

1.3.1. Kiilopää.

Door de late zomer zagen we deze uitstap / wandeling in het water of beter in een poedervormige variant ervan vallen. De houten trap die naar de top van deze fjell leidt lag nog volledig bedekt met een dikke laag sneeuw en was bijgevolg onbewandelbaar. Ligt ongeveer 50 kilometer ten zuiden van Ivalo.

1.3.2. Kaunispää.

Ongeveer 10 kilometer noordelijker dan Kiilopää ligt deze veel makkelijker te bereiken fjell. Men rijdt met de wagen rechtsreeks tot op de top. Wij parkeerden onze wagen in de directe omgeving van de skiliften en wandelden een eind het gebied achter de cafetaria in. De Morinellen (1♂ & 2♀♀) zaten nabij de antennemast.

Waarnemingen: *Goudplevier, Morinelplevier*

1.4. Hanhiaapa.

Gelegen op 15 kilometer van Sodankylä langs baan 967 net buiten het dorp Siurunmaa. Sla na het dorp direct rechts af en rij de brug over. Vervolgens neem je de verharde weg tot je aan het informatiebord met de vermelding van Hanhiaapa Lintutorni komt. Een goed aangeduid pad welke overgaat in een knuppelpad leidt naar de uitkijktoren. De wandeling leidt door verschillende habitats, gaande van sparren- over broekbossen tot natte venen. In of op het ven zelf stond er heel weinig water en was de vogelactiviteit gering. De broekbossen leverden ons 3 Bosgorzen op waarvan 1 wijfje zich goed liet bekijken en 2 mannetjes zich enkel lieten horen.

Waarnemingen: *Kraanvogel, Paap, Goudvink, Bosgors, Boslemming.*

1.5. Peurasuvanto.

Hier bezochten wij de uitkijktoren die uitzicht geeft over de rivier Kitinen, welke het gehele jaar ijsvrij is, en een klein ven. De uitkijktoren is te vinden langs de oostkant van de baan. Aan de parking staat een informatiebord waarop een immature zeearend staat afgebeeld en het is ook hier waar de wandeling begint. Er zijn verschillende paden die naar de toren leiden maar het beste pad is hetgeen dat een tijdje parallel met de rijbaan loopt. Het Holiday center werd niet bezocht. Ligt 50 kilometer ten noorden van Sodankylä.

Waarnemingen: *Visarend, Kempphaan, Raaf*

1.6. Tankavaara.

In Tankavaara ligt een natuurcenter van waar verschillende wandelingen vetrekken. Ook hier gooide de dikke sneeuwlaag roet in het eten. We bezochten wel kort het museum en overwogen even om met sneeuwschoenen een wandeling te maken. Na een korte omzwerving van het center besloten we om onze aandacht en energie elders te spenderen.

2. Gebieden tussen Ivalo en Utsjoki.

2.1. Mielikkojarven & Juurakkovupajan.

Deze 2 gebieden / uitkijktorens vonden wij terug in het verslag van Norbert Willaert. Zij zijn te bereiken door in de stad Ivalo baan 91 te nemen richting Murmansk. In het dorp Akujärvi verlaat je deze baan en neem je de baan naar Nellim. Wat verder staat het dorp Veskonieni aangegeven en het is langs deze ongeasfalteerde maar verharde baan dat je beide plekken terugvindt. Mielikkojarven ligt op 4,5 kilometer van de afslag en Juurakkovupajan op 8,4. De wandeling naar het tweede gebied is heel mooi en leidt door bossen en over een knuppelpad naar een eiland. Er is een uitkijktoren die over de monding van de rivier Ivalojoeki in het Inarimeer kijkt.

Waarnemingen: *Parelduiker, Wilde zwaan, Eenden, Moerassneeuwhoen, Velduil*

2.2. Feeders.

2.2.1. Neljan Tuulen Tupa Kaamanen.

In één van de geraadpleegde verslagen van Birdseekers stond een niet nader beschreven cafetaria met feeder in de omgeving van het dorp Kaamanen vermeld. Omdat we een zekere en exacte plaatsbeschrijving hadden van die in Utsjoki lieten we deze tijdens onze heentocht, letterlijk en figuurlijk zo bleek later, links liggen. Uiteindelijk was het de eigenaar van het Pohjan Tuli Hotel die ons de juiste plaats en naam gaf. Met doelsoorten als Haakbek en Bruinkopmees op kop bezochten we op onze terugtocht naar het zuiden deze plaats net ten noorden van het dorp Kaamanen en ten westen van de E75. Met boven- en ondervermelde soorten als gezelschap genoten we hier van de lokale keuken en fauna.

Waarnemingen: *Bruinkopmees, Haakbek, Keep, Barmsijs, Eekhoorn*

2.2.2. Pohjan Tuli Hotel Utsjoki.

Een 5-tal kilometer ten zuiden van de stad Utsjoki staat langs de E75 een wegwijzer met daarop Pohjan Tuli Hotelli. De doodlopende weg naar het oosten komt uit op de parking van het hotel. Hoewel het hotel nog gesloten was werden we vriendelijk onthaald door de eigenaars en konden we een gebakje eten en een tas koffie drinken terwijl we nauwlettend de feeders in de gaten hielden. De eigenaar van dit hotel gaf ons enkele goede tips in verband met vogels in de buurt van Utsjoki en in verband met een feeder in Kaamanen (zie 2.1.1.). We bezochten deze plek zowel op de heen- als op de terugreis en kregen niet meer dan de gewone soorten te zien.

Waarnemingen: *Keep, Barmsijs*

2.3. Haapalahti.

Gelegen op enkele kilometer ten zuiden van Kaamanen. Je kunt de uitkijktoren op 2 manieren bereiken. Komende van het zuiden sla je een goede 4 kilometer voor Kaamanen richting west en dien je de wegwijzer Haapalahti / Toivoniemi te volgen. Komende van het noorden neem je net voor het dorp Kaamanen hoofdbaan 92 richting Karasjok. Het eerste (on)verharde baantje op de linkerkant enkele honderden meter verder leidt eveneens naar de bewuste plek. De toren is ongeveer 12 meter hoog en geeft een prachtig uitzicht op het gebied. We bezochten zowel op de terug- als de heenreis deze plek. Bij het eerste bezoek was er nog veel ijs en stond er een redelijk kille wind. Bij het tweede bezoek was al het ijs nagenoeg gesmolten en stond er veel meer water. Ook de muggenactiviteit was op enkele dagen enorm toegenomen. Onze eerste Taigagaai van de reis werd gezien langs het (on)verharde baantje voorbij de brug.

Waarnemingen: Parelduiker, Wilde zwaan, Nonnetje, Kraanvogel, Dwergmeeuw, Noordse stern, Roodsterblauwborst, Taigagaai

2.4. Veer ter hoogte van de provinciegrens Inari / Utsjoki.

Op aanraden van de eigenaar van het Pohjan Tulli Hotel en naar aanleiding van een zalige waarneming van een Sperweruil tijdens de heenreis vermeld ik graag deze plek, te meer omdat er weinig plekken beschreven zijn tussen Inari & Utsjoki. In de omgeving van de provinciegrens tussen deze 2 bovenvermelde steden ligt een enorm veengebied. Een exacte plaatsaanduiding is moeilijk te geven. Het beste is om in de ruime omgeving de wagen geregeld langs de kant te zetten op parkings en zijweggetjes en telkens korte uistappen te maken of het gebied af te scannen.

Waarnemingen: Rietgans, Rosse grutto, Grauwe franjepoot, Kleinste jager, Velduil, Sperweruil, Roodsterblauwborst

2.5. Fjell Utsjoki.

Op aanraden van de eigenaar van het Pohjan Tulli Hotel bezochten we deze plek. Volgens hem maakten we hier 90% kans om alpensneeuwhoen te zien. Spijtig genoeg behoorden wij tot de overige 10%. De fjell is te bereiken door de parallelweg met de E75 te nemen richting Nuorgam, ten zuiden van de Tana rivier. Na een goede 2 kilometer is er een steile onverharde weg op de rechterkant te zien die naar enkele weekendverblijven leidt. Deze weg dien je te volgen tot op de top. Onderweg kom je nog een schuifhek tegen dat je te allen tijde moet sluiten zodat de aanwezige Rendieren niet te pas en te onpas afzakken naar de stad. Op de top zelf staat er een groot omheind gebouw en een klein betonnen gedrocht. In de omgeving van dit laatste zouden er alpensneeuwhoenders en morinellen moeten zitten maar wij zagen enkel 8 mooi in zomerkleed zittende Goudplevieren. Misschien zijn we hier niet lang genoeg gebleven.

Waarnemingen: Goudplevier

3. Kuusamo.

3.1. Meren en Venen.

3.1.1. Alakitka.

Ongeveer 45 kilometer ten noorden van Kuusamo ligt dit meer dat zich uitstrekt langs beide zijden van de autosnelweg E63. Na dit meer te zijn gepasseerd kom je in de laatste rechte lijn naar Kuusamo. Wij lasten hier een soort noodstop in nadat de papa een Grote zilverreiger in vol broedkleed ontdekte. Later vernamen we van enkele Finnen dat deze waarneming de eerste betrof voor de Kuusamo area.

Waarnemingen: *Grote zilverreiger, Wilde zwaan, Dwergmeeuw*

3.1.2. Vuotonki.

Ligt in vogelvlucht op een goede 20 kilometer ten oosten van Ruka. Een routebeschrijving geven om naar deze plek te rijden is net zoals de volgende plekken onbegonnen werk daar ze allen te bereiken zijn via verschillende (om)wegen.

Waarnemingen: *Grote zeeëend, Nonnetje, Dwergmeeuw*

3.1.3. PK Erämajat.

Gelegen ten zuidoosten van Ruka en ten noordoosten van Kuusamo. De omweg die wij moesten maken om deze plek te bereiken was zeker de moeite waard. Het pad naar de schuilhut was net heraangelegd en niet in opperbeste staat. Voor de schuilhut lagen enkele karkassen van rendieren. Deze plek wordt in de wintermaanden gebruikt voor fotografische doeleinden, een informatiebord op een slagboom aan het begin van het pad had ons daar al attent op gemaakt. Naast het obligatoire koppeltje Wilde zwaan en de nodige Brilduikers ontdekten wij hier een luid zingend ♂ Roodmus welke verjaagd werd door 2 competitieve mannetjes Dwerggors die naast de gekende "tik" geluidjes hun territorium afbakenden met een zang kenmerkend voor de gorzenfamilie.

Waarnemingen: *Roodmus, Dwerggors*

3.1.4. Antinpera.

Ligt op een goede 5 kilometer ten oosten van Ruka en is te bereiken via een onverhard baantje dat vertrekt van tussen de huizen van Matosuo. Dit baantje was afgesloten voor het verkeer maar aangezien ons Fins heel beperkt is verplaatsten we de afsluiting om onze tocht naar deze plek te kunnen vervolledigen. De tocht zelf leverde niks bijzonders op al ging het merendeel van onze aandacht uit naar het vinden van de ideale doortocht over dit lelijk toegetakelde baantje. Ook het knuppelpad naar de uitkijktoren was aan renovatie toe.

3.1.5. Matolampi.

Een klein goed overzichtelijk meertje 5 kilometer ten zuidoosten van Ruka. Het was hier dat wij onze Grauwe franjepootjes voor de Kuusamo area scoorden. De 5 stuks waren een redelijk hoog aantal voor deze regio zo lieten wij ons wijsmaken door een lokale birdwatch(st)er. De zoveelste kolonie Dwergmeeuwen werd hier teruggevonden samen met een koppeltje Kraanvogel op nest.

Waarnemingen: Kraanvogel, Grauwe franjepoot, Dwergmeeuw

3.1.6. Toranki meer.

Ligt aan de rand van de stad Kuusamo. Wij bezochten deze plek op de voorlaatste dag van ons verblijf om onze soortenlijst aan te vullen met fuut. Volgens de beschrijvingen zou dit het enige meer zijn waar deze soort zit. Wij vonden ze jammer genoeg niet maar wel enkele Zwarte zee-eenden.

Waarnemingen: Parelduiker, Zwarte zee-eend

3.1.7. Kuusamojärvi.

Een zeer groot meer grenzend aan en ten zuidoosten van het gelijknamige dorp. Tijdens onze tochten van en naar Livaara zochten wij hier steeds en met wisselend succes naar Roodhalsfuut.

Waarnemingen: Roodhalsfuut, Geelgors

3.2. Livaara.

Was voor ons "the place to be" tijdens ons verblijf in de omgeving van Kuusamo. Zowel de weg er naartoe als de heuvel zelf leverden prachtige waarnemingen op. Onvergetelijk zijn de zingende Blauwstaarten, waarvan één adult mannetje, en de vechtende Auerhanen. Daarnaast droegen Korhoen, Pestvogel, Grote kruisbek en Haakbek, al dan niet auditief, hun steentje bij. De plek is vrij makkelijk te bereiken. Vanaf het rond punt te Kuusamo neem je de E63 richting zuid. Een goede 6 kilometer verder neem je baan 866 richting Lämsänkylä. Opnieuw 6 kilometer verder neem je de eerste (on)verharde baan op de rechterkant. Na een goede 20 kilometer staat er links van de baan een wegwijzer (summier aangegeven) naar Livaara. Bij het eerste bezoek lieten wij de wagen hier staan omwille van de slechte staat van het baantje. Bij de volgende bezoeken reden we 2 kilometer verder tot aan de parking. Wandel het brugje over en neem het knuppelpad dat tot in het broekbos leidt. Vervolg dan de weg richting voet van de heuvel. Een steile klim brengt je naar de top. Net voor en over de top zongen de Blauwstaarten. Het eeuwenoude sparrenbos bedekt met korstmossen is een thuis voor deze en nog enkele andere specialiteiten van de regio.

Waarnemingen: Parelduiker, Visarend, Auerhoen, Korhoen, Blauwstaart, Pestvogel, Haakbek, Grote kruisbek, Eland

3.3. Valtavaara – Konttainen.

Een plek die wij maar één keer bezocht hebben en waar we het maximale hebben uitgehaald. Met de Blauwstaarten van Livaara op zak hadden we niet echt veel zin om de steile beklimming van deze heuvel te maken. We maakten een korte uitstap onderaan de heuvelrug omdat we volgens de aanwezige Finse vogelaars daar veel kans maakten om Hazelhoen te kunnen spotten. Niets was minder waar toen we na een goede 200 meter wandelen het gekke hoge geluid van deze hoenders in onze oren geramd kregen en vervolgens 2 ♂♂ voldoende lang konden bekijken en filmen. Een feeder op de parking lokte nog Grote bonte specht en Taigagaai. De parking is te bereiken door de baan naar Virkkula te nemen welke zich een goede 5 kilometer ten noorden van de stad Ruka bevindt. De zogenaamde Beartrail loopt over de befaamde Valtavaararidge.

Waarnemingen: Hazelhoen, Taigagaai, Grote kruisbek

4. Oulanka Nationaal Park.

Het Oulanka Nationaal Park kreeg zijn status in 1956 en beslaat een oppervlakte van om en bij de 27.000 Km². Uitbreidingen kwamen er in 1982 en in 1989. Het strekt zich uit over het noorden van de grootgemeente Kuusamo en over het zuiden van Salla. Het grenst met Rusland in het oosten waar het overgaat in het Paanajärvi Nationaal Park welk werd opgericht in 1992. Omdat er voor een goed evenwicht tussen natuurbehoud en de steeds groter wordende impact van natuur(toerisme) wordt gezorgd kreeg het park in 2002 het PAN Park certificaat. Het zogenaamde Berenpad (zie ook 3.3. Valtavaara) loopt er dwars doorheen. Een bezoek aan deze plek laat je kennis maken met de Finse taiga bestaande uit oeroude bossen, kolkende rivieren en hoogveen. De rivier Oulanka is de enige rivier die oostwaarts stroomt en uitmondt in de Witte zee.

Wij bezochten 2 plekken in het uiterste oosten van het park, zijnde Liikasenvaara en Jäkälämutka. De wegen naar beide plekken lopen "dood" op de zogenaamde sperzone met de voormalige Sovjet-Unie. Ook het bezoekerscentrum in Luontokeskus werd bezocht. Hier hadden we onze enige encounter met een bruine beer, helaas was het een opgezette. Ook werd een bezoek gebracht aan de Kiutaköngäs, de grootste waterval van de Oulanka. Om hier te geraken volgden we een eind het Berenpad ofwel het Karhunkierros Hiking Trail.

Volg de E63 noordwaarts vanuit Kuusamo tot in het dorp Käylä alwaar men baan 8693 oostwaarts neemt. Deze baan leidt rechtsreeks naar Liikasenvaara en passeert het bezoekerscentrum in Luontokeskus. Om bij het kamp Jäkälämutka te geraken dien je een goede kilometer voor Liikasenvaara de enige weg naar het zuiden te nemen. Het hele gebied is goed voor vogels kijken en geregeld uit de wagen stappen, korte wandelingen maken en zijweggetjes uitproberen is hier de boodschap. Op de splitsing om naar het kamp te rijden zagen we van heel dichtbij een koppel Eland. In de omgeving van het kamp zelf hadden we een korte waarneming van een zittende, vliegende en roepende Drieteenspecht. De rapids van de Oulanka leverden ons dan weer Waterspreeuw op. Deze bleek dit jaar niet evident te zijn door de hoge waterstand.

Waarnemingen: Wespendif, Drieteenspecht, Waterspreeuw, Eland

5. Pyhä – Luosto Nationaal Park.

Dit Nationaal Park (142 vierkante kilometer) bezochten wij tijdens de transfer van Sodankylä naar Kuusamo. Het park werd in 2005 opgericht toen het oudste park van Finland Pyhätunturi (1938) werd samengevoegd met Luosto. Dit maakt dat dit het jongste en tevens het oudste park van Finland is. De 35 kilometer lange fjellketen met 12 pieken is meer dan 2 miljard jaar oud en is qua structuur en samenstelling vergelijkbaar met de Alpen. De hoogste pieken zijn de Noitatunturi (540 meter hoog en voormalige heilige plek van de Saamen) en de Ukko Luosto (514 meter). Luosto zelf is een populair skioord. In de zuidoosthoek van de grote parking staat een informatiebord met daarop tal van uitgestippelde wandelingen. Wij namen nummer 12 met een lengte van 6,2 kilometer. De tocht leidde ons door een eeuwenoud sparrenbos en via een houten trap tot op de top van één van de 12 fjells.

Waarnemingen: *Torenvalk, Auerhoen, Moerassneeuwhoen, Tapuit, Pestvogel*

6. Gebieden tussen Kuusamo & Rovaniemi.

6.1. Meren en Venen.

6.1.1. Posio.

Het merencomplex om en rond de stad Posio strekt zich uit langs beide kanten van baan 81 richting Rovaniemi. Omdat we ruim op tijd waren vertrokken richting luchthaven hielden we geregeld halt aan wat voor ons interessante plekjes konden zijn. Er werd zowel gekeken over diepblauw gekleurde meren als over weelderig in bloei staande traag stromende rivieren en venen. Als gevolg hiervan konden we nog een aantal leuke soorten op onze lijst aankruisen.

Waarnemingen: *Parelduiker, Roodhalsfuut, Goudplevier, Dwergmeeuw, Noordse stern, Zwarte specht, Rietzanger*

6.1.2. Olkkajärvi.

Is het eerste meer dat je tegenkomt wanneer je van Rovaniemi richting Sodankylä reist. Om kennis te maken met het echte Finland en zijn vele meren hielden we hier tijdens de heentocht een eerste halte. Het was tevens ons laatste stop van de reis voor het opbergen van ons optisch materiaal. Op de parking is er gelegenheid om te overnachten en te koken.

Waarnemingen: *Kraanvogel, Visdief, Matkop*

6.2. Vanttauskoski krachtcentrale.

Een stuwdam annex meer op een goede 50 kilometer van Rovaniemi. Baan 81 loopt over de stuw en is niet te missen. Een jagende Visarend deed ons langer in de omgeving blijven dan gepland.

Waarnemingen: *Visarend*

III. BEZOCHTE GEBIEDEN IN NOORWEGEN.

1. Varanger schiereiland.

Het Varanger schiereiland is één van de noordelijkst bewoonde gebieden in de wereld en ligt in de meest noordelijk gelegen Noorse provincie Finnmark. Het schiereiland heeft een oppervlakte van 3300 Km² en wordt gevormd door 2 diepe fjorden, de Tanafjord in het noordwesten en de Varangerfjord in het zuidoosten. In het noorden grenst het aan de Barentssee. Een deel van deze plek, voornamelijk het binnenland, heeft een Arctisch klimaat. Onder invloed van de warme Golfstroom is het klimaat aan de kust redelijk gematigd en zijn de havens het gehele jaar ijsvrij. Omwille van die redenen is dit noordelijke gebied dan ook bewoond. Hieronder worden de plekken beschreven waar wij de beste en mooiste waarnemingen hadden. In feite is het volledige schiereiland een paradijs en kan er overal wel iets opduiken, dus geregeld stoppen en afscannen is de beste manier om hier het onderste uit de kan te halen.

1.1. Varanger kustlijn: Varangerbotn → Vadso.

1.1.1. Varangerbotn / Nyborg.

Dit dorp ligt aan de ingang van de Varangerfjord. Het is hier dat de baan zich opsplijt in de E75 richting Vardo en in de E6 richting Kirkenes. Via een tip van Engelse birdwatchers vonden wij aan het verkeersbord met daarop "Kirkenes 120" langs de E6 een nest van een Sperweruil met daarin 3 grote jongen. Het gekraak in de nabije begroeiing werd veroorzaakt door een Eland, onze eerste close encounter met dit eigenaardige dier. Wat verder in het dorp Nyborg langs de E75 hadden we een prachtige roadside waarneming van een adulte Sperweruil. Het traject tussen Varangerbotn en Nesseby leverde ons in totaal een 60-tal sightings op van Zeearend. Vooral bij laag water loont het de moeite om de kustlijn(en) af te speuren naar deze vliegende deuren.

Waarnemingen: Zeearend, Sperweruil, Eland

1.1.2. Nesseby.

Het kerkje van Nesseby en het natuurreservaatje daarachter is een plek die elke vogelkijker dient te bezoeken wanneer hij naar dit gebied afreist. Middenin het dorp staan er duidelijke aanwijzingen hoe er te geraken. De wagen kan je parkeren op een parking net voor de kerk. Het schiereilandje daarachter bevat een zoetwaterplas waar Grauwe franjepoot bijna onmisbaar is. De baai en de eilandjes voor het kerkje leverden ons onder andere Blauwe reiger (zeldzaam hier), Koningseider en Stellers eider op. Visarend en Pestvogel kozen deze plek uit om over te trekken. Net voorbij Nesseby mondt de rivier Bergebyelva uit in de Varangerfjord. Aan deze monding zitten altijd groepen meeuwen en is er een ruime parking. De bijzonderste meeuw die we daar 2 maal op 3 bezoeken aantreffen was een Grote burgemeester.

Waarnemingen: Roodkeelduiker, Parelduiker, Blauwe reiger, Koningseider, Stellers eider, Zeearend, Visarend, Grauwe franjepoot, Grote burgemeester, Pestvogel, Hermelijn

1.2. Varanger kustlijn: Vadso → Vardo.

1.2.1. Vadso.

Dit is naast Vardo één van de 2 grootste steden langs de Varanger kustlijn. In de haven zijn altijd wel Eiders te vinden die het bekijken waard zijn omdat er geregeld wel eens een neefje van hen zou kunnen tussenzitten. Wij vonden hier alvast verschillende groepjes Stellers eidereend terug. Een brug brengt je ook hier weer naar een schiereiland. Een deel van dit schiereiland was in het verleden een Russische begraafplaats en doet nu dienst als een zogenaamd "Doe-park". Net zoals bij Nesseby ligt ook hier een zoetwaterplas waar Grauwe franjepoot gretig gebruik van maakt. Een Middelste jager dicht off shore en enkele pleisterende Roodkeelpiepers lieten zich eveneens verschalken. Een zeer verre Dolfijn konden we enkel als spec. determineren. Tussen Vestre Jakobselv en Vadso kan je landinwaarts de fjells overkijken, wij vonden er geregeld thermiekende raptors terug.

Waarnemingen: Stellers eider, Zeearend, Ruigpootbuizerd, Grauwe franjepoot, Middelste jager, Alk, Papegaaiduiker, Roodkeelpieper, Dolfijn spec.

1.2.2. Ekkeroy.

Wordt door een smalle strip verbonden met het mainland. Het eiland is befaamd omwille van zijn Drieteenmeeuwkolonie en zijn bunkercomplexen. Het was hier dat in WOII de Duitsers een verlengstuk van hun Atlantic Wall creëerden ten nadele van vooral Russische en Noorse krijgsgevangenen die in mensonterende omstandigheden werkten en leefden. Een onduidelijke bewegwijzering middenin het dorp leidt naar de meeuwenkolonie en naar een educatieve rondleiding van het fort. Zowel het eiland als de baai zelf leverden steeds leuke dingen op.

Waarnemingen: Stellers eider, Koningseider, Drieteenmeeuw (kolonie), Zwarte zeekoet, Grauwe franjepoot, Roodkeelpieper, IJsgors

1.2.3. Storel Vosen.

Is een klein duinreservaat net voorbij Ekkeroy richting Vardo. Een goede plaats voor het waarnemen van Zeearend.

Waarnemingen: Zeearend, Rendier

1.2.4. Skallelv.

In de omgeving van dit dorp probeerden we een eerste keer de toendra van Varanger te bezoeken. Na een off road tocht van enkele kilometer leverde dit ons geen spectaculaire waarnemingen op. Het is te zeggen, we zagen dezelfde soorten als degene die we van op de kustbaan zagen. Hier hadden wij de eerste IJsgorzen van de reis. Boven de monding van de rivier Komagelva zagen we 's morgens minimaal 10 Kleine jagers en 3 Kleinste jagers kleptoparasiteren op de aanwezige Drieteen- en Stormmeeuwen en Noordse sterns.

Waarnemingen: Moerassneeuwhoen, Kleine jager, Kleinste jager, IJsgors

1.2.5. Kiberg / Svartnes.

Net voorbij het dorp Kiberg begint de beklimming, gevolgd door de afdaling naar het eiland Vardo welk te bereiken is door een tunnel. De beklimming zelf leverde enkele mooie Sneeuwgorzen en Moerassneeuwhoenders op. Omdat we nog veel te vroeg waren voor de overtocht naar de vogeleilanden Hornoya & Reinoya (we stonden nog op GMT +1) bezochten we de baai van Svartnes. Tussen de samengetroefte meeuwen vonden we minimaal 4 onvolwassen Grote burgemeesters en 1 Kleine variant ervan. Aan de overzijde van de baai konden we de prachtig baltsende Temmincks strandloper aanschouwen.

Waarnemingen: Roodkeelduiker, Moerassneeuwhoen, Temmincks strandloper, Grote burgemeester, Kleine burgemeester, Kleine jager, Sneeuwgorz

1.2.6. Vardo / Hornoya / Reinoya.

Opnieuw een must voor alle Varangerreizigers. De 2 vogeleilanden zijn te bereiken met de overzet vanuit de haven van Vardo. Omdat het nog vroeg in het seizoen was en er niet te veel reizigers present gaven konden wij gebruik maken van een speedboot zodat de overtocht niet langer dan 10 minuten duurde. De traditionele aanlegsteiger werd vorige winter door een zware storm verwoest zodat aanmeren nu achteraan het eiland gebeurt. Een tocht dwars doorheen de broedvogelkolonie leidt naar de vroegere startplaats van het avontuur. De sensatie die je voelt is onbeschrijfelijk en niet met woorden op papier te omschrijven. Duizenden Alkachtigen, inclusief Kortbek- en Zwarte zeekoet, Drieteen- en andere meeuwen zwaaien hier de scepter en je komt werkelijk oog in oog met elk van deze soorten te staan. Een ware belevenis die je moet meemaken.

Waarnemingen: Kuifaalscholver, Drieteenmeeuw, Kleine jager, Zeekoet, Kortbekzeekoet, Alk, Zwarte zeekoet, Papegaaiduiker, Frater

1.3. Varanger kustlijn: Vardo → Hamningberg.

1.3.1. Sandfjord.

Net voorbij dit dorpje stopten we om even te wandelen langs de rivier Sandfjordelva. Het was onze eerste kennismaking met een veld dwergwilgen en daarom schatten we onze kansen op het waarnemen van lokale specialiteiten redelijk hoog in. Verder dan zingende Koperwieken een baltsende Roodsterblauwborst en een foeragerend ♀ Grauwe franjepoot kwamen we echter niet.

Waarnemingen: Grauwe franjepoot, Roodsterblauwborst

1.3.2. Hamningberg.

Hoe noordelijker men trekt hoe dramatischer het landschap wordt. In het halftijds bewoonde dorp Hamningberg eindigt de snelweg E75 welke zijn oorsprong vindt op het eiland Kreta. Toegegeven het baantje stelt hier echt niet veel meer voor. In Hamningberg heb je een prima uitzicht op de Barentssee en kan je je seawatch skills testen. In dit dorp werd één van dé waarnemingen verricht van de reis. Twee adulte Geelsnavelduikers gaven ongeveer 200 meter uit de kust het beste van zichzelf gedurende ons gehele verblijf.

Waarnemingen: Geelsnavelduiker, Jan Van Gent, Zeearend, Zwarte zeekoet, IJsgors, Sneeuwgorst.

1.3.3. Omgeving van kilometerpalen 12 & 20.

Deze plekken zouden goed zijn of toch moeten zijn voor het waarnemen van giervalk. Deze vogels konden wij hier niet lokaliseren. Wel vonden we aan kilometerpaal 12 een nest van een Raaf en van een Ruigpootbuizerd (voormalige nestplekken van giervalk?). Dit zorgde voor de nodige spanningen tussen beide soorten. Kilometerpaal 20 was dan weer goed voor een nest van een Slechtvalk. Hier zagen wij ook een Otter tot 2 maal toe vlak voor de wagen de baan oversteken.

Waarnemingen: Zeearend, Ruigpootbuizerd, Slechtvalk, Raaf, Otter.

1.4. Toendra langs baan 890 / 891 richting Batsfjord.

Door de late zomer lag deze hele toendra nog bedekt met een dik pak sneeuw en waren alle invalswegen om ze te doorkruisen geblokkeerd. Er zat dan ook niks anders op om vogels te kijken van de voor mij nog altijd ideale schuilhut: de auto. Het voordeel van de late zomer was wel dat de "patches" toendra die sneeuwvrij waren bijna allen ingenomen werden door, meestal verschillende, vogelsoorten. Ons traject door de toendra begon na het beklimmen van de Kongsfjordfjell en eindigde op baan 891 op zo'n goede 15 kilometer van Batsfjord. Op deze heen- en terugtocht door dit prachtige sneeuwlandschap werden niet minder dan 3 lifers gescoord zijnde Giervalk, Alpensneeuwhoen en Witstuitbarmsijs. Vooral het bezoek aan het dwergwilgenveldje in de afdaling van de voorgenoemde fjell zal nog lang blijven nazinderen (zie dagverslagen).

Waarnemingen: *Ijseend, Steenarend, Ruigpootbuizerd, Giervalk, Smelleken, Alpensneeuwhoen, Moerassneeuwhoen, Temmincks strandloper, Grauwe franjepoot, Kleine jager, Kleinste jager, Roodkeelpieper, Strandleeuwerik, Pestvogel, Witstuitbarmsijs, Ijsgors, Sneeuwgorst*

1.5. Tana rivier.

Deze 330 kilometer lange en zalmrijke rivier vormt voor een groot deel de natuurlijke grens tussen Finland en Noorwegen. Wij volgden deze stroom zowel noordwaarts langs baan 890 richting Batsfjord als zuidwaarts tot aan het Finse Utsjoki, telkens met de stad Tana Bru als vertrekpunt. Ongeveer 30 kilometer ten noorden van de stad Tana Bru doemen er kliffen op aan de rechterkant van baan 890. Deze plek staat al jaren bekend in het vogelwereldje als dé site bij uitstek om Giervalk waar te nemen. Door een onoplettendheid, een combinatie van een niet ingestelde dagteller en een interessante conversatie met mijn vader, reden we tijdens de heentocht voorbij de site. Bijgevolg dienden we een heel andere berekening te maken om tijdens de terugtocht op de bewuste plek een stop te kunnen inlassen. Hierbij namen we de splitsing van baan 890/891 als referentiepunt. Bij de terugtocht waren we beter op onze hoede en konden we een heuse show meepikken van deze indrukwekkende valken.

Waarnemingen: *Giervalk, Beflijster, Eland*

IV. DAGVERSLAGEN.

1. Inleiding.

Eindelijk is het zover. Ongeveer 13 maanden na onze laatste vogelreis (Bulgarije) trekken we er weer op uit voor een 10-tal dagen. Finland & Noorwegen "here we come". Zeer relaxed opgestaan vanmorgen, de kinderen naar school gebracht en de laatste hand gelegd aan het materiaal dat moet meereizen naar het hoge noorden. Onze stalen vogel stijgt op om 11.40 uur dus kunnen we op ons gemakje naar Zaventem afreizen. Samen met mijn vader en medereiziger, mijn vrouwtje en schoonvader begeven we ons richting centrum van ons kleine Belgenland. Het debacle van vorig jaar indachtig vertrekken we ruim op tijd en maar goed ook. Alle toegangswegen naar Brussel zitten vast. E17, E19, E40, A12, N16, ... noem maar op overall is er wel iets gaande. Het verkeersinfarct is nabij maar dat weten we al een tijdje. Met wat omwegen door landelijke dorpen en gebieden geraken we uiteindelijk dan toch op de A12 om vervolgens kort aan te schuiven op de Brusselse ring. Om niet al te veel tijd te verliezen maak ik enkele inbreuken op de geldende verkeersregels om de binnenring sneller te kunnen trotseren. Op de kiss & ride parking van Zaventem halen we onze bagage uit de koffer, zet Sanneke de zetel en de spiegels van de wagen goed en los ik met Henri op in de aanwezige massa. Inchecken gebeurt aan balie 10 en verloopt zeer vlot. Eens voorbij het eerste checkpoint steekt de papa op aanraden van zijn zoon zijn ticketten in zijn heuptasje. Voorbij de metaaldetector, waar we deze keer eens niet opzij moeten voor een grondigere controle, op weg naar Gate A61 blijkt dat de oudste van ons 2 zijn ticketten niet in zijn heuptasje maar ernaast heeft gestoken ... . We blijven er nagenoeg stoïcijns kalm bij en na even over en weer te zijn gegaan en het reisbureau te hebben gecontacteerd kunnen we gewoon naar de balie van onze Gate gaan om ze opnieuw te laten afdrukken. Nog zo'n voordeel van elektronische reisbewijzen. Deze keer luistert hij niet meer naar mij en houdt hij de ticketten stevig in zijn handen tot we worden aangemaand om te boarden. De balieverantwoordelijke kan er hartelijk om lachen. We stijgen op in vuil weer met veel turbulentie. De vlucht zelf verloopt vlot en geregeld kunnen we van op 10 kilometer hoogte zee en land onderscheiden. Bij het naderen van de luchthaven in Helsinki cirkelen we kort boven de omgeving en vallen ons direct de grote aantallen meren op. De eerste vogels die vanuit het vliegtuig gezien worden en later ook vanuit de terminal zijn **Zilvermeeuw**, **Gierzwaluw**, **Veldleeuwerik** en **Bonte kraai**. Een check van de TV schermen in de luchthaven leert ons dat we ons naar Gate 15A moeten begeven, niet meer dan een bevestiging van wat we al meegedeeld kregen tijdens de landing in de Finse hoofdstad. Met de bus worden we naar onze volgende vlieger gebracht om vervolgens weer in regen op te stijgen. Rovaniemi wordt bereikt na 1.10 uur vliegen. Het is een desolate maar zonnige bedoening. Eindelijk afscheid van het jachtige leven! Naast de burgerluchtvaart wordt deze plek ook gebruikt voor militaire doeleinden, getuige hiervan zijn de aanwezige MIG 29 toestellen. Terwijl vader de valiezen op de transportband afwacht regel ik ons vooraf besproken vervoermiddel bij Budget Rent a Car. Nog geen half uur later staan we buiten het luchthavengebouw en op minder dan 4 kilometer van de poolcirkel. De opwinding van de effectieve reis zit erop, de opwinding en ontdekking van Lapland kan beginnen!

Dag 1 : Dinsdag 27 Mei 2008.Tocht:

Rovaniemi – Kurkiaska – Sodankylä – Oranjärvi

Waarnemingen Dag 1:

Klokslag 18.18 uur verlaten we met onze Fiat Stylo Diesel het huurwagenterrein richting noord. Het is te zeggen eerst moeten we nog 2 kilometer oostwaarts rijden tot we, aldus de baliemedewerker van Budget Rent a Car, aan een groot kruispunt komen om vervolgens de E75 links op te draaien. Verwonderd over het feit dat er geen verkeerslichten staan op dit kruispunt, het is ten slotte een kruising met een autosnelweg, draaien we zoals gezegd naar links en komen we vrijwel onmiddellijk ons eerste reisdoel tegen. Neen, niet Santa Claus Village maar wel de poolcirkel, in het Fins luisterend naar het mooie Napapiiri. Trouwens het dorp van de Kerstman is pas open vanaf 1 juni en dit tussen 9 en 17 uur. We zullen het wel bezoeken met de tijd die over is wanneer we op 5 juni huiswaarts keren. Ik heb immers nog iets te regelen met father Christmas. Wat verder ligt het, voor ons dan toch, immense meer van Olkkajärvi. Het is hier dat we de eerste keer echt kennis maken met de uitgestrekte Finse natuur. De verrekijkers en de telescoop worden uit hun beschermhoezen gehaald iets wat zo zal blijven tot het eind van de reis. De aanwezige **Zilver-** en **(Baltische) Mantelmeeuwen** krijgen minder aandacht dan de **Middelste zaagbekken** en **Brilduikers** die we bij ons enkel in het winterhalfjaar te zien krijgen. Aan de overzijde van de baan is een koppeltje **Kievit** druk in de weer om een **Bonte kraai** van hun pulli of eieren te verjagen met de voor hen kenmerkende stevige duikvluchten en loeiende sirenes. Terwijl een **Oeverloper** zich meerdere keren verplaatst langs de oever van het meer vliegen 12 prachtig in zomerkleed zittende **Goudplevieren** luid roepend over. Een eenvoudig maar o zo prachtig begin! Met nog 130 kilometer voor de boeg en de klok al een eind over 19 uur besluiten we om in één ruk door te rijden naar onze eindbestemming van vandaag. De eerste kudde **Rendieren** en wat wegenwerken houden ons nog op maar dan gaat het in volle vaart naar Sodankylä. Op 13 kilometer ten zuiden van deze stad maken we nog een korte uitstap naar de krachtcentrale van Kurkiaska. We houden hier 2 keer halt. Eén keer aan een semi kampeerplek waar we enkele **Zwarte zee-eenden** en de enige **Visdieven** van de reis ontdekken op het meer en **Fitissen** en **Koekoeken** horen roepen in de bossen. De tweede halte lassen we in aan de krachtcentrale zelf waar **Witte** en **Noordse gele kwikstaart** broederlijk naast elkaar op drijvend natuurlijk materiaal naar insecten zoeken. Boven het meer zelf jaagt één van de weinige **Visdieven** van deze reis en uit de gracht ernaast vliegt nog een luid roepende **Groenpootruiter** op. Camping Sodankylä staat goed aangeduid en wordt al even snel gevonden. Een telefoonnummer welke op het venster van het onthaal hangt wordt gebeld en prompt verschijnt er een soort trol met een 4x4. Het is één van de mede-eigenaars van de camping en die weet ons te vertellen dat het toeristische seizoen nog niet begonnen is. Bijgevolg zijn de chalets niet vrij en moeten we op zoek naar een andere slaapgelegenheid. De man is wel zo vriendelijk om ons hierbij te helpen en op 1-2-3 hebben we een dak boven ons hoofd. Nabij het dorp en vlak bij het meer Oranjärvi wordt ons een luxueuze chalet met alles erop en eraan en met een op het eerste zicht onuitspreekbare naam Hirvaëkurun Vuontituvat aangeboden. We gaan er gretig op in.

Na een tocht van nog eens 13 kilometer komen we aan onze eerste verblijfplaats in Lapland aan. Terwijl de papa alle formaliteiten regelt met de landlady en haar kleinzoon trek ik naar de supermarkt om inkopen te doen. Een half uur later zitten we aan tafel in onze comfortabele hut en verorberen we een eerste deel van de aangekochte proviand. Ik heb op dat ogenblik geen zittend gat en loop geregeld naar buiten om de prachtige natuur, de stilte en het nog grotendeels bevroren meer te bewonderen. De stelling "summer is late" geopperd door de campingeigenaars wordt inderdaad bevestigd. De ijsvrije oevers worden ingenomen door Arctische eendachtigen zoals **Middelste zaagbek**, **Brilduiker** en een ♂ **Nonnetje**. Ook verschijnen de eerste groepen **Wilde zwanen** waarvan de roep spookachtiger wordt naarmate het later wordt. Steltlopers zijn ook van de partij en dan met name **Wulp** en **Bosruiter**. Achteraan het meer zwermen minstens 38 **Dwergmeeuwen**. Waarschijnlijk zijn het er meer maar de heathaze boven de ijsmassa laat niet toe om een degelijke telling te verrichten. Een wak rond een kleine rietkraag in het midden van het meer wordt ingenomen door 12 **Grote zaagbekken** waarvan er dubbel zoveel mannetjes als vrouwtjes aanwezig zijn. Het is ondertussen al redelijk laat en onze natuurlijke klok wacht op het invallen van de duisternis maar die komt er niet. Het is een raar gegeven die middernachtzon. Het wordt nacht zonder donker te worden en vooral de eerste keer dat we kennis maken met dit fenomeen is op z'n zachtst uitgedrukt eigenaardig te noemen. De vogelactiviteit neemt stilaan af maar **Koperwiek**, **Kramsvogel** en **Groenling** zingen nog steeds uit volle borst. Een zenuwachtige **Bonte vliegenvanger** in een berk, een rauw roepende **Raaf** en het gerinkel van enkele **Pestvogels** verdwijnen hierdoor op de achtergrond. Nog even besluiten we om een wandeling te maken richting bolderende **Korhoenders** maar het zijn de luid blaffende honden die ons laten besluiten om de dag te beëindigen. Het duurt een tijdje vooraleer we opnieuw de toegang vinden tot onze chalet, een combinatie van een ongekend slot en een prangende deur zijn hiervan de oorzaak. Net op het moment dat ik op het punt sta om de eigenares mee te sleuren om ons te laten tonen hoe het werkt krijgt onze pa het slot open. We besluiten om ten volle te profiteren van de aanwezige faciliteiten en dat betekent ook het gebruik maken van de sauna. Het is al na middernacht wanneer ik de laatste keer naar buiten ga om (naakt) af te koelen bij een temperatuur rond het vriespunt. De **Wilde zwanen** komen nu laag en in verschillende groepen over onze chalet gevlogen in de richting die ook wij morgen zullen uitgaan. Het is bij mijn weten de eerste keer tijdens een vogelreis dat we een dag afsluiten zonder een roofvogel te zien.

☺ Belangrijkste waarnemingen:

Algemeen:

Brilduiker, Middelste zaagbek, Bosruiter, Koperwiek, Bonte kraai

Olkajärvi:

Kievit, Goudplevier

Kurkiaska:

Zwarte zee-eend, Groenpootruiter, Visdief, Noordse gele kwikstaart

Oranjärvi:

Wilde zwaan, Nonnetje, Grote zaagbek, Korhoen (auditief), Dwergmeeuw, Pestvogel, Bonte vliegenvanger

Dag 2 : Woensdag 28 Mei 2008.Tocht:

Oranjärvi – Sodankylä – Kelujärvi – Hanhiaapa – Kersilö – Ilmakki – Vajukoski – Peurasuvanto – Kurittukoski – Porttipahta – Tankavaara – Kiilopää – Ivalo – Mielikkojarven – Juurakkovupajan – Ukonjärvi

Waarnemingen Dag 2:

De sauna welke wordt afgesloten rond middernacht zorgt niet alleen voor een gereinigd lichaam maar is tevens de aanleiding voor een goede nachtrust. Op het gemak opstaan en goed ontbijten is het eerste wat we doen vandaag. Al vlug zien we enkele **Sneeuw hazen** in onze tuin rondhuppelen, de ene al wat kleurrijker dan de andere. Ze zijn blijkbaar nog volop bezig met het afwerpen van hun witte wintervacht. Ik besluit om een korte achtervolging in te zetten om deze beestjes te filmen. Het is trouwens de eerste keer dat er iets op tape wordt gezet deze reis, blijkbaar was ik gisteren zo overdonderd van het natuurschoon dat ik de camera was vergeten bovenhalen. Bij mijn terugtocht naar ons huisje begint het stilletjes te regenen en zit er net zoals gisteravond een ♂ **Bonte vliegenvanger** in het alleenstaande berkje. Binnen wordt de roadmap van Finland bovengehaald en de te bezoeken gebieden van vandaag besproken. Afhankelijk van de waarnemingen en de tijd zullen we waarnemingsplekken bijvoegen of afvoeren. Eindpunt van vandaag ligt vast en is de camping van Ukonjärvi, gelegen aan de oevers van Finlands grootste meer, Inarijärvi. Bij het inladen van de bagage wordt mijn aandacht getrokken door 2 steltlopertjes die op het ijs koortsachtig naar voedsel zoeken. De telescoop wordt opgesteld en in het vizier verschijnen 2 adult zomer **Kleine strandlopers** met daartussen een **Witte kwikstaart**. Op de ijsvrije plekken in het meer bevinden zich dezelfde soorten als gisteren en wordt baltsgedrag gezien van **Kuifeend** en **Brilduiker**. Het dient gezegd te worden dat deze laatste heer een meester is in het uitvoeren van verleidingstrucjes. Ondertussen is het gestopt met regenen en besluiten we om te vertrekken. We maken nog even een ommetje maar dat levert al bij al niks op zodat we vrij snel op de hoofdbaan naar Sodankylä staan. We rijden voorzichtig je weet maar nooit met die **Rendieren** langs de kant. In het dorp zelf ga ik nog even naar de supermarkt om de laatste hiaten in onze zelf samengestelde voedselpiramide op te vullen. Een kam vind ik niet, mijn vader zal zijn weelderige haardos de volgende dagen met een washandje moeten platleggen. We nemen baan 967 richting Lokka en passeren opnieuw de gesloten camping waar men inderdaad volop bezig is met het in orde maken van de chalets voor het nakende toeristische seizoen. Na een kleine 20 kilometer komt het dorp Kelujärvi in zicht. We rijden de brug over vlak buiten de dorpskern en parkeren de wagen op de eerste de beste gelegenheid. Vooraleer we vogels beginnen kijken maak ik kennis met de ruime openbare houten toiletten en maak ik dankbaar gebruik van het overaanbod aan WC rollen. Die zullen later op de reis zeker nog van pas komen. We kijken een kwartiertje met wisselend succes over het Kelu- en het Matalajärvi. Even meen ik een bosgors te horen maar de vogel is ons te vlug af en verdwijnt in het dichte woud zonder nog iets van hem te laten horen. Enkele **Parelduikers** en een groep heen- en weer slingerende **Kemphanen** zijn de belangrijkste troeven die deze meren kunnen voorleggen.

We rijden een goede 10 kilometer terug tot net voor het dorp Siurunmaa waar we rechts een verhard baantje opdraaien en vervolgens over een brug rijden. De volgende bestemming wordt bereikt na enkele honderden meters (on)verharde weg. De auto wordt achtergelaten vlakbij het informatiebord van Hanhiaapa Lintutorni. Een wel aangeduid pad (paaltjes met oranje topjes) leidt ons door een sparrenbos bedekt met korst- en baardmossen. De eerste vogel die ons doet stoppen is een zingend ♂ **Paap**. We moeten toegeven dat we helemaal niet vertrouwd zijn met deze zang. Die van de vele **Boompiepers** is makkelijker te herkennen. Het nature trail gaat spoedig over in een knuppelpad waarbij links en rechts ervan sporen te vinden zijn en uitwerpselen liggen van hoenders. Plots de roep en kort de zang van een lifer. Een **Bosgors** laat zich even horen maar ondanks de tijd die eraan gependeed wordt laat hij zich niet verschalken. We trekken vervolgens stevig door naar de uitkijktoren aan de rand van het ven. Veel valt er niet te beleven, mogelijk wegens het gebrek aan water omdat de volle dooi nog niet is ingetreden. Een **Kraanvogel** tussen enkele herkauwende **Rendieren** is vrijwel het enige hoogtepunt welke we hier kunnen aanschouwen, de verre **Raaf** niet meegerekend. Met nog een heleboel stopplaatsen die vandaag moeten afgewerkt worden verlaten we enigszins ontgoocheld deze plek. Onderaan de toren sprint tot twee keer toe een **Boslemming** weg in de begroeiing en vragen we ons terecht af: "Hoezo een slecht knaagdierenjaar?". Het begin van de terugweg wordt vooral oranje en zwart gekleurd met **Keep** en **Goudvink** in de hoofdrol. Plots opschudding wanneer een ♀ **Bosgors** opvliegt van vlak naast het knuppelpad. Ze laat zich nog kort bewonderen onderaan een berk en dan is het weer aan 2 roepende en zingende ♂♂. Opnieuw krijgen we ze niet te zien. De aanwezige **Rietgorzen** laten zich veel makkelijker betrappen. In een mum van tijd staan we terug aan de wagen en na een korte verfrissing aan de brug over de traag stromende rivier. Baltsende **Bosruiters** en **Watersnippen** zoeven boven onze hoofden en maken handig gebruik van de verblindende zon om niet gezien te worden. Pas wanneer ze in een boomtop of op een telefoondraad gaan zitten krijgen we ze in het vizier. De veelkleurige kopjes van **Smient** en **Wintertaling** komen geregeld tevoorschijn wanneer ze de beschutte vegetatie verlaten. Bij het verlaten van deze plek vliegt een **Kraanvogel** laag over de bomen langzaam maar zeker weg van ons terwijl een **Raaf** de fakkel van laatste wapenfeit voor zijn rekening neemt. Na deze oostelijke uitstappen is het tijd geworden om koers te zetten richting noord. De volgende stopplaats ligt in de omgeving van de welgekende Petkula bog. Indien we de geraadpleegde reisverslagen mogen geloven kunnen we ons aan heel wat lekkers verwachten. Een goede drie kwartier later begint deze nieuwe uitdaging. Het weer is wat somberder geworden en ook de gure wind fluistert nu een minder leuk deuntje. Vermeldenswaardig is wel dat we ter hoogte van de stuw in Kersilö onze eerste jagende **Visarend** en dito roofvogel van de reis hebben waargenomen. Een omzwerfing in een tuin om hem van wat dichterbij te aanschouwen levert niet het gewenste resultaat. De wagen staat aan de kant op de met afval bezaaide parking. De tocht naar het volgende uitkijkplatform aan de overkant van de weg kan worden aangevat. Het knuppelpad naar het Ilmakki meer dat dwars door de Petkula bog loopt is op meerdere plekken gerenoveerd en goed bewandelbaar. Dit gebied zou één van de betere plekken moeten zijn om breedbekstrandloper te kunnen waarnemen maar wij moeten het doen met de obligatoire **Bosruiters** en **Wulpen**. De alleenstaande berkjes langs het knuppelpad worden afwisselend bevolkt met **Noordse gele kwikstaart** en **Graspieper**. Op het eind van het pad en net voor vaste grond springen enkele **Tapuiten** in en uit ons beeld.

De steile trap van de uitkijktoren is de laatste hindernis die we moeten nemen om over het meer te kunnen kijken. Op het eerste zicht zit er betrekkelijk weinig dus hoog tijd om straffere optiek boven te halen. Al snel worden verschillende soorten eenden herkend met **Pijlstaart** (koppel), **Zwarte zee-eend** en **Nonnetje** (♂+2♀) als outsiders. Aan de overzijde van het meer zoekt een **Kraanvogel** naar voedsel. Ongeveer halverwege zien we een heen- en weergaande donkere plek die we wat meer aandacht willen geven. Het zenuwachtige gedoe van deze ronddraaiende, opvliegende en continu pikkende steltloperijtjes kan maar één ding betekenen: **Grauwe franjepoot**. Enkele tellingen en schattingen later doet ons besluiten dat het om een groep van minimaal 60 exemplaren gaat. Ze worden gecast maar enkel en alleen om als bewijs te dienen. We nemen afscheid van het meer met enkele dichte views van fladderende **Noordse sterns** en dansende **Dwergmeeuwen**. Op de terugweg genieten we nog van een baltsend **Witgatje**. Aan de wagen geeft onze maag het sein dat we een lunchplek moeten zoeken. Die vinden we aan een uitzichtpunt over het meer Vajunen, aan de gelijknamige krachtcentrale. Worst, kaas in vaste en vloeibare vorm en confituur worden breed uitgelegd en uitgesmeerd op de dikke schellen brood. Tegen het ijs zwemmen en duiken 3 adult zomerkleed **Parelduikers** bijna synchroon. Het zijn echter de eerste vliegende deuren van de reis die bruusk een eind maken aan de tot dan toe rustig verlopende maaltijd. Minutenlang worden 2 adulte **Zeearenden** met hun opvallend witte staart gevolgd, zij het op respectabele afstand. Net zoals op de meeste andere plaatsen is het ook hier weer de **Raaf** die een eind maakt aan het korte verblijf. Langs de andere kant van het ijs en parallel met de E75 zien we met enige regelmaat **Parelduiker** aan de oppervlakte komen en horen we **Wilde zwaan** trompetteren. Nogal een geluk dat er bijna geen verkeer te bespeuren valt op het moment dat er 2 **Kleinste jagers** met ver uitstekende middelste staartpenen een tijdlang boven en langs de baan vliegen. Ze worden trouwens eerst verkeerd beoordeeld als zijnde noordse sterns. Vervolgens komen we aan in de omgeving van Peurasuvanto waar zich in de nabije omgeving een uitkijktoren en 2 krachtcentrales bevinden. Aan een informatiebord waarop een juveniele zeearend staat afgebeeld wordt de wagen opnieuw aan de kant gezet. Ik besluit om het pad langs de oevers van de rivier Kitinen te nemen maar moet naderhand toegeven dat dit niet het juiste is. Tengevolge daarvan moeten we een korte steile klim maken naar een betere toegangsweg. De toren geeft uitzicht op de rivier en een klein ven. Vooraan het ven zitten enkele zwarte, witte en rosse **Kemphanen** indruk te maken op de minder kleurrijke hennen. Plots opschudding wanneer een **Visarend** met prooi over de boomtoppen scheert en zich zowaar op een platform in de top van één van de dennen gaat zetten. Met een tweede vogel, hoogstwaarschijnlijk een vrouwtje, in de buurt zijn we ervan overtuigd dat we een nest gevonden hebben. Zeker nadat beide vogels baltsvluchten beginnen uit te voeren. Onder de toren horen en zien we een 20-tal **Grote zaagbekken** en 2 koppeltjes **Nonnetjes** zich op gang trappen en ervoor vliegt een koppeltje **Wilde zwaan** in dezelfde richting. De koude, de slagregen en de ijswind maken een abrupt einde aan dit bezoek maar niet vooraleer we een **Raaf** zien plaatsnemen op hetzelfde platform. We volgen nu wel het juiste pad naar de parking en komen zeer snel en zonder al te nat te worden bij de wagen. Nog even wordt overwogen om het holiday center in de stad te bezoeken maar met nog tal van gebieden te ontdekken en nog maar één derde van het traject van vandaag te hebben afgelegd besluiten we om dat niet te doen. Enkele kilometer verder staat een roadsign met daarop Kemijoki oy, Kurittukoski.

We zijn nog maar net de baan ingereden of zien tussen de berken langs de kant van de weg een zeer dichte **Visarend** met prooi zitten. Met de auto als schuilhut wordt hij minutenlang bewonderd en horen we hem geregeld roepen. Wanneer hij vervolgens boven de wagen komt dansen is het feestje compleet, wat een showbeest! Bij het terugzien van de beelden na de reis besluit ik dat dit de mooiste waarneming van **Visarend** ooit betreft. En geloof mij raptorfreaks als we zijn kan dit tellen. Verder levert deze tocht geen noemenswaardige zaken meer op en vervolgens gaan we op zoek naar de laatste stuwdam voor vandaag. De oevers aan de dam in Porttipahta zouden volgens overleveringen heel snel in het seizoen ijsvrij zijn zodat er altijd wel dat tikkeltje meer valt te beleven. Wel, bij ons bezoek is niets minder waar. Een klein wak vlak voor de dam met een **Brilduiker** als gast is zowat het enige ijsvrije plekje dat we kunnen ontdekken in deze ijszee. We worden er zowaar stil van. Niet alleen omwille van dit fraaie landschap maar we vragen ons af als het hier nog vol met sneeuw en ijs ligt wat moet dat dan zijn tegen 71° noord? Vooraleer te vertrekken entertaint een koppeltje **Torenvalk** ons nog en vissen vele **Grote zaagbekken** in de voedselrijke uitlaat van de krachtcentrale. De doorsteek van het meer onder de snelweg is dan weer goed voor een wegglijdende onvolwassen **Zeearend** die traag uit beeld verdwijnt. Enkele kilometer verder cirkelt hij samen met een volwassen soortgenoot. De wagen moet een tijdje opzij wanneer ze met in elkaar gehaakte klauwen beginnen te spinnen. Na deze schijnaanvallen verdwijnen ze voorgoed achter de spitse naaldboomtoppen. Het dorp Vuotso is de volgende stop en vlak voor de dorpsgrens wordt gekruist vliegen er 3 **Pestvogels** over de Fiat Stylo. Een korte uitstap naar een verkeerd ingeschat monument zorgt ervoor dat we 5 minuten later toekomen in Tankavaara. Direct vallen hier de lege parking en de dikke laag sneeuw op. Vooraleer op pad te gaan enteren we het informatiecentrum waar vooral de opgezette hoenders onze aandacht trekken. De dame achter de balie bevestigt ons voor de tweede dag op rij dat de zomer zeer laat is dit jaar. Tot 1 mei was de lente in het land en na die datum is het opnieuw stevig beginnen winteren. Het bos is volgens haar vrijwel alleen toegankelijk met sneeuwschoenen. Je weet wel van die schoenen in de vorm van een tennisracket. Eens terug buiten willen we, en dan vooral ik, de betweter uithangen door de proef op de som te nemen. Al gauw moet(en) ik (we) bekennen dat de Finse deerne gelijk heeft en het bos voorlopig een niet inneembare vesting is. Er zit dus niks anders op dan om even kort de nabije omgeving uit te kammen maar het is duidelijk dat de sneeuw ons voor de eerste keer deze dag stevig in zijn greep heeft. Daarmee hypothekeert hij zwaar onze kans op het waarnemen van auer- en andere hoenen. Het gevecht tussen een ♂ **Bonte vliegenvanger** en dubbel zoveel **Gekraagde roodstaarten** van hetzelfde geslacht boeit ons wel maar is niet hetgeen waarvoor we naar hier afgezakt zijn. Een goede 30 kilometer verder is het in Kiilopää van hetzelfde laken een broek. De houten trap die naar de top van de fjell leidt ligt nog bijna volledig verborgen onder een dik pak sneeuw en de enige vogels die hier present geven zijn een groepje **Graspiepers** en een **Vlaamse gaai**. Om onze komst aan te kondigen en onze papa gerust te stellen bel ik van op de parking van dit skioord naar Camping Ukonjärvi. De eigenares weet mij te vertellen dat we kunnen gebruik maken van de 3 aanwezige types accommodatie dus dat zit wel snor. Met deze informatie op zak overloop ik samen met mijn compagnon nogmaals de mogelijkheden voor vandaag. In extremis wordt beslist om nog 2 waarnemingsplekken op de toch al uitgebreide lijst van vandaag bij te zetten. Eens op de snelweg lacht het geluk ons opnieuw toe. Langs de kant zit een ♀ **Auerhoen** dennennaalden te verorberen.

De auto wordt een 100-tal meter verder met zijn neus naar het zuiden gezet om vervolgens opnieuw 180° te draaien in de omgeving van het bewuste hoen. Filmen lukt niet en van zodra ze een verdachte beweging in de wagen bespeurt vliegt ze met vrij veel kabaal het onmetelijke sparrbos in waar haar schutkleuren haar (te) goed van pas komen. Het eind van de reis- en de waarnemingsdag komt stilaan in zicht wanneer de stadsgrens van Ivalo wordt bereikt. Om de laatste 2 plekken van vandaag te bezoeken dient een tijdje baan 91 naar Murmansk te worden gevolgd. Om de ene of de andere reden voelt het raar aan om richting Siberië te trekken. In Akujärvi gaan we van de hoofdweg af en volgen we de wegwijzers naar Veskonieni. Het eerste gebied, Mielikkojarven, ligt op een goede 4,5 kilometer van de afslag. De weg naar de grote schuilhut gaat al kronkelend door het dichte naaldbos en is niet altijd even gemakkelijk te vinden. Beneden in het ven lopen **Goudplevier** en **Kemphaan** elkaar continu voor de voeten en vliegt **Wulp** geregeld op uit het hoge gras. In de struiken en bomen voor, onder en boven zijn het vooral **Fitis**, **Koperwiek** en **Kramsvogel** die van zich laten horen. Met **Keep** en **Vink** in ons kielzog keren we terug naar de wagen en wordt koers gezet naar Juurakkovupajan een goede 4 kilometer verder. Maar niet voor ik mijn derde lifer, en mijn vader zijn vierde, van de dag vastpin. Een koppeltje **Moerassneeuwhoen** laat zich in al haar glorie bewonderen en filmen, buitengewoon prachtig. De tweede wandeltocht naar de uitkijktoren is ronduit schitterend te noemen. Om er te geraken moeten naaldbos, ven en berkenbos doorkruist worden. De toren geeft een prachtig uitzicht op een adembenemend stukje natuur, namelijk de monding van de rivier Ivalojoeki in het Inarimeer. Alle hier voorkomende eenden worden waargenomen met **Grote zaagbek** in de hoofdrol. Zowel **Zwarte** als **Grote zee-eend** zwemmen kriskras door elkaar. Het gefluit van de **Smient** en de lange staarten van **Pijlstaart** zijn op verschillende plekken te horen en te zien. Enkele **Bever-** of **Muskusratten** met bolle wangen zitten zich aan de rietkant vol te proppen terwijl de **Rietgorzen** erboven zitten te pluizen. Een laatste blik over het enorme gebied onthult nog 4 **Parelduikers**. Hoog in de lucht wordt tijdens de terugtocht vanaf het knuppelpad de elastische vlucht van een **Velduil** herkend welke uiteindelijk verdwijnt achter een heuvelrug. In het bos zelf wordt opnieuw een koppeltje **Moerassneeuwhoen** opgeschrikt maar deze keer blijft het bij een vluchtige waarneming. Om Camping Ukonjärvi te bereiken slingeren we door een naaldbos langs de oevers van het Inarimeer. Omdat 's nachts de temperatuur nog steeds rond het vriespunt ligt wordt een verwarmde kamer met douche en toilet besproken. De gastvrouw spreekt een aardig mondje Nederlands, haar schoonfamilie komt namelijk uit dat deel van Europa. Betalen kan door middel van creditcard en om alles ineens te kunnen afrekenen zetten we ons met de benen onder tafel. De pot schaft traditionele Lappenkost: aardappelpuree met rendiervlees en veenbessensaus. Terwijl ik afreken gaat vader naar de kamer waar hij besluit om zijn toilet te maken. Tja, als het nu donker zou worden dan zou ik aan mijn verslag kunnen beginnen maar met dit heldere weer zitten mijn gedachten ergens anders. Een tochtje rond de camping en langs de oevers van het meer dan maar. De vogelactiviteit is gering maar eens aan het meer gekomen suizen **Bosruiter** en **Groenpootruiter** boven mijn hoofd. **Barmsijzen** laten zich in het begin moeilijk zien maar komen na verloop van tijd rond de kleine chalets naar etensresten zoeken. De klim naar ons verblijf maakt mijn lichaam duidelijk dat het klaar is om te rusten. Terwijl een **Koekoek** zijn naam blijft herhalen sluit ik de deur van de kamer.

Nog even verdiepen we ons in meegebrachte en in de hand gestopte lectuur van de lokale bibliotheek en wordt het verslag van vandaag afgewerkt. Het licht wordt gedoofd in de kamer terwijl buiten het zonnetje ook vandaag niet onder de horizon geraakt ...

☺ Belangrijkste waarnemingen:

Algemeen:

Parelduiker, Brilduiker, Middelste zaagbek, Bosruiter, Bonte kraai, Raaf, Keep

Oranjärvi:

Wilde zwaan, Nonnetje, Kleine strandloper, Dwergmeeuw, Bonte vliegenvanger

Kelu- & Matalajärvi:

Kemphaan, Noordse stern

Hanhiaapa:

Kraanvogel, Paap, Goudvink, Bosgors, Boslemming

Ilmakki & Vajunen:

Nonnetje, Zeearend, Kraanvogel, Grauwe franjepoot, Noordse stern, Kleinste jager

Peurasuvanto & Kurittukoski:

Grote zaagbek, Visarend, Kemphaan

Porttipahta:

Grote zaagbek, Zeearend, Torenavalk

Tankavaara:

Gekraagde roodstaart, Bonte vliegenvanger

Kiilopää:

Auerhoen

Mielikkojarven:

Moerassneeuwhoen

Juurakkovupajan:

Smient, Pijlstaart, Kuifeend, Grote zee-eend, Zwarte zee-eend, Brilduiker, Nonnetje, Middelste zaagbek, Grote zaagbek, Moerassneeuwhoen, Velduil

Camping Ukonjärvi:

Koekoek, Barmsijs

Dag 3 : Donderdag 29 Mei 2008.Tocht:

Ukonjärvi – Haapalahti – Kaamanen – Utsjoki – Grens Noorwegen – Tana Bru – Varangerbotn – Nesseby – Vestre Jakobselv – Vadso – Ekkeroy – Vestre Jakobselv

Waarnemingen Dag 3:

Al om 5 uur aanschouwen twee ogen uit twee verschillende hoofden het ochtendgloren. Pas een uur later gaan de andere 2 luiken ook open. Even meen ik te zeggen dat het vroeg licht is vandaag maar we weten ondertussen beter. De camping is volledig in de greep van de natuur en er valt op dit uur van de dag geen levende ziel te bespeuren. De eerste human disturbance van vandaag komt van ons. Afgaand op het geluid van een onvindbare **Zwarte specht** vliegt er plots een imposant ♂ **Auerhoen** op uit de dichte ondergroei van het nog jonge sparrenbos welke floreert langs weerszijden van een snelstromende waterpartij. We kunnen hem nog even volgen maar snel verdwijnt hij voorgoed uit zicht. De monding van datzelfde riviertje in Finlands grootste meer herbergt nog meer moois. Naast de baltsende **Groenpootruiter** laten 2 ♂♂ **Roodsterblauwborst** zich langdurig bekijken en beluisteren. Om dichterbij te geraken en om betere views te verkrijgen moeten we over enkele grote rotsblokken klauteren en enkele meters door verraderlijk moeras waden. Op dat ogenblik worden ook de kleine stippen op de ijsvrije plekken in het meer als **Brilduikers** ontmaskerd. De terugweg naar de chalet wordt gekenmerkt door vaste zangposten van **Vink** en **Keep** en vluchtroepen van **Barmsijs** die werkelijk overal te horen zijn. Mooi is de waarneming van een koppeltje **Bonte vliegenvanger** welke zich bezighoudt met het in orde brengen van hun artificiële nestbox. De kamer wordt netjes achtergelaten en het ontleende boek uit de plaatselijke bibliotheek op tafel gelegd. Onder het gezang van **Koekoek** en **Gekraagde roodstaart** deponeren we de sleutel in de daar voorziene box. Blijkbaar zijn ze het hier gewend en er op voorzien dat gasten vroeg de camping verlaten. De volgende stopplaats is de 12 meter hoge uitkijktoren genaamd Haapalahti. Om er te geraken laten we de snelweg voor wat ze is en volgen we een tijdlang de aanwijzingen naar een reindeerfarm. Na een haakse bocht net voorbij dit onderzoekscentrum staan we vlak bij de indrukwekkende observatietoren. Vooraleer de beklimming van het houten geraamte een feit is wordt de hoedenplank van de wagen omgebouwd tot ontbijttafel. De eerste maaltijd van de dag is tevens ook de belangrijkste nietwaar? Het uitzicht boven is wijds maar dat is niet hetgeen ons parten speelt. Koning winter regeert hier met ijshanden en algauw vormen mutsen, sjaals en handschoenen een noodzakelijk kwaad. Twee goed in het vel zittende Duitse toeristen hebben hier blijkbaar minder last van hoewel ze het hierboven bijlange niet zo lang uithouden als wij. Vogels zijn er ook te zien met alle gekende eenden op een rijtje, inclusief 13 **Zwarte zee-eenden**, **Wilde zwanen** en **Dwergmeeuwen** in een hoofdrol. Natuurlijk zijn er ook enkele meer in het oog springende soorten zoals een foeragerende **Kraanvogel**, een jagend **Smelleken** en een continu duikende **Parelduiker**. Net voor we de toren verlaten hangen er nog 2 **Koolmezen** te bengelen in een berk. Er wordt in onderling overleg beslist om niet op onze stappen terug te keren dan wel om langs een onverhard baantje de weg te vervolgen.

Terwijl ik mij even terugtrek in de bossen om één te worden met de natuur blijft de papa bij de wagen en hebben we beiden, maar afzonderlijk, uitmuntende waarnemingen van **Barmsijs**. Net voor het oversteken van de brug laten zich nog enkele **Watersnippen** en **Wulpen** verschalken en zingen alweer 2 ♂♂ **Roodsterblauwborst**. De **Parelduiker** is ondertussen onder de brug gearriveerd en begint naarstig zijn verenkleed te poetsen. Het baantje is lang en er wordt weinig variatie gebracht in het mooie landschap. Een mannetje **Nonnetje** valt wel op met zijn wit zwarte verenpak wanneer hij opstijgt uit een half verborgen waterplas. De aanwezige **Bosruiters** laten het niet aan hun hart komen en foerageren rustig verder. Plots vraagt vader om de wagen tot stilstand te brengen en om een eindje achteruit te rijden. Hij heeft iets zien zitten aan de overzijde van de baan maar of het nu om een eekhoorn, een marter of een vogel gaat is niet duidelijk. Met enige moeite en na de nodige aanwijzingen van vaderlief vind ik alweer een lifer terug en hij draagt de naam **Taigagaai**. We kunnen hem een tijdje gadeslaan, zowel in zit als in vlucht, tot hij verdwijnt in het dichte naaldbos. De Duitsers worden voor een tweede keer gepasseerd net voor de hoofdbaan wordt bereikt. Nog even zwerven we rond in het dorp Kaamanen waar er zich volgens enkele verslagen een zeer goede feeder met kans op zeldzaamheden zou moeten bevinden. De enige feeder die wij kunnen vinden is die nabij een winkel met allerlei prullaria zodat we snel besluiten om deze plek te verlaten. Net voor de provinciegrens Inari – Utsjoki staat een **Kraanvogel** statig op de uitkijk en laten 5 **Parelduikers** zich meedrijven met de flow. Wat verder verdwijnt de waterzon net zoals de provinciegrens achter de soms laaghangende wolken en worden zowel het landschap als de omgeving grauw. De naaldbossen maken hier ook systematisch plaats voor berkenbossen en toendra. En dan plots het onmiskenbare silhouet van een uil in een eenzame berk vlak naast de baan. In een mum van tijd staat de wagen half op de baan en half in de berm en net nu is het druk. Getuige hiervan zijn de 3 mobilhomes en 1 vrachtwagen die ons in beide richtingen passeren. De bewuste uil, een adulte **Sperweruil**, heeft zich ondertussen verplaatst en zit nu op een telefoondraad. Verscheidene malen wordt hij in verschillende lenzen genomen tot hij verder de onmetelijke vlakke in trekt.” Weeral ne nieuwe” klinkt het in de wagen en wat voor één! Een onverhoopte meevaller mede omdat het dit jaar een slecht knaagdierenjaar zou zijn. Onderweg naar het Pohjan Tuli Hotel in de stad Utsjoki blijft deze vogel the talk of the day. Het hotel zelf ziet er verlaten en zonder bezoek uit. Toch kunnen we na enig aandringen plaatsnemen in het eetzaaltje waar we een ideaal uitzicht hebben op de aanwezige feeders. Er wordt een gebakje besteld en koffie gedronken en af en toe ook een woordje Engels gesproken met de eigenaars zijnde 2 gezette Finnen een ♂ en een ♀. De man is zo spraakzaam dat hij ons heel wat informatie geeft in verband met de feeder van Kaamanen, een nestplaats van een ruigpootbuiserd in en een fjell ten noorden van Utsjoki. We absorberen het nieuws zo veel mogelijk maar het feit dat we de feeder van Kaamanen links hebben laten liggen en dat er deze winter tot 60 haakbekken waren gezien zorgt al gauw voor een bittere nasmaak. De feeders van het hotel zijn busy met grote aantallen **Keep** en **Groenvink** en kleine aantallen **Barmsijs** en **Matkop**. Geen specialekes te zien vandaag hoewel er gisteren nog een bruinkopmees werd gezien door een groep Duitse vogelaars. De haakbekken zijn ondertussen al meer dan een week niet meer komen opdagen dus daar moeten we nog minder op hopen. Nog voor we afscheid nemen wordt ons de vraag gesteld welke richting we uitgaan. Varanger is het antwoord en ook daar wil de behulpzame Fin ons nog wat plekken aanwijzen. Dit blijkt later tevergeefse moeite als hij ziet over welke informatie we al beschikken.

Wel weet hij ons mee te delen dat er voor de volgende dagen goed weer wordt verwacht in het noorden. De weersvoorspellingen en weersvoorspellers in ons Belgenlandje indachtig nemen we deze berichten niet al te serieus. Net voorbij het dorp en langs een rotswand tegenover de oevers van het Utsjokimeer zeilt de eerste **Ruigpootbuizerd** van de reis. Het geschreeuw van zijn partner wat verder is voor ons het sein om het naburige nest te zoeken. Nu ja, van zoeken is niet veel sprake daar de enige richel van de wand is ingenomen door het koppel. Een show van polsvlekken, zwarte eindbanden, donkere buiken en noem maar op laat ons voor de zoveelste keer vandaag watertanden. De brug over de gelijknamige rivier laten we eerst nog links liggen om de eerste fjell van de reis te bezoeken. Een steile verboden weg leidt naar de top van deze plek en zoals steeds heeft mijn vader het niet echt begrepen op zulke uitstappen. Neen, het is niet het steile baantje dat hem deert, het is meer het illegale dat hem ambeteert en zoals gewoonlijk mij intrigeert! Onderweg openen én sluiten we een rendierhek dat voorkomt dat de dieren op (on)geregelde tijdstippen de stad inwandelen. Boven aan het weerstation laten we de wagen achter en bezoeken we de kale heuveltop. Het scoringspercentage op het waarnemen van alpensneeuwhoen zou hier 90% bedragen, evenals zou er een goede kans bestaan op het zien van morinelplevier. Spijtig genoeg maar daarom niet minder mooi passeren enkel 8 **Goudplevieren** de revue na een intense en uitgebreide wandeltocht. Bij de afdaling ontmoeten we een Fin die zijn wagen aan de voet van de heuvel heeft laten staan en ook hij is verwonderd dat we enkel **Goudplevier** hebben gezien. Er wordt nog even overwogen om terug te keren met de Scandinaaf als gids maar omdat hij een beetje te veel van onze goedheid wil profiteren laten we hem in de waan en trekken we verder richting Noorwegen. De tocht langs de linkeroever van de Utsjoki / Tana rivier is redelijk vervelend omdat er niet zo veel te beleven valt. Natuurlijk is de kolkende rivier iets om naar uit te kijken maar de vogels laten ons in de steek op **Kraaiachtigen** en **Kramsvogels** na. Voorbij Tana Bru krijgen we echt het gevoel dat we in Noorwegen zitten. De tekst op de verkeersborden en de vorm en kleur van de woningen laten hierover geen twijfel bestaan. En dan, vanaf Varangerbotn begint de pret opnieuw. Het is net alsof we het echte Hoge Noorden enteren. Het is niet lang wachten tot we onze eerste **Zeearend** mogen aanschouwen. De trage majestueuze vlucht brengt ons zo in vervoering dat we in gedachten meereizen op zijn brede vleugels. Bij het landen achter een talud verstoort hij nog het middagdutje van enkele soortgenoten en worden enkele meters vleugels en pluimen in de lucht gegooid. De poging die we ondernemen om dichterbij de roofvogels te geraken wordt uiteindelijk na het nemen van enkele grachten en andere hindernissen gestaakt. De tocht levert wel **Bosruiter**, **Watersnip** en enkele **Bonte vliegenvangers** op. Bij de wagen aangekomen vliegt de (een?) adulte **Zeearend** samen met zijn schaduw de fjord over en jaagt zo 18 **Grauwe ganzen** de schrik op het lijf. De magen beginnen te knorren dus lunchtijd is aangebroken. Nesseby is de ideale plek om even te bekomen van de eerste indrukken van de fjord en om het eten goed te kunnen laten verteren. Ter hoogte van het informatiebord aan het typische houten kerkje staan we na enkele minuten opnieuw alleen. In de andere wagen blijken enkele doordeweekse toeristen te zitten zodat een uitwisseling van informatie met andere birders er voorlopig niet in zit. Een regenbui van "ik wil en ik kan niet" houdt ons voorlopig nog in de omgeving van de wagen. De eerste steltlopers en dan voornamelijk **Tureluur**, **Rosse grutto**, **Bontbekplevier** en **Bonte strandloper** worden dan al half en half bekeken. Op zee dobberen vooral zwarte en zwart witte eenden en bij nader onderzoek worden zowel **Zwarte** en **Grote zee-eend** als **Berg-** en **Eidereend** ontdekt.

Het meest in het oog springend is een andere vogelsoort met dezelfde kleurcombinatie. Het is een adulte **Zwarte zeekoet** waarvan de dieprode pootjes net onder het heldere wateroppervlak zachtjes tegen de stroming in peddelen. Het eten wordt opgeborgen net zoals de waterdruppels en de verkenning van het schiereiland annex natuurreservaat kan beginnen. De intro is alvast veelbelovend met 12 nog verder naar noord trekkende **Pestvogels**. Kleine rechtopstaande zangertjes midden in een grasveld kunnen enkel maar **Tapuiten** zijn en dat zijn ze ook. Een eerste scan van de diepe fjord levert 2 soorten duikers op waarvan **Parelduiker** overheerst en **Roodkeelduiker** nieuw voor de reis is. Er zitten en vliegen enkele **Kleine jagers** rond en er is er eentje die zich vlakbij enkele ronddraaiende **Grauwe franjepootjes** zet. Het eiland voor het natuurreservaat herbergt een heleboel grote **Meeuwen** die geregeld de lucht ingaan. Een scan van het hellende vlak levert tot aan de punt niet echt veel extra op. Pas wanneer ik mij verplaats naar het hoogste punt kan ik de eendjes bekijken die op de zandbank zitten voor de rotsen. En of dat resultaat heeft! Niet minder dan 11 **Stellers eidereenden** waaronder 2 adulte mannetjes zitten hier te rusten. Vooral omdat er enkele ♂♂ tussen zitten geef ik al snel de telescoop door aan vader. Geen moment te vroeg want uit de opklaring valt pardoos een migrerende **Visarend** die tot ver over de fjord kan gevolgd worden. Even is er nog verwarring omtrent de naam omdat we hier enkel zeearenden verwachten maar de eerste **Visarend** voor de Varangerfjord sinds 1976 is een feit. Dit indien we de "Checklist of the Varanger Peninsula" van Tommy Pedersen mogen geloven. Toch nog even meegeven dat deze lijst laatst werd geüpdate op 8 september 1999. Onder begeleiding van horden steltlopers, meestal verschillende soorten **Strandlopers**, en een huppelend **Hermelijntje** nemen we afscheid van dit mooie plekje. Als toemaatje krijgen we net voor het verlaten van Nesseby nog een groepje van 4 **Kleine jagers**, van elke kleurvariant een koppel, in ons vizier. Echt ver geraken we niet, een club van 16 **Pestvogels** zorgt daar in eerste instantie voor. Daar zij zich te goed doen aan de vegetatie onder de telefoondraden waarop ze rusten laten ze zich af en toe mooi bekijken. De volgende stop is slechts enkele kilometer verder. Eindelijk krijgen de meeuwen de kans om zich te tonen. Aan de monding van de rivier Bergebyelva zitten de eerste **Drieteen-** en **Kokmeeuwen** zich te poetsen. Vervolgens gaat het naar de ruime parking aan de overzijde om die speciale meeuw te ontdekken. Lang hoeven we niet te zoeken want tussen de vele **Zilver-** en (Baltische) **Kleine mantelmeeuwen** valt het verenkleed van een onvolwassen **Grote burgemeester** direct op, een leuke bonus. Op zee bevinden zich de eerste **IJseenden** en andermaal een groepje van 10 **Stellers eiders** (2♂♂+8♀♀). Deze laatsten zijn veel fotogenieker dan de vorige en laten zich dan ook uitgebreid vastleggen op film. Het wordt nu wel stilaan tijd om onze verblijfplaats voor de volgende dagen te gaan opzoeken. In tegenstelling tot onze verblijven in Finland hebben we hier wel van vooraf gereserveerd. De roodharige Siren Jankila van Camping Vestre Jakobselv had ons pas morgen verwacht maar al bij al levert de vroegtijdige aankomst geen problemen op. We moeten enkel opletten voor de pas geverfde deur. Nadat we onze spullen in de chalet hebben gedropt en ons vader de toiletten en douches heeft geïnspecteerd trek ik naar de receptie om de nodige formaliteiten te regelen. Hoezo, welke formaliteiten? We hoeven geen paspoorten, betaalbewijzen of andere middelen te overhandigen aan de atypische Scandinavische dame. Het verblijf wordt er dus eentje op wederzijds vertrouwen en dat is niet alleen nieuw maar ook aangenaam. Als ze ziet dat we ons optisch materiaal bovenhalen bevestigt ze het goede weer dat op komst zou zijn. Nog voor we terug on the road gaan geeft ze ons nog mee dat er op dit ogenblik veel **Zeearenden** in de fjord verblijven.

Het einddoel voor vandaag wordt het schiereiland Ekkeroy. Net buiten het dorp Vestre Jakobselv wordt het **Zeearenden**verhaal in de verf gezet door een adulte vliegende deur. De aanwezige **Zilvermeeuwen**, **Aalscholvers** en **Eiders** hebben het niet zo begrepen op zijn aanwezigheid terwijl het beestje voor ons niet dicht genoeg kan komen. We stoppen talrijke keren voor de al even talrijke groepen waders. Voorbij Vadso wordt het pas echt te gek en wandelen we een eindje langs de rotskust. Trouwens in de buitenhaven van Vadso werden enkele ogenblikken voordien opnieuw **Stellers eiders** waargenomen. In tegenstelling tot de vorige groepen gaat het nu om 21 vrouwtjes en eerste winter vogels. De wandeling draagt er toe bij de steltjes op naam te brengen. Enorme groepen **Kanoeten** afgewisseld met kleine hoeveelheden **Bontbekplevieren**, **Bonte** en **Kleine strandlopers** vliegen continu van links naar rechts en omgekeerd. **Paarse strandlopers** en **Steenlopers** zijn moeilijker in beweging te brengen en vliegen steeds kleine stukjes of zetten het steevast op een lopen. Verspreid op zee maar telkens dicht tegen de kust zitten verschillende groepjes **Grauwe franjepoot** (5,3,4,3,2,1) waarvan het groepje van 5 excellente beelden oplevert. De stranden om naar Ekkeroy te rijden zijn goed voor enkele **Drieteenstrandlopers** die heen en weer lopen loodrecht op en van de zwakke branding weg. In de baai langs de overzijde zitten grotere stelten met op kop **Rosse grutto** gevolgd door **Scholekster** en **Wulp**. Moet ik er nog bij vermelden dat al deze soorten grotendeels in hun zomerplunje zitten voor je begrijpt wat ik bedoel? Anyway, in de verte zien we een eerste broedkolonie van **Drieteenmeeuw** maar dat is niet degene die bestaat uit 20.000 exemplaren. Omdat de summiere aanwijzing naar het natuureservaat niet gevonden wordt nemen we de eerste de beste weg die buiten de dorpskern leidt. Net zoals bij de vorige wandeling blijft het hier bij een auditieve waarneming van **Roodkeelpieper** terwijl zijn neefje **Graspieper** zich makkelijk laat zien en benaderen. De grijze lucht begint enkele druppels te spuwen en de benen willen niet zo goed meer mee dus wordt het hoog tijd om te gaan relaxen. Bij het verlaten van het schiereiland wordt de zoveelste **Parel-** en **Roodkeelduiker** gecheckt op zijn ware identiteit maar verrassingen blijven voorlopig uit. Samen met een prachtige adulte **Zeearend** met gele snavel, klauwen en iris, afgebleekte kop en hals en puur witte staart maken we een eind aan de waarnemingsdag. Timing is perfect want nog geen 5 minuten nadat we in onze chalet zitten begint het stevig te regenen. Om de vermoeidheid nog even achterwege te laten neem ik een lange warme douche in de uiterst verzorgde barakken. Zowel op de heen- als de terugweg vergezellen enkele niet nader te determineren **Barmsijzen** mij. Op het kookvuur met maar 2 kookplaten maak ik mijn uiterst befaamde en smakelijke spaghetti Ronanaise klaar en dat met enige zin voor improvisatie. Zoals elke goede kok het betaamt maak ik zowat alle voorhanden zijnde potten en pannen vuil en laat ik de afwas wijselijk over aan de papa. Ik moet trouwens nog een heel lang verslag maken. Na anderhalf uur schrijven, nadenken en het pijnigen van mijn hersens sluit ik mijn ogen samen met mijn boeken. Vooraleer dat te doen kijk ik nog even naar buiten en geniet ik nog van het fenomeen genaamd middernachtzon.

☺ Belangrijkste waarnemingen:Algemeen:

Parelduiker, Bosruiter, Raaf, Bonte kraai, Keep, Barmsijs

Ukonjärvi:

Auerhoen, Zwarte specht, Koekoek, Roodsterblauwborst

Haapalahti:

Wilde zwaan, Nonnetje, Smelleken, Kraanvogel, Dwergmeeuw, Taigagaai

Provinciegrens Inari – Utsjoki:

Kraanvogel, Sperweruil

Utsjoki:

Ruigpootbuizerd, Goudplevier, Groenling

Varangerbotn:

Zeearend, Grauwe gans

Nesseby:

Roodkeelduiker, Stellers eidereend, Visarend, Grauwe franjepoot, Zwarte zeekoet, Kleine jager, Tapuit, Pestvogel, Hermelijn

Bergebyelva:

Stellers eidereend, IJseend, Grote burgemeester, Pestvogel

Vadso:

Stellers eidereend

Ekkeroy:

Roodkeelduiker, Zeearend, Kanoet, Bonte strandloper, Kleine strandloper, Paarse strandloper, Drieteenstandloper, Grauwe franjepoot, Drieteenmeeuw (kolonie), Roodkeelpieper

Dag 4 : Vrijdag 30 Mei 2008.Tocht:

Vestre Jakobselv – Vadso – Skallelv – Kiberg – Svartnes – Vardo – Hornoya – Vardo – Sandfjord – Hamningberg – Vardo – Vadso – Vestre Jakobselv

Waarnemingen Dag 4:

Vroeg uit de veren is de boodschap voor vandaag. Iets over 5 uur staan we al met één been uit het bed om richting Vardo te trekken. Het is de tweede grote stad op het Varangerschiereiland en is enkel te bereiken per boot of via een tunnel. Vanuit de haven van deze stad zullen we per boot de beroemde vogeleilanden Hornoya en Reinoya bezoeken. Om er zeker van te zijn dat de eerste overzet rond 9 uur, give or take een half uur, kan genomen worden start de bijna 100 kilometer lange tocht ruim op tijd. De eerste 30.000 meter zijn goed voor standaard waarnemingen van **Bramsij's**, **Bonte vliegenvanger**, **Bonte kraai** en **Elkster**. Misschien is de vermoeidheid van gisteren nog niet helemaal uit ons gestel na de betrekkelijk korte nachtrust. Hoogtepunten tot aan Ekkeroy zijn 9 **Stellers eiders**, waaronder 1 ♂, in de haven van Vadso en de gebruikelijke groepen steltlopers. Voorbij het eerder gemelde schiereiland verlaten we de eigenlijke fjord en kijken we uit op de Barentssee. In een duinplasje van het natuurreserveaat Storelvosen zit een wader die wat meer aandacht vraagt. Niet zozeer de zoveelste **Bosruiter** van de reis en een overvliegende **Regenwulp** geven de aanleiding tot een eerste adrenalineopstoot van de dag. Deze rol is weggelegd voor 3 **Zeearenden** (2 adulte en 1 onvolwassen) die half verscholen in het helmgras zitten. Door het vroege vertrek kunnen we ons wel wat tijdverlies veroorloven dus nemen we ruim de tijd om de vliegende deuren te observeren. In Skallelv roepen en zingen de eerste **Ijsgorzen** waarvan de ♂♂ in prachtkleed mooie baltsvluchten uitvoeren om de ♀♀ te behagen. De toendra wat verder herbergt nog meer goed stuff zoals 7 **Rietganzen**, een mannetje **Moerassneeuwhoen** en een koppel **Kleinste jager**. Een eind verder aan en in de monding van de Komagelva kleptoparasiteren een 10-tal **Kleine jagers** en ten minste 3 **Kleinste jagers** op enkele **Drieteen-**, **Kok-** en **Stormmeeuwen** en vooral op de talrijke **Noordse sterns**. Tot in Kiberg is het een komen en gaan van solitaire **Zeearenden** van bijna alle kalenderjaren. Enkel de 2 adulte vogels in Komagvaer vormen hierop een uitzondering. In de omgeving van Kiberg zelf zitten over een afstand van 3 kilometer niet minder dan 7 exemplaren! Dit jaar zijn de vliegende deuren inderdaad goed vertegenwoordigd in Varanger. De flanken van de heuvel tussen Kiberg en Svartnes liggen nog steeds bedekt met een laag sneeuw en ijs. Toch is het niet echt desolaat. Daar waar koning winter de eerste tekens van verzwakking vertoont vinden we 2 **Moerassneeuwhoenders** en 3 **Sneuwgorzen** terug. Een eenzame **Kleine jager** zit vlakbij een wak midden op een bevroren plas. Vlak voorbij de afdaling staan we aan een tweesprong. De ene sprong leidt verder naar het einde van de wereld, de andere leidt naar de stad Vardo via een 2890 meter lange tunnel. Met nog een kleine drie kwartier te gaan zijn we goed op tijd en begeven we ons in de richting van de haven. De aanlegsteiger en de overzet naar de beroemde vogeleilanden Hornoya & Reinoya komen vervolgens snel in het vizier. Ik stap uit en bekijk met aandacht de tijdtabel die de timing voor de overtochten aangeeft.

Het telefoonnummer onderaan de tabel kan nog bijkomende informatie verschaffen indien nodig. Aangezien het nabijgelegen loket waar de tickets moeten gekocht worden nog gesloten is probeer ik dat dan maar. Tijdens dit telefonisch onderhoud wordt al heel snel duidelijk dat we ruimschoots op tijd zijn. Bij mijn vraag of er voor vandaag een afvaart is voorzien om 9 uur zoals vermeld op de affiche antwoordt de Noor aan de andere kant van de lijn in tweevoud. Als eerste antwoord krijg ik de bevestiging dat er inderdaad op dat tijdstip een overtocht is voorzien en als tweede dat het niet binnen een half uur dan wel binnen anderhalf uur zal zijn ... Oftewel hoe de Noor het zelf omschrijft: "you are still on Finnish time". Inderdaad, we staan nog op Fins tijdstip wat wil zeggen dat we een uur voorlopen op het Noorse! Dat komt ervan als je de eurozone verlaat. Niet getreurd, natuurlijke bezienswaardigheden genoeg in de buurt. De avifauna in de haven van Vardo geeft niet thuis zodat snel besloten wordt om de slikken, schorren en duinen van Svartnes uit te kammen. Er zitten verschillende groepen grote **Meeuwen** verspreid over een redelijk klein gebied en de wagen wordt voor de zoveelste keer als schuilhut gebruikt. Het is niet alleen het perfecte middel om dicht tegen de vogels te geraken maar behoed ons tevens tegen de snijdende oostenwind. In de eerste groep pluimen die we van dichterbij bekijken is het meteen raak met 2 onvolwassen **Grote burgemeesters** die zich goed en lang laten bekijken. Een **Kleine jager** probeert verwarring te zaaien in de groep door in strak tempo laag over hun koppen te scheren. Het heeft onmiddellijk resultaat. Het is te zeggen voor ons dan toch. Een **Grote** en een **Kleine burgemeester** ploffen zich op nog geen 30 meter van de wagen neer in een kabbelend beekje. Even worden ze zelfs samen in beeld gezien. We letten er nog niet echt op maar af en toe kunnen we niet buiten het typische geluid van baltsende **Temminckjes**. In het binnenland staan de al even typische Noorse sheds en op één van de daken ervan zit een **Moerassneeuwhoen**. Een koppeltje **Roodkeelduiker** welke zich op een rotsblok, of beter op een grote gepolijste kei posteert en een prachtige adult zomer **Rosse grutto** zijn de laatste waarnemingen met de snuit van de auto richting eind van de wereld. Het wordt immers tijd om terug te keren naar Vardo om één van de hoofddoelen van deze reis te bezoeken. Svartnes wordt uiteindelijk afgekruid met de nodige **Grote burgemeesters**, in totaal zien we 4 verschillende exemplaren, en met hoog roepende **Goudplevieren** en rinkelende **Ijsgorzen**. Ter hoogte van de aanlegsteiger staan nog 3 andere duo's om gebruik te maken van de overzetdienst naar de vogeleilanden. Omdat we met zo weinig zijn kunnen we gebruik maken van een speedboot die ons in minder dan 10 minuten op Hornoya zal droppen. Er wordt door bijna elke deelnemer verschrikkelijk geklungeld met de van toeters en bellen voorziene reddingsvesten en dit tot groot (leed)vermaak van de schipper. Uiteindelijk kan iedereen met aangepaste kledij plaatsnemen in de boot en volgt er een korte mededeling van onze kapitein. Naast de veiligheidsinstructies legt hij ons ook uit waarom er aangelegd dient te worden aan de achterkant van het eiland. Een zware storm heeft namelijk de originele aanlegsteiger compleet vernield en daarom moeten we vrede nemen met de dienstingang. Dit impliceert meteen ook dat we het eiland moeten oversteken om aan de spectaculaire nestplaatsen van onder andere **Kuifaalscholver**, **Drieteenmeeuw**, **Alk**, **Zeekoet**, **Dikbekzeekoet**, **Zwarte zeekoet** en **Papegaaiduiker** te geraken. Het is nog geen 1 Juni wat wil zeggen dat ook in Noorwegen het toeristische seizoen nog niet van start gegaan is. Het is ook om die reden dat we onderling en met de schipper moeten afspreken wanneer hij ons zal komen ophalen. De vaste uren gelden pas vanaf eerder gemelde datum en niet vroeger.

Enkele (natuur)fotografen willen best wel 4 uur spenderen tussen de vogels, hun nesten en uitwerpselen maar voor ons is 3 uur meer dan voldoende. Zo gezegd, zo gedaan. Het spiegelgladde water wordt met topsnelheid doorkruist. De geringste oneffenheid in het wateroppervlak zorgt er soms voor dat de sloep in de lucht wordt gekatapulteerd maar ze komt telkens met een harde klap terug op haar nulpunt. Bij het naderen van de eilanden zien we reeds vele **Alkachtigen** rondvliegen waarvan **Papegaaiduiker** het gemakkelijkst herkenbaar is. Van zodra de baai wordt ingevaren verminderd ook de snelheid van het vaartuig en meren we aan aan de met zeewier beklede noodsteiger. De trap is glad en niet voor iedereen een gemakkelijke opgave, zeker niet wanneer je als een muilezel met duur optisch materiaal geladen bent. We hebben ook een zwarte medemens aan boord maar die heeft het niet zo gemunt op de overtocht. Getuige hiervan is zijn gelaatskleur die bleker blijkt te zijn dan die van zijn blanke medepassagiers. Op het moment dat hij vaste grond onder zijn voeten voelt en wat aanmoedigen krijgt komt hij al snel weer op kleur. Terwijl het overgrote deel van het gezelschap het op een stappen zet richting andere kant van het eiland blijven wij nog een beetje rond de steiger hangen. Directe aanleiding daarvoor is een uit de kluiten gewassen donsjong van een **Grote mantelmeeuw**. Na dit oponthoud beginnen ook wij aan onze wandeling. Het eerste deel van de beklimming loopt langs een brede weg richting top. De doorsteek naar de broedkolonies loopt via een smalle weg met touwen als houvast op de meest kritieke punten. Eens aangekomen is het moeilijk te beschrijven wat er allemaal te beleven valt. Boven, onder, naast, links en rechts wemelt het van de vogels. Het is een komen en gaan van honderden, wat zeg ik, duizenden **Alken**, **Zeekoeten**, **Papegaaiduikers** en vooral **Drieteenmeeuwen**. Minder talrijk maar ook prominent aanwezig zijn de **Dikbek-** en **Zwarte zeekoeten** en **Kuifaalscholvers**. Grotere meeuwen zoals **Zilver-** en **Grote mantelmeeuwen** doen ook een aardige duit in het zakje maar gaan direct over tot zovende aanvallen wanneer we te dicht bij hun nestplaatsen komen. Het is zalig om de aanwezige **Zeekoeten** en consoorten in alle mogelijke combinaties bij elkaar te zien. Enkel de **Zwarte zeekoeten** ontbreken, zij houden zich dicht bij de waterkant op. Na een uurtje of zo hebben we het wel gehad met het helse lawaai en de indringende geur van uitwerpselen en besluiten we om wat te gaan seawatchen in de buurt van de vuurtoren. Eigenlijk heeft deze move een dubbele bedoeling. Aangezien het eiland min of meer al haar geheimen heeft prijsgegeven, inclusief enkele broedende en gemakkelijk te benaderen **Eidereenden**, kunnen we misschien een vroegere afvaart bekomen indien er een tweede lading vogelkijkers zou worden gedropt rond 10.30 uur. En inderdaad, naast het seawatchen met **Jan Van Gent**, wat **Kleine jagers** en een goed zicht op Reinoya kunnen we rekenen op een vervroegde terugkeer. We zijn trouwens niet alleen met deze gedachte zodat de boot half gevuld zit. Alleen hebben wij het extra geluk om tijdens de afdaling naar de steiger nog 2 **Fraters** te tikken. Dra verkleinen de beroemde vogeleilanden en vergroot de haven van Vardo. Alweer een plek in de wereld die voorgoed in ons geheugen staat geprent. Het afrekenen met plastic neemt net zo veel tijd in beslag als het ontdoen van de reddingsvesten mede omdat de havenarbeiders niet echt vertrouwd zijn met dit soort betalingsverkeer. Tja, het is dat of Euro's want we beschikken niet over Noorse Kronen en dat wil ik ook zo houden. De geboekte tijds winst van anderhalf uur komt ons zeer goed uit en meteen valt de beslissing om vandaag nog door te rijden naar Hamningberg in plaats van morgen. De tocht naar het dorp waar de autostrade E75 ophoudt te bestaan en overgaat in een grindweg die op zijn beurt verdwijnt in zee wordt voornamelijk gekenmerkt door het steeds dramatischer wordende landschap.

Dit maanlandschap is hoogstwaarschijnlijk ook de reden waarom er minder vogels worden gezien en bekeken. Een hevige regenbui en een gedeeltelijk versperde weg geven ons de mogelijkheid om uitgebreid te lunchen, zij het op een redelijk ongemakkelijke en primitieve wijze. Het is alweer een vliegende deur die aanleiding geeft om onze tocht verder te zetten. De spierwitte staart van deze adulte **Zeearend** schakeert met de toch nog wittere bergflanken op de achtergrond. Wat verder zweven enkele van zijn machtige soortgenoten in heel andere decors wat het oergevoel nog meer in de verf zet. Toch speelt het mooiste spektakel zich af tussen de puntige rotsen en de vlakke asfaltbaan. Ter hoogte van kilometerpaal 20 huppelt er tot tweemaal toe een **Otter** voor en naast onze wagen. Een prachtbeest dat zich enkele ogenblikken laat bewonderen om vervolgens in het ijskoude water van de Barentssee te verdwijnen. De grens met de commune Batsfjord wordt overgestoken en een voorlaatste stop wordt ingelast. Samen met een Oostenrijker die ons niet veel wijzer kan maken omtrent recente sightings kammen we met een hoog verwachtingspatroon het dwergwilgenbosje in de monding van de Sandfjordelva uit. Naast luidruchtige **Koperwieken** wordt er niet veel gezien. Een beetje kleur wordt toegevoegd door een baltsende **Roodsterblauwborst** en een ronddraaiend ♀ **Grauwe franjepoot**. Al bij al lost dit bosje zijn verwachtingen niet in. Nog voor de dorpsgrens van Hamningberg zitten langs de landkant geregeld **IJs-** en **Sneeuwgorzen** en langs de zee kant **Roodkeel-** en **Parelduiker**. Samen met een **Kleine jager** bereiken we het dorp. Men zegt dikwijls dat dit het einde van de wereld is maar om eerlijk te zijn loopt het hier gewoon verder door. Het koppel US citizens welke vanmorgen mee naar Hornoya trok is ook van de partij. Een kort kennismakingsgesprek leert dat zij ondertussen een jaar met vakantie zijn in Noorwegen, iets om stikjaloers van te worden! De eerste views over zee leveren enkele dichte **Jan Van Genten** en geregeld **Alkachtigen** op. We zijn vooral zeer opgetogen met de voorbijscherende **Papegaaiduikers** en **Zwarte zeekoeten**. Het systematisch afscannen van het licht kabbelende wateroppervlak leidt tot dé waarneming van de dag, misschien wel van de reis. In de nabijheid van wat drijvend natuurlijk materiaal ongeveer 200 meter uit de kust houden zich 2 grote duikers op. Mijn adrenalineniveau stijgt tot een absoluut hoogtepunt wanneer de 2 adult zomer **Geelsnavelduikers** terug aan het oppervlak verschijnen. Naast mijne papa kunnen ook de Amerikanen genieten van de duikende, baltsende en zelfs kort vliegende **White billed divers**. Het volgende kwartier moeten alle in de buurt aanwezige vogels inclusief 3 **Nonnetjes** (1♂+2♀♀) en het vrolijk spurtende **Hermelijntje** het onderspit delven tegen deze kanjers. Voor het vertrek wordt het openbaar toilet aan de ingang van het dorp bezocht. In de dichte omgeving ervan bevinden zich bovendien nog 2 ♂♂ **Sneeuwgorzen**. In de hoop om nogmaals een glimp van de otter op te vangen stoppen we opnieuw in de omgeving van kilometerpaal 20. Even stukt onze adem wanneer we een grote valk op het uiteinde van een rotsrichel opmerken. Bij nader onderzoek blijkt het niet om één maar een koppel **Slechtvalk** te gaan. Het wijfje is zelfs zo vriendelijk om ons hun nestplaats aan te duiden. Met een verslag van 2007 in onze handen stoppen we ook nog in de omgeving van kilometerpaal 12,5. Net zoals bij de vorige stopplaats zou dit ook een goede plek moeten zijn voor het waarnemen van giervalk. We vinden al snel 2 nesten terug, de ene bewoond door een **Raaf** met 4 grote jongen en de andere door een **Ruigpootbuiserd**. Eerstgenoemde heeft het niet zo begrepen wanneer laatstgenoemde op jacht gaat in de buurt wat resulteert in een minutenlang luchtgevecht. Het wordt allemaal netjes in beeld gebracht.

Tot in Vardo flitsen geregeld **Kleine jagers** en **Temmincks strandlopers** voorbij en showen nu ook **Roodkeel-** en **Parelduikers** in koppelvorm. Waarschijnlijk zijn zij jaloers op de prachtwaarneming van het koningsduikerkoppel in Hamningberg ... Tussen Vardo en Vadso pikken we nog 13 **Zeearenden** op wat het totaal aantal waarnemingen van vandaag op niet minder dan 33 stuks, waarvan minstens 20 verschillende exemplaren, brengt! De uitstappen in de toendra in de omgeving van Komagvaer en Skallelv met respectievelijk **Moerassneeuwhoen** en een koppel **Kleine jager** als resultaat zijn eerder zwak te noemen en worden dan ook snel geaborteerd. In de stad Vadso ga ik shoppen en kom ik met een goedgevulde kar buiten. Het laatste wapenfeit van de dag bestaat eruit om de haven van Vadso andermaal aan een grondige inspectie te onderwerpen maar de enige **Eidereenden** die we zien zijn gewone. Gezien de lange waarnemingsdag sluipt de vermoeidheid langzaam maar zeker in onze kleren. Morgen volgt er een nieuwe ontdekkingstocht, we trekken dan immers het binnenland van Varanger in. De verwachtingen zullen opnieuw hoog gespannen zijn.

☺ Belangrijkste waarnemingen:

Algemeen:

Roodkeelduiker, Parelduiker, Zeearend, Kleine jager, Raaf, Bonte kraai

Vadso:

Stellers eidereend

Skallelv → Komagvaer:

Rietgans, Moerassneeuwhoen, IJsgors, Sneeuwgor

Komagelva:

Kleinste jager

Svartnes:

Moerassneeuwhoen, Temmincks strandloper, Grote burgemeester, Kleine burgemeester, IJsgors

Hornoya - Reinoya:

Kuifaalscholver, Jan Van Gent, Alk, Zeekoet, Zwarte zeekoet, Dikbekzeekoet, Papegaaiduiker, Drietenmeeuw, Frater

Vardo → Hamningberg:

Ruigpootbuizerd, Slechtvalk, Otter

Sandfjordelva:

Grauwe franjepoot, Roodsterblauwborst

Hamningberg:

Geelsnavelduiker, Jan Van Gent, Zwarte zeekoet, Papegaaiduiker, Sneeuwgor

Dag 5 : Zaterdag 31 Mei 2008.Tocht:

Vestre Jakobselv – Nesseby – Varangerbotn – Tana Bru – Birkestrand – Gednjehogda – Baan 891 – Rivier Tana – Tana Bru – Nyborg – Vestre Jakobselv – Ekkeroy – Vadso – Vestre Jakobselv

Waarnemingen Dag 5:

De biologische wekker loopt af om 5.30 uur. Verschil met gisteren is dat we er geen uur moeten aftrekken of bijtellen. De klok staat netjes op Noorse tijd en dat is een hele geruststelling. Ontbijt wordt genuttigd in de chalet en tegen goed 7 uur krijgt de sleutel van onze Fiat Stylo een kwartslag en slaat de motor aan. Niet alleen het ontbijt zorgt voor enige vertraging. De lokale Kerstman van Vestre Jakobselv en prominent lid van de camping komt zijn levensverhaal vertellen en biedt ons meerdere malen een kop koffie aan. We laten het eerst wat betijen maar na verloop van tijd grijp ik toch in en maak ik kordaat een eind aan het gezellige samenzijn. Trouwens het is niet de eerste keer dat ik de boeman moet spelen, remember de ontgoochelde gids Rusi in Bulgarije vorig jaar. We trekken vandaag het binnenland van het Varangerschiereiland in en rekenen erop om niet al te veel vliegende deuren te zien, zeker niet na de memorabele aantallen van gisteren. Nog geen half uur later moeten we toegeven dat niets minder waar is. Niet minder dan 30 verschillende **Zeearenden**, waaronder een groepje van 9 exemplaren samen en een extreem licht exemplaar, zitten verspreid in de baai. Twee op drie vogels zijn adult en zitten statig op een rotsblok de omgeving af te speuren. Af en toe waagt er eentje de oversteek, het lage water verkleint de afstand tot de 2 rotskusten en nodig blijkbaar uit tot vliegexercisie. In Nesseby vliegt een **Spreeuw** over de baan en zit de **Grote burgemeester** bij zijn favoriete plekje aan de Bergebyelva. De tocht tussen Varangerbotn en Tana Bru is eentonig en in de laagstamberken vertoeven alleen **Eksters**, **Bonte kraaien** en enkele **Raven**. In het dorp zelf wordt de VISA kaart bovengehaald om diesel te tanken. Raar maar waar, de diesel staat hier duurder dan de gewone benzines dus het specifiek vragen naar een wagen die op diesel rijdt heeft hier blijkbaar weinig zin. Na de tankbeurt steken we opnieuw de brug over en draaien we baan 890 op langs de rechteroever van de Tana. Zonder GPS, zonder dagteller en zonder de kilometerstand in het oog te houden begeven we ons richting noord. We maken de jammerlijke fout door onze startpositie niet nauwkeurig te bepalen zodat we niet zeker weten waar we moeten zijn voor de giervalkplaats bij uitstek 40 kilometer ten noorden van de eerder vermelde stad. En inderdaad zonder het te weten denken we plots in de omgeving van de welbekende rots te staan. Omdat we niet zeker zijn dat we op de juiste plek zitten, we zien trouwens ook weinig of geen broedende **Zilvermeeuwen**, besteden we hier niet al te veel tijd. Het enige lichtpuntje is een zingend mannetje **Beflijster**. Enkele kilometer verder maakt de baan een scherpe bocht naar rechts en verlaat ze de oevers van de rivier zodat we nu met zekerheid kunnen stellen dat we de kans op het waarnemen van deze valk zwaar gehypothekeerd hebben. Om die reden wordt plan B onmiddellijk in werking gezet. Via een ander referentiepunt en enkele berekeningen zullen we op onze terugweg de exacte locatie wel vinden. De laatste huizen in de vallei herbergen nog enkele **Boerenzwaluwen**.

Net buiten dit gehucht en net voor de beklimming van de Kongsfjordfjell glijdt een “vlaai” van een roofvogel langs de bergwand. Minutenlang zweeft en cirkelt een onvolwassen **Steenarend** in volle glorie tot hij als stip verdwijnt in de helderblauwe hemel. Enkele rinkelende **Pestvogels** (2 & 3 exemplaren) sluiten dit uitermate geslaagde intermezzo af. Eens door de boomgrens en tijdens de beklimming van de fjell zien we iets waar we totaal geen rekening mee gehouden hebben. Overal ligt nog een meters dik sneeuwtapijt en zijn er slechts enkele patches toendra sneeuw- en ijsvrij. Dit wordt pas echt duidelijk op de top en in de afdaling van de bewuste heuvel. De toendra bewandelen behoort niet echt tot de mogelijkheden tenzij er gebruik gemaakt kan worden van een sneeuwscooter. Roadside birding dan maar en genieten van dit unieke landschap. Het onderbouwt trouwens nogmaals de stelling dat de winter echt wel aan de late kant is dit jaar. Even wordt gevreesd voor een debacle qua aantallen en soorten avifauna maar na enkele honderden meter trage progressie moeten we onze mening herzien. Bijna elke patch toendra die sneeuwvrij is herbergt één of meerdere vogelsoorten. Daarenboven maken velen ook gebruik van de ijsvrije zijkanten van de baan. Het talrijkst zijn ongetwijfeld de **IJsgorzen** die meestal in koppel rondzwerven. Hun typische metaalachtige contactgeluidjes zijn op geen enkel ogenblik uit de lucht. Af en toe worden ze de loef afgestoken door **Witte kwikstaart** en **Graspieper** die liever in groepsverband foerageren. Minder opvallend maar toch ook in behoorlijke aantallen aanwezig zijn **Sneeuwgors** en **Strandleeuwerik**. Zij zijn minder vliegerig dan de anderen en lopen steeds een eind voor de wagen uit of van ons weg. Een eerste echte halte wordt ingelast voor een in de sneeuw zittende **Ruigpootbuizerd** die met een klaaglijke schreeuw opvliegt. Een tweede, derde en vierde halte zijn respectievelijk voor prachtig adulte en in vol zomerkleed zittende **Kleine** en **Kleinste jagers**, **Goudplevieren** en **Bontbekplevieren**. Deze laatste toont ons mooi het kunstje van “vleugelhangen” wanneer we te dicht bij zijn territorium komen. Eigenlijk moeten we de wagen continu aan de kant zetten en is er telkens opnieuw wel wat te beleven. Het eerste dwergwilgenbosje is goed voor 3 **Barmsijzen** in vlucht waar we zonder al te veel te aarzelen specs van moeten maken gezien ze te ver en in tegenlicht landen. **Boerenzwaluw** en **Pijlstaart** vliegen in strak tempo en per twee over onze hoofden. De een waarschijnlijk op trek, de ander waarschijnlijk op zoek naar een wak in de immense ijszee. Het volgende dwergwilgenveldje wordt niet overgeslagen maar in verschillende etappes bezocht waarbij de chauffeur na enkele honderden meter telkens op zijn stappen terugkeert om de wagen op te pikken. Tijdens de tweede etappe is het goed raak. Een **Witstuitbarmsijs** die zijn of haar typische kenmerken als daar zijn “squashed in face” en ongestreepte stuit en onderstaartdekveren laat zien is de eerste lifer voor vandaag. De aanwezige baltsende **Bosruiters** en **Temmincks strandlopers** worden stiefmoederlijk behandeld omdat we maar al te graag naar dit klein wit pluisbolletje willen blijven kijken. In de omgeving van Gednjehogda en de splitsing van baan 890 en 891 zitten 2 **IJseenden** aan de rand van het ijs en vliegen er 3 **Kleinste jagers** in hun typisch cirkelende bewegingen rond. Net zoals op de sneeuwvrije plekken toendra herbergen bijna alle wakken in de ondiepe plassen en meren foeragerende vogels. Zo zien we nog 2 **IJseenden**, 2 **Zwarte zee-eenden**, 4 **Grauwe franjepoten** en onvoorstelbaar veel baltsende en makkelijk te benaderen **Temminckjes**. Vooraf hadden we besloten dat dit kruispunt onze eindbestemming zou zijn maar het overweldigende witte landschap, de helderblauwe hemel en de schitterende lichtgele zon doen ons besluiten om nog enkele kilometer verder in de richting van Batsfjord te rijden via de 891.

Het is langs deze weg dat er voor het eerst menselijke activiteit wordt waargenomen onder de vorm van 2 verschillende recreatiedoeleinden namelijk jagen en pret met de sneeuwscooter. Bijna alle soorten van het traject tussen de Kongsfjordfjell en de splitsing worden ook hier waargenomen maar in mindere aantallen. We hebben tevens de indruk dat het landschap hier desolater en monotoner is wegens het ontbreken van hogere vegetatie. Een grote open toendraplek met een ronde witte kei is het eindpunt. Niet vooraleer een groepje van 5 **Sneeuwgorzen** en een fotogenieke **Strandleeuwerik** in onze gedachten te vereeuwigen. Het raadsel van de witte kei met hier en daar enkele grijze veerpartijen wordt tijdens het draaien van de wagen ontsluitend en de tweede lifer van de dag is meteen een feit: **Alpensneeuwhoen**. Ook dit specimen wordt vereeuwigd. Enkele meters verder zit zijn soortgenoot **Moerassneeuwhoen** (even) mooi te wezen. Het samen zien van deze 2 hoenders is iets wat men enkel kan ervaren in de Scandinavische toendra's en fjells. Honger begint zich stilaan meester te maken van ons en we grijpen letterlijk naar een appeltje voor de dorst. Omdat we er zeker van zijn dat het dwergwilgenbosje ter hoogte van kilometerpaal 10 in de commune Tana nog veel meer in petto heeft moet dat ongetwijfeld het volgende hoogtepunt in de toendra worden. De terugweg wordt aangevat. De aan de overkant aanwezige **Ruigpootbuizerd** en de 2 **Kleinste jagers** geven het startsein voor een dol anderhalf uur vogels kijken. Beiden genieten van een lemmingenmaaltijd. Zulk een klein beestje is natuurlijk snel verorberd en onder lichte dwang moet de **Ruigpootbuizerd** het territorium van de **Kleinste jagers** al dan niet bereidwillig verlaten. Daarbij krijgt het koppel versterking van een donker solitair exemplaar. Ook het groepje **Barmsijzen** wordt teruggevonden en bij het foerageren op de wilgenkatjes worden ze herkend als een zeer licht doch gewoon exemplaar en 2 **Witstuitbarmsijzen**. De gewone gaat zo te keer tegen zijn neefjes dat hij na enkele minuten zijn maaltijd alleen mag verder zetten. We hadden het graag anders gezien. Hoewel het in de omgeving redelijk stil is en de lucht enkel gevuld wordt met zang en roep van meestal Arctische vogelsoorten dien ik toch te roepen naar de padre zodat hij een in rechte lijn en zonder omkijken voorbijscherend ♂ **Alpensneeuwhoen** op zijn reislijst kan bijschrijven. Een ander, misschien wel zijn partner, laat zich geregeld horen maar de schutkleuren beletten ons om het daadwerkelijk te zien. Omdat er zo veel te beleven valt en het enorm genieten is zetten we de wagen aan de kant zodat drank en spijs kunnen bovengehaald worden. Nog voor de eerste boterham vliegen 2 **Rietganzen** over. Halverwege de lunch vliegt een grote valk door het telescoopbeeld en het duurt niet lang of **Giervalk** wordt gedetermineerd. We staan strategisch heel goed opgesteld en kunnen meerdere malen de telescoop doorgeven aan elkaar. Bij de tweede overname wordt het nog gekker wanneer een tweede exemplaar mee de jacht begint te ondersteunen. Mooi, mooi, mooi! Bij wijze van dessert entertaint een koppel **Roodkeelpieper** ons nog tot we zowel fysisch als psychisch helemaal voldaan zijn. We verlaten de toendra met een jagend ♂ **Smelleken** welke zijn heil zoekt in de eerste bomen over de top van de fjell. De giervalkplaats bij uitstek aan de oevers van de Tana wordt nu wel teruggevonden en samen met 2 Zweedse birders houden we kort halt op een plek niet ver van waar we vanmorgen stonden. Van converseren komt niet veel in huis en met de prachtwaarneming van het jagende koppel in de toendra in het achterhoofd verlaten we snel deze plek. Alweer een goede keuze! Een goede 200 meter verder vliegt een grote valk langs de flank van de rotsen. De papa ziet de vogel eerst niet maar het is ook voor hem niet lang wachten of de derde **Giervalk** van de dag is een feit.

Er is geen mogelijkheid om de wagen aan de kant te zetten dus gaan de 4 pinkers op en nemen we plaats aan de kant van de betonblokken die de asfaltbaan van de steile rivieroeveren scheiden. Net op dat moment passeren er meer wagens dan de hele voormiddag samen, je zult het altijd zien. Om geen onnodige risico's te nemen keren we terug naar de parkeerplaats en hebben we schitterende scoopviews van de derde én vierde **Giervalk** van de reis. Ze komen zelfs zo dichtbij dat ik de camera volledig moet uitzoomen om een good shot te kunnen maken. De Zweden zien de vogels ook maar lopen voor een tweede keer vandaag achter de feiten aan. Uiterst tevreden over onze uitstap naar het binnenland van Varanger begeven we ons in no time naar de fjord waar we hopen op een aanvulling van onze **Zeearends** sightings. We zien er slechts 2, het hoge water zal er ongetwijfeld mee te maken hebben. In een weiland net voorbij Varangerbotn zitten nog 2 rustende **Rietganzen** tussen een groepje **Grauwe ganzen**. In het kleine dorpje Nyborg andermaal succes. De papa ziet een **Sperweruil** in een boom vlakbij de weg zitten. Het beestje is alles behalve verlegen en laat zich benaderen tot op 5 meter. Met perfect licht worden al even perfecte shots gemaakt. De dag loopt stilaan op zijn eind, de waarnemingsdag dan toch, want wat kan je hier bij 24 uur daglicht eind van de dag noemen? In onderling overleg worden het schiereiland Ekkeroy en het doepark van Vadso als laatste waarnemingsplekken van de dag op het schema gezet. Vestre Jakobselv onthult nog een verre thermiekbel van 3 **Zeearenden**, 2 **Ruigpootbuizerden** en een **Valk** spec. De volgende stop is Store Ekkeroy en met gemak vinden we nu de ingang van het summier aangegeven natuurreservaat. Op de parking slaan we een babbeltje met een groep Italiaanse vogelkijkers en wisselen we voor de eerste keer deze vakantie informatie en beelden uit in verband met goede vogelplekken en –soorten. Naast de immense kolonie **Drieteenmeeuwen** (geschat aantal zou 20.000 exemplaren bedragen), een **Zwarte** en 2 gewone **Zeekoeten** wordt hier weinig gezien. Via enkele overblijfselen van de Atlantic Wall uit de Tweede Wereldoorlog klimmen we naar boven waar **Goudplevier** en **Ijsgors** hun aanwezigheid verraden. Op de terugweg vliegen net zoals gisteren en eergisteren grote aantallen steltlopers heen en weer met **Kanoeten** in de hoofdrol gevolgd door redelijke aantallen **Kleine**, **Bonte** en **Paarse strandlopers**. Altijd leuk zijn de **Grauwe franjepoten** (2) en een groepje van 5 **Stellers eindereenden**. Bij nader inzien zwemmen er niet ver vandaan ook nog 2 andere en op het eerste zicht vreemde (eider)eenden in de bijt. Alleen op grootte determineren zou onze objectiviteit sterk ondermijnen en het is na het grondig checken van de koptekening waarbij de kleur, het profiel en de bevedering van de snavel en de bij één van de twee exemplaren uitlopende oogring ons doet besluiten dat we hier te maken hebben met 2 ♀♀-kleed **Koningseiders**. 4 lifers op één dag, het is lang geleden. In het reservaat van Storel Vosen zitten nog 2 **Zeearenden**. Alle duikers en eidereenden tussen Ekkeroy en Vadso worden aan een grondige inspectie onderworpen maar het blijkt telkens om **Roodkeel-** en **Parelduikers** en gewone **Eidereenden** te gaan. Wel met dat verschil dat we voor de eerste keer hier in de fjord redelijke aantallen onvolwassen duikers zien. In het doepark van Vadso, eens een oude Russische begraafplaats, vervoegen we de Italianen in hun speurtocht naar lokale specialiteiten. Met de seawatchgroep scoren we zowel boven als in het water. Een zeer verre **Dolfijn** spec. laat geregeld zijn rugvin zien maar daar blijft het dan ook bij. Dichterbij in het zeewier zoeken 12 **Grauwe franjepoten** koortsachtig naar voedsel. Nieuw voor de reis is de voor deze plek vrij zeldzame adulte **Middelste jager** met lepels. Afsluiten gebeurt met een **Papegaaiduiker** en 3 **Alken**.

De zoetwaterplas in het midden van het park herbergt een groepje **Kuifeenden** en minimaal 18 **Grauwe franjepoten** waarvan de mannetjes hevig in de clinch gaan met elkaar. Geregeld laten ze een pluimpje en trekken ze richting fjord om krachten op te doen en/of hun verlies te verwerken. Enkele **Roodkeelpiepers** blijven net niet lang genoeg op hun vaste stek om over een mooie waarneming te kunnen spreken. Ik klim nog even op de vuurtoren van het schiereiland maar vader is met geen stokken meer uit de wagen te krijgen. Net voor Vestre Jakobselv vliegen nog 2 **Kleinste jagers** met hun prachtig verlengde middelste staartpennen samen met ons naar de camping. We spreken nog even met Siren en zij minimaliseert de late winter. Blijkbaar spreken ze hier in Varanger van een normale gang van zaken indien de bomen rond 21 juni in blad staan. Na het eten voelt het bed uitermate goed aan en moet ik mij echt dwingen om het lange verslag van vandaag uit te schrijven zeker wanneer Henri eerder als ik dromenland opzoekt.

☺ Belangrijkste waarnemingen:

Algemeen:

Temmincks strandloper, Bosruiter, Raaf, Bonte kraai, Keep, Barmsijs

Nesseby – Varangerbotn:

Grauwe gans, Rietgans, Zeearend

Bergebyelva:

Grote burgemeester

Nyborg:

Sperweruil

40 Kilometer Noord van Tana Bru:

Giervalk, Beflijster

Kongsfjordfjell:

Steenarend, Smelleken, Pestvogel

Toendra langs baan 890 - 891:

Rietgans, IJseend, Zwarte zee-eend, Ruigpootbuizerd, Giervalk, Alpensneeuwhoen, Moerassneeuwhoen, Goudplevier, Bontbekplevier, Kleine jager, Kleinste jager, Roodkeelpieper, Strandleeuwerik, Witstuitbarmsijs, IJsgors, Sneeuwgorst

Ekkeroy:

Roodkeelduiker, Parelduiker, Stellers eidereend, Koningseider, Zeearend, Goudplevier, Kanoet, Bonte strandloper, Kleine strandloper, Paarse strandloper, Grauwe franjepoot, Drieteenmeeuw (kolonie), IJsgors

Vadso:

Grauwe franjepoot, Middelste jager, Alk, Papegaaiduiker, Roodkeelpieper

Vestre Jakobselv:

Zeearend, Ruigpootbuizerd, Valk spec., Kleinste jager

Dag 6 : Zondag 1 Juni 2008.Tocht:

Vestre Jakobselv – Nesseby – Varangerbotn – Tana Bru – Grens Finland – Utsjoki – Provinciegrens Utsjoki / Inari – Kaamanen – Kaunispää – Petkula – Sodankyla – Oranjärvi

Waarnemingen Dag 6:

Een nieuwe maand en de terugkeer naar Finland. Na een goede nachtrust toch weer redelijk vroeg wakker, zo rond 5 uur lokale tijd. Er wordt ruim de tijd genomen (zondagsrust?) om toilet te maken en te ontbijten. Omdat we gisterenavond geen gehoor kregen van de campinguitbaters om ons vervroegde vertrek aan te kondigen en omdat we vanmorgen niet geconfronteerd willen worden met die gekke Noor smeden we een cunning plan om de sleutel ergens veilig op te bergen. De eerste oplossing wordt al snel in de kiem gesmoord daar er nergens een postbus te vinden is om hem in te deponeren. De uiteindelijke oplossing bestaat er uit om de nog te vereffenen schuld binnen op het aanrecht te leggen en de sleutel via het raam van de chalet, dat op een kier wordt gezet, naar binnen te kieperen. Later op de dag zullen we wel naar Noorwegen bellen om uit te leggen hoe de vork in de steel zit. Nesseby wordt de eerste echte tussenhalte mede omdat de grote burgemeester van de Bergebyelva vandaag niet thuis geeft. Alle grote groepen **Eidereenden** en **Ijseenden** tussen Vestre en Nesseby waren dan al lang gecheckt op identiteit maar niks extraordinairs was uit de bus gekomen. Aan het kerkje staan ook 2 Engelsen en voor de tweede dag op rij kunnen we interessante informatie delen. In ruil voor plekken van giervalk en steenarend krijgen we exacte locaties van een sperweruilnest net buiten Varangerbotn en enkele koningseiders nabij Kiberg. Aangezien Kiberg 40 kilometer in tegengestelde richting ligt wordt enkel de korte omweg naar het sperweruilnest in consideratie genomen. Tijdens de uitwisseling vindt de papa een wellicht uit koers geslagen onvolwassen **Blauwe reiger**. Blijkbaar is Nesseby voor ons the place to be wat speciallekes voor de regio betreft. Na deze gemeenschappelijke waarneming gaat de Belgische aandacht uit naar 2 kleinere eidereenden aan de andere kant van de baai. Het duurt een tijdje vooraleer ze uit het tegenlicht zwemmen maar net zoals gisteren geeft de snavel- en koptekening de doorslag. De **Koningseiders** zijn dan wel geen mannetjes toch worden ze met veel plezier in de lijst opgenomen. We trekken vervolgens het natuureservaat achter het kerkje in en de top is een ideaal uitkijkpunt zeker nu het volledig windstil is. Onze Engelse vrienden maken de uitstap niet en missen zo opnieuw een ♂ **Stellers eidereend** tussen 4 ♀♀. Een iets meer evenwichtige verhouding qua sexen in de zoetwaterpoel waar 5 **Grauwe franjepoten** (3♂♂+2♀♀) niet alleen koortsachtig naar voedsel zoeken maar tevens elkaar geregeld het leven zuur maken. **Grote zee-eenden**, **Kleine jagers** en de eerste 3 **Zeearenden** van de dag zijn zowat de belangrijkste dingen die nog gespot worden van op dit uitzichtpunt. Van ver ziet de papa nog een majestueuze **Velduil** komen aanvliegen die ik met wat geluk en ver weg toch nog kan onderscheppen. Ik was weeral op exploratietoelt gegaan achter de rotsen en miste zo bijna een mooie vogel. We sluiten af met een scan over de baai waar het gebruikelijke allegaartje van meestal in zomerkleed zittende **Steltlopers** er een bonte verzameling van maakt.

Tussen Nesseby en Varangerbotn maken we nog 2 stops om de aanwezige **White tails** op aantal te brengen. Net zoals gisteren stopt de teller op 30. Bij de tweede stop krijgen we trouwens het gezelschap van de Noorse politie die ons vriendelijk vraagt of we iemand in een zwarte sweater hebben zien voorbij wandelen. Even verder zien we waarom, een wagen half geparkeerd op de baan en in de berm zal er hoogstwaarschijnlijk mee te maken hebben. Varangerbotn is de ideale plek om afscheid te nemen van de gelijknamige fjord en dat gebeurt op gepaste wijze met een grote groep (> 100 exemplaren) **Grote zee-eenden** en 5 **Toppers** waarvan 2 ♂♂. Aan het rond punt in het centrum van de gemeente valt de keuze om de E6 richting Kirkenes te volgen. Omdat het niet duidelijk is of we nu halt moeten houden aan kilometerbord "Kirkenes 125" of "Kirkenes 120" proberen we ze alle 2 uit. Het bord het dichtst bij Kirkenes is het juiste en het nest van de **Sperweruil** inclusief 3 uit de kluiten gewassen jongen wordt snel teruggevonden. Om nestverstoring te vermijden, ik vind trouwens dat mijn vader te veel gekraak veroorzaakt, iets wat hij ten stelligste ontkent, houden we het bij een korte maar daarom niet minder mooie waarneming. Eens terug in de wagen passeert ervoor de echte dader van al dat gekraak. Neen, niet mijn vader dan wel onze eerste **Eland** van de reis wandelt op zijn dooie gemakje het asfalt over en de struiken in. Enkele kilometer verder op weg naar Tana Bru hebben we bijna een hit and run met een tweede al even indrukwekkend exemplaar. De verkeersborden hebben dus wel degelijk hun nut. De kolkende Tana rivier krijgt nog even extra aandacht vooraleer de grens met Finland wordt opgezocht. Door een onoplettendheid en het weinige verkeer rijden we even richting Karasjok maar door een oordeelkundige inbreuk op de geldende verkeersregels zitten we direct terug op het goede spoor. De grensovergang verloopt zonder problemen en in een mum van tijd staan we de staart van de broedende **Ruigpootbuiser** van Utsjoki te bewonderen. De feeders van het Pohjan Tuli Hotel zijn net zoals het hotel leeg en niet te bereiken door de verhoogde waterstand van het meer. **Kepen**, **Groenvinken** en **Koolmezen** hangen dan maar rond in de naburige bomen. Het enorme ven in de omgeving van de provinciegrens Utsjoki – Inari 50 kilometer verder nodigt uit tot speurwerk en benen strekken. De uitgestrektheid ervan en het ontbreken van elke menselijke activiteit versterkt het oergevoel eens te meer. Alleen de golvende asfaltweg en de blinkende Fiat Stylo wijzen op niet natuurlijke inbreng. Enkele korte wandelingen leiden niet naar de gewenste uitkijkpunten en dito waarnemingen. Het doeltreffendst is een parking langs de kant van de weg. In de buurt zingen een drietal **Blauwborsten** uit volle (roodster)borst. Er jagen niet minder dan 3 **Velduilen** over de vlakte, jammer genoeg allen ver weg. Een koppel **Rietgans** en een koppel **Kleinste jager** zitten op een natuurlijke wal rond een meertje waarin 4 **Grauwe franjepoten** hun laatste vetreserves aanvullen. Vervolgens op weg naar Kaamanen waar we de feeders van Neljän Tuulen Tupa nu wel terugvinden. Het baancafé annex motel ziet er verlaten uit maar is gewoon open. Onze verwachtingen zijn hoog gespannen. De counter van het restaurant doet/voelt Amerikaans aan, het is na de vele pick-up trucks in Noorwegen niet de eerste keer dat we dit ervaren. Eten doen we in omgekeerde volgorde met eerst dessert en koffie gevolgd door de hoofdschotel. Met het vogelleven aan de andere kant van het glas is het net hetzelfde. Als toetje krijgen we onze eerste lifer van de dag zijnde **Bruinkopmees** voorgeschoteld. Natuurlijk is de main course om vingers en duimen af te likken. Zowel de rijkelijke zalmsoep als de 3 **Haakbekken** worden enorm gesmaakt. Het adulte mannetje in de top van een berkje houdt nauwlettend de bewegingen van het jonge ♂ en het ♀ op de feeders in de gaten. Wat een prachtige beesten!

Net zoals bij de taigagaai van enkele dagen geleden sta ik versteld van de grootte van deze door den band zwijgzame vinken. **Barmsijzen, Groenvinken, Kepen** en 2 **Eekhoorns** worden doorgespoeld met een tweede tas koffie. Om de echtheid van de aanwezige beesten te valideren willen we ze natuurlijk ook zien zonder een glaswand ertussen. Het volgende half uur speelt zich net hetzelfde scenario af alleen zonder eten en zonder het adulte mannetje **Haakbek**. Een korte zoektocht rond de chalets levert nog enkele **Nonnetjes** en een dichte **Parelduiker** op. Voldaan keren we terug naar de wagen. De in de omgeving liggende Haapalahti uitkijktoren levert voor de eerste keer vervelende muggen op en dit ten nadele van de aanwezige vogels. Volgende uitdagingen zijn het op de hoogte brengen van Noorwegen van ons cunning plan, het vinden van een tankstation, het bezoeken van het skioord Kaunispää en het vinden van een overnachtingsplek in de omgeving van Sodankylä. Siren van de camping in Vestre Jakobselv is aangenaam verrast door het telefoontje en wenst ons nog een leuk verblijf in het Hoge Noorden toe. Tanken doen we in Ivalo. Kaunispää blijkt een makkelijk te bereiken skioord te zijn vergeleken met Kiilopää. Een brede baan leidt rechtsreeks naar de top van de fjell. Er staat een restaurant/bar opgetrokken uit massief Scandinavisch hout, een zendmast en er vertrekken tal van wandelingen en skiliften. Veel volk is er niet en na wat rondlummelen op de parking trekken we de kale heuveltop op. In de omgeving van de zendmast zitten 6 **Goudplevieren** en de helft minder **Morinellen**. Tijd om terug te keren naar de wagen en de camera boven te halen. Het mannetje **Morinelplevier** loopt mank en vertrouwt onze aanwezigheid niet. De ♀♀ daarentegen foerageren op hun welgekende manier door naar de camera toe in plaats van er van weg te lopen. Het levert prachtige beelden op. Het wijds uitzicht nodigt uit om de omgeving meerdere malen 360° af te scannen maar levert naast de opkomende bewolking niets op. Om de lange tocht naar Sodankylä te onderbreken en omdat we toch geen rekening moeten houden met de duisternis zetten we de Petkula bog als laatste waarnemingspunt op de agenda. Op de 100 kilometer lange tocht er naartoe worden vele **Rendieren** gezien en vooral ontweken. De mooiste waarneming tijdens deze transfer komt van een **Sperweruil** met prooi die op ooghoogte voor de wagen passeert. Een korte omzwerving in de omgeving blijft zonder resultaat, het dichte bos heeft de nachtroofvogel voorgoed opgeslokt. Er mogen dan al weinig vogels vliegen in de taiga, degenen die dat wel doen zijn altijd de moeite. **Raaf, Bonte kraai, Ekster** en 2x **Vlaamse gaai** zullen het graag horen. De wandeling over de planken van de Petkula bog is leuk maar levert jammer genoeg niks nieuws op vergeleken met ons eerste bezoek. Bij windstil zou dit de ideale plek moeten zijn voor baltsende breedbekstrandlopers en bokjes maar het blijft bij **Gele** en **Witte kwikstaarten**. De eindbestemming van vandaag ligt niet meer zo veraf en al bij al hebben we tijdens deze eerste van 2 transferdagen aardig gescoord. De camping van Sodankylä heeft nu wel officieel zijn deuren geopend, toch is het even wachten tot we de eigenaar ervan kunnen spreken. Enkele vrouwen op leeftijd in een mobilhome nemen rustig de tijd om hun keuze qua verblijf te bepalen. Ondertussen gaat bij ons het vogelkijken onverminderd voort en noteren we een grote groep heen- en weer slingerende **Huis-** en **Oeverzwaluwen** en 2 rechtlijnig vliegende **Pestvogels**. De kleine Fin herkent ons en vraagt over welke accommodatie we willen beschikken. De rollen zijn deze keer omgedraaid. Wij vragen hem vriendelijk om te checken of het verblijf aan het Oranjärvi ook nu vrij is. Enkele ogenblikken later wordt de vacancy bevestigd en zijn we op weg. Bij aankomst verwelkomt de landlady ons alsof we hier elk weekend komen logeren. Formaliteiten worden ofwel achterwege gelaten ofwel snel afgehandeld.

Wat ons direct opvalt is het ijsvrije meer, een bevestiging van iets wat ons tijdens de hele transfer al was opgevallen. Een golvende watermassa heeft de dikke laag ijs van 5 dagen geleden vervangen. Het bewijst nogmaals dat we hier het klimaat totaal niet kunnen inschatten. Het waarnemen van vogels wordt vervangen door meer huishoudelijke zaken (taken) zoals koken en valiezen herschikken al worden de **Koperwieken** en koppeltjes **Pestvogels** nog steeds met de nodige aandacht gevolgd. Het is de papa die deze keer op het gebruik maken van de sauna aandringt nog voor we beginnen kokkerellen. Alleen krijg ik hem er niet toe om naakt naar buiten te komen. Nu lang hou ik het ook niet uit, de temperatuur en de burens zorgen daar voor. Eten doen we in zeer rustig tempo zodat alles goed kan verteren. De eerste keer van de reis kijken we TV. Hoofdzakelijk om de weersvoorspellingen voor de komende dagen te weten te komen maar ook om wat nostalgie mee te pikken. Zo zien we nog het einde van de film van "De schat van de Sierra Madre" waarin "Boogie" op onnavolgbare wijze schittert. Op mijn kamer maak ik het traditionele telefoontje naar het thuisfront en sta ik even stil bij het feit dat we voor het eerst in ons leven al meer dan 150 uur geen duisternis hebben ervaren. Vreemd.

☺ Belangrijkste waarnemingen:

Algemeen:

Parelduiker, Bosruiter, Raaf, Bonte kraai, Keep, Barmsijs, Rendier

Nesseby:

Roodkeelduiker, IJseend, Koningseider, Stellers eidereend, Grauwe franjepoot, Kleine jager, Velduil

Varangerbotn:

Topper, Grote zee-eend, Zeearend, Sperweruil, Eland

Utsjoki:

Ruigpootbuizerd

Provinciegrens Inari – Utsjoki:

Rietgans, Grauwe franjepoot, Kleinste jager, Velduil, Roodsterblauwborst

Kaamanen:

Nonnetje, Bruinkopmees, Haakbek, Eekhoorn

Kaunispää:

Morinelplevier

Sodankylä:

Pestvogel

Oranjärvi:

Pestvogel

Dag 7 : Maandag 2 Juni 2008.Tocht:

Oranjärvi – Sodankylä – Kurkiaska – Luosto – Kemijärvi – Kuusamo – Livaara

Waarnemingen Dag 7:

Uitslapen tot 10 voor 7, stilaan beginnen de kilometers door te wegen. Vader is al lang uit bed en wilde mij sowieso wekken rond 7 uur. De sauna van gisteren heeft onze lichamen gereinigd dus vanmorgen is een verfrissing meer dan voldoende voor we onze kleren aantrekken. Het ontbijt bestaat vandaag uit boterhammen, roereitjes, confituur en zwarte koffie. De combinatie van geuren doet ons watertanden. Na het ontbijt hebben we een zodanige energie ontwikkeld dat de valiezen (bijna) in de wagen worden gegooid. Het immense meer lijkt zo goed als leeg, af en toe zwemt een **Kuifeend**, **Middelste zaagbek** of **Brilduiker** uit de beschutting van het riet. Nieuw voor de reis is een verdwaalde **Kleine plevier**. Een koppel **Wilde zwaan** is volop bezig met het maken van een nest. Onze huisdieren van vandaag zijn net iets groter dan de sneeuw hazen van vorige keer. Her en der liggen of staan **Rendieren** te (her)kauwen. Vooraleer de portieren van de wagen dichtslaan noteren we nog twee nieuwe soorten voor de reis, een groep van 16 **Kruisbekken** gevolgd door 3 **Sijzen**. In Sodankylä wordt de kartonnen doos met proviand opnieuw aangevuld. Naast spijs en drank vind ik eindelijk ook een kam voor Henri zodat hij zijn wilde haardos terug in een plooi kan krijgen. Net buiten de stad krijgt Kurkiaska een tweede kans om te bewijzen dat het wel degelijk een leuke plaats is om vogels te kijken. Verder dan een zingend ♂ **Paap** en wat “kruuie-kro-ende” **Kraanvogels** in de verte komen we niet. Leuk zijn wel de 4 **Raven** die zich te goed doen aan enkele achtergebleven visjes op een kampeerplek. Om de 300 kilometer lange tocht naar Kuusamo te breken stoppen we eerst bij het populaire skioord Luosto. Sinds 2005 maakt het deel uit van het Pyhä – Luosto NP. De omgeving ligt er verlaten bij. Het grote hotel heeft slechts enkele klanten en de nog grotere parking is op twee sneeuwruimers en enkele afvalcontainers na net zo goed als leeg. De wagen wordt na enig getreuzel in de zuidoosthoek geparkeerd vlak bij een informatiebord. Alle vermelde wandelingen op dit bord zijn gemarkeerd met een nummer en aan elk nummer is een afstand verbonden. Er wordt getwijfeld of we nu wandeling 12 (6,2 km) of wandeling 8 (10,4 km) zullen maken. Gezien de toestand van de paden opteren we uiteindelijk voor nummer 12. Vervolgens wordt al het nodige materiaal verzameld. Omdat deze trip naar de top van de Ukko Luosto leidt besluit ik om de telescoop deze keer niet mee te zeulen. Boven de parking vliegen een 10-tal **Huiszwaluwen** en bidden enkele **Torenavalken**. In de parkeervakken zelf stappen enkele **Witte kwikstaarten** rond bergjes half gesmolten sneeuw. Gepakt en gezakt vangen we de tocht aan onder begeleiding van een bont gezelschap zangvogels met **Kruisbek**, **Keep**, **Vink** en **Sijs** op kop. De start is aarzelend daar zorgen een ondergelopen wandelpad en een slecht aangeduide driesprong voor. De eerste 2 kilometer lopen door een eeuwenoud sparrenbos met veel en dichte ondergroei. Onze verwachtingen zijn hoog gespannen maar op **Grote bonte specht** na wordt niks bijzonders gezien. Eens de boomgrens voorbij wordt de sterk geërodeerde wand van de Ukko Luosto bereikt. Een lange houten trap die de toepasselijke bijnaam “Stairway to Heaven” krijgt is onze volgende uitdaging.

Na enkele honderden trappen, rustpauzes en ploeteren door nog overblijvende sneeuwplekken bereiken we badend in het zweet de top. Hier boven waait een vlijmscherpe oostenwind. Trui, jas en muts komen hier van pas. Terwijl de papa rond de zendmast blijft hangen trek ik verder over de top om de noordhelling te bekijken. Ik word getraakteerd op een fantastisch uitzicht over een stuk Fins Lapland. **Kraanvogel** en **Wilde zwaan** worden als grijze en witte stippen herkend en dit op zeer grote afstand. De tocht wordt verder gezet hoewel even overwogen wordt om terug de trappen te nemen. Het eerste deel van de terugweg gaat nog maar gaandeweg nemen losliggend puin en grote keien de overhand. Het volgen van de gemarkeerde paaltjes is niet evident en meermaals worden omwegen gemaakt en voeten omgeslagen. **Tapuiten** hebben er duidelijk minder problemen mee en huppelen vrolijk in het rond. Wanneer we opnieuw de boomgrens bereiken zijn het **Pestvogels** en een koppeltje **Moerassneeuwhoen** die ons verwelkomen. De lange afdaling naar de parking van het skioord blijft een moeilijke onderneming en van vogels kijken komt slechts sporadisch iets in huis. Halverwege dan toch een lichtpunt met een opvliegend en zeer luidruchtig ♀ **Auerhoen**. Ondanks haar grootte heeft zij geen probleem om tussen de bomen heen te laveren. De laatste 900 meter worden in sneltempo afgelegd, eindelijk leent de weg er zich toe. We eindigen de tocht zoals we ze begonnen zijn door een omweg te maken rond het ondergelopen wandelpad. De **Witte kwikstaarten** op de parking hebben gezelschap gekregen van enkele **Gele** welke insecten wegpikken uit de overgebleven sneeuwresten. Moe maar voldaan arriveren we exact 2 uur na vertrek aan ons rijtuig. Het is de bedoeling om te lunchen op de parking waar de trail naar de kloof van Rykmä start maar die plek wordt niet teruggevonden. Eten doen we dan maar op een volgende parking onder waakzaam oog van **Goudvink** en **Gierzwaluw**. Het infocenter wat verderop heeft zo vroeg op het seizoen niet veel succes, slechts een handvol bezoekers zijn present. Er zijn opnieuw geen zelfklevers van het nationaal park beschikbaar. In plaats daarvan biedt de conservatrice een prachtige slide show met bijpassende achtergrondmuziek en – geluiden aan. Zij is tevens verwonderd van het feit dat wij de piek van de Ukko Luosto hebben bereikt. Om er zich van te vergewissen dat we haar geen blaas wijsmaken stelt ze enkele gerichte vragen waar we met brio op antwoorden. Ze vindt het een puike inspanning en besluit dat wij waarschijnlijk de eersten zijn die dit doen dit jaar. Vervolgens richting Kemijärvi met een noodstop voor een prachtige **Havik**. De sneltreinvaart naar Kuusamo is nu ingezet en eens voorbij Kemijärvi passeren er links en rechts ontelbare grote en kleine meren. Dezelfde vogelsoorten keren steeds terug waaronder **Parelduikers**, **Wilde zwanen**, **Middelste zaagbekken**, **Brilduikers**, **Dwergmeeuwen** en **Noordse sterns**. 45 kilometer ten noorden van Kuusamo dan toch een verrassing van formaat. Niet de soort dan wel de soort in combinatie met de plek zijn op z'n minst uitzonderlijk te noemen. Een adult zomerkleed **Grote zilverreiger** met roze poten, donkerblauwe snavel en groene onbevederde delen staat statig aan de oevers van het Alakitka meer. Uit een gesprek met een lokale vogelkijker blijkt het om de eerste waarneming voor de regio te gaan. De mannen die deelnemen aan de Kuusamo Bird Race zullen het graag horen en zien! Bij het filmen van de witte vogel op lange stelten wordt hij verjaagd door een witte vogel met korte poten. Triomfantelijk trompettert de **Wilde zwaan** zijn overwinning tot zijn partner hem komt vervoegen. De **Grote zilverreiger** plant zijn roze poten een eind verder in het ondiepe water langs de oevers van het meer. In Kuusamo zelf worden 2 campings gecheckt. De eerste meest noordelijke blijkt niet open te zijn.

De tweede campsite Matkajoki genaamd is wel toegankelijk en na inspectie van de hut en de sanitaire blok besluiten we hier de komende dagen te blijven. Toegegeven, vergeleken met de andere accommodaties is deze totnogtoe de minste van allemaal. De wagen wordt leeggehaald en na even wat verslagen en tips te hebben gecontroleerd gaan we terug op pad. Livaara wordt vandaag het eindpunt. Een korte stop bij het berkenbosje aan het Kuusamomeer (naar verluidt een goede plek voor dwerggors) levert na een scan over het meer een adult zomerkleed **Roodhalsfuut** en de onvermijdelijke **Parelduikers** en **Wilde zwanen** op. Onze reislijst werd vandaag rijkelijk aangevuld maar de lifers laten het voorlopig nog afweten. Tijd om een bezoekje te brengen aan Livaara. De 18 kilometer lange tocht via deels verharde en onverharde weg leidt ons van meer tot meer door allerlei landschappen. Oude sparrenbossen, gemengde bossen bestaande uit berken en dennen, vennen, ... de mix ervan straalt een vreemde gelatenheid uit. De wagen wordt aan de kant gezet ongeveer 700 meter voor de parking. We wagen het voorlopig niet om de modderige weg inclusief diepe plas te trotseren. Het heeft indirect ook te maken met het feit dat er niemand anders in de buurt is. We zijn natuurlijk nog geen 300 meter verder of er rijdt ons een Fin voorbij die zich van de staat van het wegdek niets aantrekt. Net voorbij de parking leidt een houten brugje en een knuppelpad tot aan de voet van de Livaara heuvel. Papa besluit om te passen voor de 1,5 kilometer steile klim naar de top. Ikzelf weiger de handdoek te gooien en trek er op uit. De klim is loodzwaar en geregeld dien ik rustpauzes in te lassen. Tijdens deze haltes geniet ik van het authentieke sparrenbos bezaaid met baard- en korstmossen. **Goudhaantjes** volgen mij tot boven. En of ik beloond wordt voor mijn inspanning. Een ♂ **Grote kruisbek** laat zich minutenlang bewonderen waarbij alle relatieve kenmerken die hem onderscheiden van de gewone (rechthoekige kop, dikke nek en de punt van de ondersnavel die niet boven de bovensnavel uitsteekt in zijaanzicht) gezien worden. In de verte hoor ik het onmiskenbare lied van de **Blauwstaart**. Op een gegeven moment hoor ik er zelfs 2 zingen maar daar ben ik niet helemaal zeker van. De Fin die ons daarstraks met de wagen passeerde bevestigt hun aanwezigheid. Sterker nog het zijn de eerste arrivals dit jaar. De lucht wordt grijs en de koude slaat om ons heen, hoog tijd om naar de wagen terug te keren. Tijdens de afdaling fluit een **Haakbek** mij nog zachtjes toe iets wat de volgende dag zal bevestigd worden. Samen met onze pa komen we op het knuppelpad nog enkele gealarmeerde Finnen tegen die op zoek gaan naar de **Blauwstaarten**. Ze komen uit het zuiden van Finland en als we hen vragen stellen over de strenge winter kunnen ze die bevestigen. Het is te zeggen voor het midden en het noorden van het land dan toch. Daar heeft de winter tot eind mei alles goed in zijn greep gehouden. In het zuiden van het land was er nauwelijks sprake van winter met weinig sneeuw of sneeuw die zeer snel verdween, raar. De rit naar camping Matkajoki wordt nog 3 keer op aangename wijze onderbroken. Eerst door een **Taigagaai** die enkel door de ouderdomsdeken wordt gezien. De volgende stop is er een voor een ♀ **Korhoen** in een den die haar geweldig dicht laat benaderen door de rijdende schuilhut. Net voorbij de afslag naar Livaara staat een natuurfotograaf midden op de baan kiekjes te nemen van een etende **Eland**. Het is een prachtige afsluiter ook al zien we nadien nog 2 **Roodhalsfuten** op het Kuusamomeer. De megasupermarkt Citymarket is de voorlaatste halte van vandaag. Een zalmoot en gebakken patatjes worden het avondmaal. Ingepakt in warmtehoudend materiaal moeten we niets meer opwarmen en kunnen we direct aan tafel. Er wordt geen verslag meer gemaakt vandaag, ik wil enkel nog een lange en warme douche nemen.

Net voor ik de broodnodige slaap kan vatten krijg ik nog enkele sms'en en telefoontjes uit België van zogenaamde vrienden die mij live het concert van Rage Against The Machine te Antwerpen willen verslaan. Op een **Eekhoorn** na is het hier veeleer Rage Against The Silence ...

☺ Belangrijkste waarnemingen:

Algemeen:

Parelduiker, Wilde zwaan, Middelste zaagbek, Brilduiker, Dwergmeeuw, Noordse stern, Kruisbek, Vink, Keep, Sijs

Kurkiaska:

Kraanvogel, Paap, Raaf

Luosto:

Torenavalk, Auerhoen, Moerassneeuwhoen, Gierzwaluw, Tapuit, Pestvogel, Goudvink

Alakitka:

Grote zilverreiger

Kuusamomeer:

Roodhalsfuut

Järvelää → Livaara:

Korhoen, Taigagaai, Eland

Livaara:

Blauwstaart (auditief), Haakbek (auditief), Grote kruisbek

Dag 8 : Dinsdag 3 Juni 2008.Tocht:

Kuusamo – Kuusamojärvi – Livaara – Ruka – Valtavaara – Vuotunki – Jyrkänkoski – Isokenkäisten Klubi – Kussamon Pesäkolo – Määttälänvaara – Multasniemi – Valtanen – Kovalainen – PK Erämajat – Multasniemi – Vaimosuo – Matolampi – Antinperä – Ruka – Kuusamo

Waarnemingen Dag 8:

Terug op automatische piloot en om half 5 wakker. De ene van de koude en de andere van de pijn aan zijn rug. Aan jullie de eer om de juiste naam te plakken op wie van wat is wakker geworden. De human engine slaat maar heel traag aan want zelfs na een zeer kort ontbijt wordt de deur van de chalet pas om 6 uur achter ons dicht getrokken. De draagbare slagboom aan de ingang van de camping wordt vakkundig verplaatst en in no time staan we aan het berkenbosje in de zuidwesthoek van het Kuusamomeer. De **Roodhalsfuut** laat zich in al zijn glorie bewonderen op en onder het rimpelloze wateroppervlak. In het berkenbosje zelf zingt een **Geelgors** uit volle borst. Op weg naar Livaara kruisen **Vinken** en **Kepen** geregeld de zandtrack. Halverwege de tocht opschudding wanneer enkele hoenders in een weiland worden gespot. In het midden van het weiland zit een ♀ **Auerhoen** en in de top van één van de berkjes een ♂ **Korhoen**. Deze laatste heeft het niet zo begrepen op onze aanwezigheid en gaat er met een rotvaart vandoor richting overkant meer. Het grotere hoen volgt al snel hetzelfde voorbeeld en trekt in haar kielzog nog een ♀ **Korhoen** mee. Vandaag wagen we het wel om de 700 meter lange zandweg inclusief diepe plas tot aan de parking te volgen. Voor alle zekerheid stapt de papa uit om mij door de waterpartij te leiden. Er staat tegenover gisteren trouwens veel minder water in. De oorzaak van de lage waterstand vinden we op de parking. Blijkbaar is de aankomst van de blauwstaarten als een lopend vuurtje doorheen Kuusamo en omstreken gelopen. Een local toont met enige fierheid zijn vanmorgen gemaakte shots van een adult ♂. We praten nog een tijdje door en de aanwezigheid van haakbek op de helling van de Livaaraheuvel wordt door hem bevestigd. We krijgen ook nog bruikbare informatie over hazelhoen en dwerggors maar vergeten jammer genoeg naar goede plekken voor drieteenspecht te vragen. Nu, de bruikbare informatie blijkt ook niet zo positief te zijn daar de gorzen het dit jaar flink laten afweten en de hazelhoenen in deze periode met de dag moeilijker worden. We laten het allemaal stilletjes bezinken en trekken het brugje en het knuppelpad over. Aan het brugje zit een koppel **Grote kruisbek** zodat vader deze vanaf vandaag ook op zijn lijst kan zetten. **Roodborsten** en **Heggemussen** zijn voor het eerst van de partij. Tijdens de klim komen we meerdere zelfvoldane afdalers tegen. “Daar waar het pad 90° naar rechts draait dien je rechtdoor te gaan, vervolgens ga je de heuveltop over en dan naar links. Daar zingt de vogel.” luidt het. Nog voor het pad afbuigt zit het adulte ♂ **Blauwstaart** luidkeels zijn territorium af te bakenen. De onvolwassen vogel enkele dennentoppen verder moet voor zijn soortgenoot enkel onderdoen in kleur. Het volgende uur is hun zang niet uit de lucht. Het uitzicht op de top is onbeschrijfelijk. Hier zijn geen grenzen, de Finse en Russische taiga lopen naadloos over in elkaar. Enkele toppen van de eeuwenoude sparren zijn bont gekleurd en doen ons af en toe denken aan met kleurrijke pieken versierde kerstbomen.

Hier zijn het echter **Pestvogels**, **Blauwstaarten**, **Grote kruisbekken**, **Vinken** en **Kepen** die daar voor zorgen. De Italianen uit Varanger maken zodanig veel kabaal bij het zoeken naar de **Blauwstaarten** dat ze zelfs even ophouden met zingen. Met zulke praktijken zijn we niet echt opgezet en dat maken we hen ook duidelijk. Het is tevens hoog tijd om af te dalen en iets achter de kiezen te steken. De jonge dennenaanplant aan het knuppelpad levert nog enkele overvliegende **Pestvogels** en 11 **Kruisbekken** op. De ondergroei daarentegen blijft roerloos. Op de parking nuttigen we een tweede uitgebreid ontbijt, bestaande uit brood en beleg, yoghurt, fruit en drank. Menig passant krijgt er het water van in de mond en ook de aanwezige **Watersnippen** en **Boomleeuweriken** hebben wel trek. Op de terugweg lijkt de plas helemaal niet zo diep te zijn als eerst gedacht. De doorsteek wat verder die 2 meren met elkaar verbindt is dat wel. **Parelduiker** en **Wilde zwaan** op het water en **Visarend** er boven zijn de volgende hoogtepunten. We worden pas echt in extase gebracht door 2 vechtende **Auerhanen** in de omgeving waar we vanmorgen al goed scoorden met hoenders. Beide druktemakers kiezen na een korte maar hevige strijd het sneeuwzandpad. De ene al vliëgend en de andere al rennend, de verkregen videobeelden zullen wel voor zichzelf spreken. Onderweg naar Valtavaara fladderen geregeld **Dwergmeeuwen** links en rechts van de baan. Het definitieve plan om de namiddag op te vullen wordt gesmeed op de parking van deze ridge. Aangezien deze plek ons niks nieuws kan bieden en we nogal sceptisch staan ten opzichte van een nieuwe afmattende klim stellen we het bezoek aan de top uit tot morgen. De Vuotunki lituntorni is de volgende uitdaging. Onderweg eisen de vinkachtigen de meeste aandacht op met **Sijs** en **Goudvink** op kop. De hoge waterstand dwingt ons om op een creatieve manier de toren net buiten het dorp te bereiken. Het weer is reuze, de zon doet haar best om de omgeving op te warmen en de wind blijft lui liggen. Het is hier dan ook gezellig vogels kijken. Een gemengde broedkolonie van **Kok-** en **Dwergmeeuwen** ligt verspreid over enkele eilanden. **Noordse sterns** hebben het moeilijk om een plekje te veroveren. **Grote zee-eenden** zijn ongemeen talrijk. Het is opvallend hoe de witte vlekjes onder de ogen van de ♂♂ vanop grote afstand waarneembaar zijn. Vreemde eendjes in de bijt zijn **Wintertaling** en een koppel **Nonnetje**. De talrijke **Bosruiters** zitten in het gezelschap van **Kemphaan**, **Wulp** en **Bontbekplevier**. Het is hier volop genieten en meer dan voldaan verlaten we deze plek. Om zo weinig mogelijk verkeer en of menselijke activiteit tegen te komen gaat de tocht in de Kuusamo area verder over afwisselend verharde en onverharde wegen. De tocht met eindpunt de uitkijktoren PK Erämajat loopt ruwweg via de dorpen, gehuchten en vakantieverblijven Jyrkänköski, Isokenkäisten Klubi, Kussamon Pesäkolo, Määttälänvaara, Multasniemi, Valtanen en Kovalainen. Onderweg is het feest. **Goudvinken** en **Pestvogels** geven het startsein. Bij de T-splitsing van baantje 8691 richting Isokenkäisten Klubi lopen 2 **Elanden** een tijdlang met de wagen mee en ter hoogte van het vakantieverblijf zelf zitten een 5-tal **Pestvogels** fotogeniek te wezen. De rode lakplaatjes glimmen in het door het bladerendek sijpelende zonlicht. Eén voor één trekken ze dieper het bos in tot er enkel nog een lege berk achterblijft. Aan de overzijde wordt langdurig een ♂ **Grote kruisbek** in het oog gehouden. Het kleine gehucht Rinne heeft grootse dingen in petto. 2 **Taigagaaien** en een verre **Arend** spec. verdienen net dat ietsje meer aandacht. Om dichterbij de arend te geraken zetten we de wagen aan de kant, of beter in een weiland, en trekken we een eind de wijde natuur in. Op de omgeploegde akker laten **Kievit** en **Goudplevier** zich gemakkelijk verschalken. De onvolwassen **Zeearend** heeft wel zin om een eind te thermieken en verdwijnt na een goede 20 minuten uit het oog. Hij heeft welgeteld 6 keer met zijn vleugels geslaan.

De weinige weipaaltjes worden bevolkt door **Paap** en **Geelgors** en ik krijg de eerste zijn zang maar niet onder de knie. Een groep van 7 **Kraanvogels** wordt van ons gescheiden door een transparant berkenbosje maar zijn daarom niet minder herkenbaar. We zouden het bijna nog vergeten maar voor het eerst horen we geregeld **Tjiftjaf** zijn naam roepen en vangen **Grauwe vliegenvang**ers op hun gekende acrobatische wijze insecten. In de omgeving van Määttälanvaara is het een **Bruinkopmees** die de meeste aandacht trekt en de spreekwoordelijke kers op de taart is. Tijdens de late lunch op de parking van PK Erämajat kijk ik verschillende keren op de stafkaart. Ik slaag er helaas niet in om de door de Fin aangewezen dwerggorzenplek terug te vinden. Jammer. De slagboom aan de toegangsweg naar de uitkijktoren draagt een informatiebord. Hierop staat vermeld dat indien de slagboom gesloten is de toegang tot het gebied verboden is. Dit omdat er dan professionele fotografen aan het werk zijn. Gelukkig voor ons staat hij open. De toegangsweg is net heraangelegd en moet duidelijk nog inzakken. De één kilometer lange wandeltocht wordt hierdoor loodzwaar en kruipt niet alleen in onze kleren. Op het eind van de weg zie ik een kleine vogel in de struiken wegvluchten. Niks op zich ware het niet dat hij een kort en krachtig tik-geluidje produceert. In de hut staan een bed, een tafel, enkele stoelen en een kachelletje. De sleeves waarin de lenzen van de fotografen passen zijn volgens enkele opmerkingen in een logboek niet echt professioneel of was het nu de hoogte van de gaten? Voor de hut liggen karkassen van rendieren en mogelijk ook van grotere viervoeters opeengestapeld. De close ups van steen- en zeearend zullen onder andere hier geschoten worden veronderstel ik. Buiten het invullen van het logboek zit er niet veel anders op dan de aftocht te blazen. Onderaan de trap zegt de papa laconiek: "hoort, please to meet you". Nog geen seconde later vliegt een adult ♂ **Roodmus** over onze hoofden om wat verder zijn welkomstzin met vol overgave te bekken. Opnieuw hoor ik dat typische korte contactroepje. De maker ervan begint even later een voor de gorzenfamilie kenmerkend lied te componeren. Om de **Dwerggors** te lokaliseren ben ik genooddaakt om de padre in te schakelen. Heel enthousiast is hij niet en ik maak hem er dan ook op attent dat naar de grond staren niet echt helpt. De initiële frustratie maakt weinige ogenblikken later plaats voor grote opluchting. Niet één maar 2 ♂♂ **Dwerggors** zijn zo begaan met zichzelf en hun territorium dat de omgeving, inclusief wij, hun kan gestolen worden. Minutenlang bekvechten ze op nog geen 10 meter afstand. Ze geven mij zelfs de tijd om mijn camera op statief te installeren. De overwinnaar klimt vakkundig van twijg tot twijg naar de top van de struik om victorie te kraaien. Aan de slagboom zitten nog een ♀ **Goudvink** en een **Pestvogel**. Een **Kraanvogel** vliegt over de wagen. Via het dorp Vaimosuo, waar vorig jaar een noordse boszanger verbleef, gaan we naar het kleine meer Matolampi. De zon staat bij onze aankomst al een tijdje in het westen wat betekent dat de namiddag al een flink eind is ingezet. Het meertje levert dezelfde vogelsoorten op als dat van Vuotunki vanmorgen. Alleen de aantallen verschillen. Er zitten minder **Grote zee-eenden**, **Kok-** en **Dwergmeeuwen** maar meer **Kuifeenden** en **Nonnetjes** (minimaal 3 koppels). De aanwezige steltlopers zijn **Groenpoot-**, **Zwarte** en **Bosruiters**. Velen van hen zitten in het tegenlicht en vertonen af en toe gele poten en opgewipte snavels. We houden het hoofd koel, checken verscheidene keren hun identiteit en komen steeds bij dezelfde soorten uit. Wat ons niet kan misleiden is het groepje van 4 **Grauwe franjepoten** in het midden van de plas. Op het gladde wateroppervlak gaan ze tekeer alsof ze in een zware storm zijn terechtgekomen. De tertiare en onverharde weg naar Antinperä blijkt afgesloten maar aangezien we geen Fins kennen negeren we de waarschuwing.

Nooit gedacht dat mijn vader zo snel zou instemmen met een overtreding. Weten wij veel dat dit niks is vergeleken met wat later op de avond zal gebeuren. Het wegdek is inderdaad slecht maar berijdbaar. Het droge weer van de laatste dagen zal wel in ons voordeel spelen. Net zoals het wegdek is ook het knuppelpad naar de uitkijktoren aan herstelling toe. Op het uitkijkplatform is het genieten van de natuur maar de vogels geven al een tijdje niet meer thuis. Tijd om de dag af te ronden. We vervolgen onze weg en na een kwartiertje voorzichtig, soms zeer voorzichtig, rijden voelt onze wagen voor het eerst opnieuw asfalt onder zijn wielen. We zijn er in geslaagd om een namiddag door te brengen zonder ook maar één wagen tegen te komen! Een dikke **Houtsnip** verstopt zich in een gracht en doet ons er aan herinneren dat we nog food voor vanavond moeten zoeken. Via Ruka komen we aan in Kuusamo. De hamburgertent gekoppeld aan de citymarket is een optie maar bij aankomst zijn de werknemers in volle doen om af te sluiten. De supermarkt dan maar in. Bij de beenhouwerij achteraan schreeuwen klaargemaakte en warme kipfilet en gebakken aardappelen het uit om meegenomen te worden. Geen tijd te verliezen dus en met gierende banden (letterlijk) scheuren we over het rond punt van Kuusamo. Uit tegenovergestelde richting komt een patrouillewagen van de politie aangereden. Goed om weten voor toekomstige Finland reizigers is dat deze voertuigen steeds met radar vooraan zijn uitgerust. Je kunt het resultaat al raden. In mijn achteruitkijkspiegel zie ik ze nog voor het rond punt in de berm draaien. Met een stofwolk achter en loeiende sirens boven hen komen ze snel dichterbij. Ik houd het hoofd redelijk koel en breng mijn vader van het hele gebeuren op de hoogte. "Ik denk dat het voor ons is", zeg ik. Iets beter kan ik op dat moment niet verzinnen. Wat later zit ik op de achterbank van de politiewagen. Het zijn sympathieke kerels die Finse flikken, maar zulke snelheidsovertreding (94 km/h na correctie in plaats van 60) kunnen ze echt niet door de vingers zien. Formaliteiten worden afgehandeld en naast het tijdelijk inleveren van mijn identiteitskaart en rijbewijs moet ik ook mijn maandelijks inkomen meedelen. Initieel weiger ik dit maar na een constructief gesprek leer ik dat ze in Finland de boete berekenen aan de hand van je inkomen. Natuurlijk ben ik op dat moment geen Sales Director meer maar plotseling werkloos. Met een inkomen van ongeveer 800 euro en een standaardformule komen ze uit op een bedrag van € 107. Hier moeten nog 8 eenheden bijgeteld worden, de minimumboete voor dit misdrijf bedraagt immers 115 euro. Al bij al neem ik het sportief op dankzij de vriendelijkheid van de autochtonen én omdat ik mijn rijbewijs niet permanent moet inleveren. De kip en de patatten zijn ondertussen koud en de papa wordt door tegenliggers aanzien als partner in crime en wendt meermaals zijn blik af. Eten, verslag schrijven en douchen worden in een aanzienlijk lagere versnelling afgewerkt. Voor het slapengaan hebben we het nog even over het inlassen van het project "24 uur op rij birden". Alle omstandigheden in acht genomen lijkt dat plan helaas op het eind van deze reis niet meer haalbaar.

☺ Belangrijkste waarnemingen:Algemeen:

Parelduiker, Wilde zwaan, Grote zee-eend, Brilduiker, Bosruiter, Dwergmeeuw, Gekraagde roodstaart, Tjiftjaf, Grauwe vliegenvanger, Bonte vliegenvanger

Kuusamomeer:

Roodhalsfuut, Geelgors

Järvelää → Livaara:

Visarend, Auerhoen, Korhoen

Livaara:

Boomleeuwerik, Pestvogel, Blauwstaart, Grote kruisbek, Kruisbek

Vuotonki:

Kolonie Kok- en Dwergmeeuwen, Goudvink

Vuotunki → Kovalainen:

Zeearend, Kraanvogel, Paap, Pestvogel, Bruinkopmees, Taigagaai, Goudvink, Grote kruisbek, Geelgors, Eland

PK Erämajat:

Kraanvogel, Pestvogel, Goudvink, Roodmus, Dwerggors

Matolampi:

Kraanvogel, Grauwe franjepoot, Kolonie Kok- en Dwergmeeuwen

Ruka:

Houtsnip

Dag 9 : Woensdag 4 Juni 2008.Tocht:

Kuusamo – Ruka – Käylä – Luontokeskus – Liikasenvaara – Jäkälämutka Poroerotus – Luontokeskus – Juuma – Ruka – Matolampi – Kuusamo – Livaara – Kuusamo

Waarnemingen Dag 9:

Moeizaam klauteren we uit bed om onze laatste volle dag in Finland door te brengen. "It's not the age, it's the milage" om het met een zin uit de Indiana Jones quadrilogie te zeggen. Vroeger dan 6 uur geraken we blijkbaar niet van de camping. Met de draagbare afsluiting voeren we hetzelfde ritueel uit als gisteren. Vandaag staat de befaamde Valtavaara heuvelrug op het programma. Voor de rest zal het uitbollen en improviseren zijn. Een **Visarend** net buiten de stadsgrens van Kuusamo heeft het op dit uur van de dag al knap lastig met een **Bonte kraai**. Een partijtje ochtendvissen zit er voorlopig niet in. Het kan een grazende **Eland** allemaal maar matig boeien. De parking in Konttainen net ten noorden van Ruka staat zo goed als vol. De voorbereiding van de Kuusamo Bird Race is in volle gang. Van uitwisseling van informatie komt niet veel in huis, we geven veel meer informatie dan dat we krijgen. Pas nadat we de beelden van de dwerggorzen van gisteren tonen en de lokatie er van vrijgeven krijgen we enige medewerking. Bosgors en drieteenspecht zijn schaars dit jaar en zullen bij het ontbreken van de nodige dosis geluk niet gezien worden, terwijl hazelhoen vlak in de buurt zou vertoeven. Omdat laatstgenoemde één van de targetsoorten is en onze lijst hoenders compleet zou maken gaan we direct op zoek. Een boswegel die vertrekt op de parking leidt het bos in onderaan de voet van de helling. Na goed 100 meter stappen houdt niet alleen de weg op te bestaan maar vliegt ook een hoentje op uit de dichte ondergroei. Nu alleen nog herlokaliseren en op naam brengen. Terwijl er eentje belachelijk hoog begint te roepen toont een ander ♂ **Hazelhoen** zich van zijn beste kant door bovenop een boomstronk te gaan zitten. Voorlopig sta ik nog in het gezichtsveld van mijn vader maar na enkele aanmaningen komt hij op dezelfde hoogte te staan. Het tweede exemplaar is er nu bij komen zitten en ik trek wat oneerbiedig aan mijn vader zijn kleren zodat hij nu ook eindelijk zijn **Hazelhoen** kan zien. Het is een onvergetelijke waarneming van deze zalige vogelsoort en in het donkere bos is net genoeg licht om ze te vinden met de zwart witte zoeker van de camera. De padre is vooral blij dat zijn wilde claims van de voorbije dagen eindelijk worden bevestigd én dat het lijstje hoenders compleet is. Op de parking is het nu heel wat rustiger. De feeder wordt gebruikt door **Grote bonte specht** en **Taigagaai** en misbruikt door de aanwezige fotografen. Een Fin met geluidsapparatuur vraagt ons of we hem kunnen helpen met zijn zoektocht naar uilen in dit rampzalige uilenjaar, maar daar kunnen we niet anders dan negatief op antwoorden. Hij wijst ons daarentegen enkele plekken in het Oulanka NP waar volgens hem de kans op het zien van drieteenspecht vrij reëel is. Met deze informatie op zak, de prachtwaarnemingen van blauwstaart op Livaara en hazelhoen op Valtavaara in het achterhoofd en de opkomende vermoeidheid in lijf en leden besluiten we om af te zien van de klim naar de top van Valtavaara. Men zegt dikwijls "uitstel is geen afstel" maar het leidt er toch dikwijls toe. Het informatiecentrum Luontokeskus is om klokslag 8 uur nog gesloten. Op de parking zijn enkel **Bonte vliegvanger** en **Gekraagde roodstaart** naast onze wagen present.

De over een lange afstand op- en neergaande verharde weg richting Liikasenvaara is verschrikkelijk monotoon maar mooi te noemen. Een ♂ **Wespendief** cirkelt laag over de boomtoppen en kan enkel gezien worden vanop de weg. Net nu passeert er een vrachtwagen. De waarneming is dan ook kort en onbevredigend. Half negen is te vroeg voor het guesthouse in Liikasenvaara dus koffie zit er niet in. Het enige waarop we getraakteerd worden zijn 2 **Pestvogels**. Een slagboom belet ons om niemandsland te betreden. Onder het alziende Russische oog ontbijten we op, voor en achter de wegversperring. **Kool-** en **Pimpelmees** doen zich te goed aan zaadjes terwijl een **Grauwe vliegenvanger** insecten prefereert. **Goudhaantjes** zoeken de beschutting van een den op terwijl **Vlaamse gaaien** het aandurven om de achtegebleven voedselresten op te pikken. Het is opnieuw genieten vandaag. De zon maakt het lekker warm en het zachte briesje zorgt voor verfrissing. In Liikasenvaara zitten we een tijdje op een korhoen te staren welke verdacht roerloos blijft zitten. De telescoop ontrafelt het geheim en het houten exemplaar zal hier wellicht nog vele seizoenen vele vogelkijkers misleiden. Verschillende zijwegen worden nog uitgeprobeerd maar ofwel bosbouwers ofwel tegenliggend verkeer maken het vogels kijken er niet makkelijker op. Aan het begin van het traject naar Jäkälämutka Poroerotus steken 2 **Elanden** de baan over en verdwijnen met heel veel gedruis in het bos. We trekken nu heel diep het Oulanka NP in. Tijdens de 10 kilometer lange tocht wordt de wagen verschillende keren aan de kant gezet. Korte omzwervingen in bossen en op kale hellingen zijn goed voor waarnemingen van **Koperwiek**, **Bonte** en **Grauwe vliegenvanger**, **Vink** en **Keep**. De laatste 2 uitstappen leveren zelfs haksporen van drieteenspecht op, het begint stilaan te kriebelen. In Jäkälämutka Poroerotus verspert een slagboom de weg en moeten we te voet verder. Naar goede gewoonte bezoek ik het houten huisje. Uit de begroeide oevers van een met water gevulde zandput vliegt een **Witgat** met veel lawaai op. Het kabaal zet een **Brilduiker** en een **Wintertaling** aan om hetzelfde te doen. Een specht roept uit het broekbos en het lijkt er op dat de roep afwijkt van die van grote bonte. Enige alertheid is dus geboden. Een goede 100 meter verder horen en zien we eindelijk een ♂ **Drieteenspecht**. Lang duurt het allemaal niet en voor we het goed beseffen is hij opnieuw riebebedie. Het volgende half uur wordt nog intens gezocht maar het blijkt vergeefse moeite, de vogel laat zich niet meer horen noch zien. Op de terugweg kan ik het niet laten om een meertje te bezoeken in de sperzone. De vele bandensporen laten er geen twijfel over bestaan dat we niet de eersten zijn die dit manoeuvre uitvoeren. Toegegeven, het is meer voor de kick als voor de vogels. Het verkeer wordt drukker, er passeren ons zeker 3 wagens op een traject van 25 kilometer en de parking van Luontokeskus is goed gevuld. Het informatiecentrum is nu wel geopend en net zoals in de andere centra staan fauna en flora centraal. Eindelijk ontmoeten we een bruine beer, helaas is het een opgezette. Een wandeling langs de oevers van de Oulankajoki met zijn kolkende rapids zien we wel zitten maar voorafgaand wordt beslist om niet verder dan 5 kilometer te wandelen. Na een goede 20 minuten stappen komen we aan bij de spectaculaire stroomversnellingen. Ik maak nog snel een recordshot met de papa op de voorgrond vooraleer de batterijen van de camera helemaal leeg zijn. Halverwege de oranje wandeling en na 50 keer mijn voeten te hebben omgeslagen of tegen wortels te hebben geschopt lijkt het mij een goed idee om terug te keren. We slaan nog een babbeltje met enkele vriendelijke Nederlanders uit Groningen die samen met hun vriendinnen op zoek zijn naar de lokale orchidee. Langs de waterkant flitst een **Waterspreeuw** voorbij die het met de hoge waterstand moeilijk heeft om een bolle kei te vinden.

De rit naar Juuma wordt 2 keer onderbroken. De eerste maal voor een **Taigagaai** en de tweede keer voor een lunch op een kapvlakte in de blakende zon. **Witte en Noordse gele kwikstaart** doen hetzelfde. Eindelijk wordt de zang van **Paap** herkend nog voor hij gespot wordt. Buikje rondgegeten, goed gedronken, zonnetje op het bolleke, het einde van de reis in zicht, ... de perfecte ingrediënten om een klopke van de hamer te krijgen. En die krijg ik ook. Tijdens het tochtje naar Matolampi kan ik nauwelijks mijn ogen open houden en eens daar aangekomen besluit ik om een goede 3 kwartier een uiltje te vangen. Vooraleer ik mijn schoonheidsslaapje kan aanvatten smeer ik me in met een dikke laag muggenmelk. Het vogelleven is nagenoeg vergelijkbaar met gisteren. **Wilde zwaan** en **Kraanvogel** hebben overnacht wel besloten waar ze gaan broeden dit jaar. De **Grauwe franjepoten** zijn nu met z'n vijven en heel wat rustiger. Een Finse birdwatchster merkt op dat deze vogeltjes vrij bijzonder zijn voor de regio. Ze solliciteert eerst aarzelend maar nadien toch voluit naar whereabouts van andere specialekes. Zij is ook één van de deelnemers aan de lokale vogelwedstrijd. Plekken van blauwstaarten, grote kruisbekken en dwerggorzen kunnen we zonder problemen meegeven in zoverre ze nog niet gekend zijn. Vader heeft het lunineuze idee om tijdens de verplaatsing van Ruka naar Livaara langs de camping te passeren. Ik vind het een schitterend idee. Zowel de batterijen van de camera als die van mezelf hebben dringend een herlaadbeurt nodig. Ik kruip in mijn bed en de camera wordt ingeplugd. Er gaat ruim een uur voorbij en na een verfrissing zijn we er opnieuw klaar voor. De tocht naar Livaara heeft op dit uur van de dag weinig moois voor te schotelen. Het is hier enkel uitkijken voor loslopende **Rendieren**, zeker wanneer ze hun moedersinstinct volgen. De blauwstaartenhype is voorbij, de lege parking spreekt boekdelen. De wandeling naar de voet van de heuvel is er dan ook eentje in volle zen. Papa heeft besloten om halverwege de klim terug te keren. Op dat ogenblik neem ik alle gear over van hem en trek ik geladen als een muilezel naar de top. Ik wil eindelijk de blauwstaart door de telescoop kunnen bekijken. De klim wordt verdergezet en na goed 300 meter zie ik, tijdens een rustpauze, uit mijn ooghoeken de oude vos dichterbij sluipen. Dat hij geen opgever is wist ik al lang maar dit vind ik bewonderenswaardig! Samen bereiken we de top waar het initieel maar een stille bedoening is. Een ♂ **Goudvink** en 2 **Pestvogels** brengen wat kleur en zang maar daarna valt het opnieuw stil. We zoeken een strategisch punt op en beginnen de omgeving af te scannen. In de verte horen we een **Blauwstaart** zingen. Na 2 adulte ♂♂ **Keep** is hij de volgende die in beeld komt. Het is de onvolwassen vogel maar de blauwe staart, oranje flanken en de witte keel schitteren in de Nikon. Het afscheid van de vogel en de heuvel is moeilijk. Deze plek heeft een blijvende indruk op ons gemaakt. Drie beklimmingen en drie keer blauwstaart wat wil je nog meer? Voorzichtig en met aangepaste snelheid nader en doorkruis ik Kuusamo. De laatste keer wordt proviand aangekocht in de immense supermarkt. Het allerlaatste waarnemingspunt van de dag en van de Kuusamo area is het Toranki meer. Een groep van 13 **Zwarte zee-eenden** is de enige uitschieter. Volgens een toekomstig winnaar van de bird race, naar eigen zeggen althans, een goede soort voor de regio. Op de camping gaat de papa op zoek naar onze host om af te rekenen. Met grote fierheid toont deze ietwat exentrieke man zijn collectie balpennen. Het moeten er enkele duizenden zijn volgens Henri. Omdat de beste man zo vriendelijk is om de prijs per overnachting van 20 naar 15 euro te brengen ga ik hem nog even bezoeken en bedanken aan het onthaal. Er hangen honderden balpennen aan verschillende touwtjes en elke lade die hij opentrekt ligt volgestouwd. Ik doe er zelf nog 3 exemplaren bij maar vrees er voor dat zij in het niets zullen opgaan.

Terug in de kamer staat de tafel gedekt. Het komt er nu op aan om tijdens deze en de nog resterende maaltijden zo veel mogelijk overblijvende etenswaren te liquideren. Ik wil tegen morgen goed uitgerust zijn om de nog resterende 180 kilometer tussen Kuusamo en Rovaniemi te overbruggen en verwerk daarom in sneltempo het verslag van vandaag. De lange warme douche verdrijft de slaap nog even maar niet voor lang. In onderling overleg herverdelen we de matrassen (3/1) en gaan we de laatste nacht zonder duisternis in.

☺ Belangrijkste waarnemingen:

Algemeen:

Parelduiker, Wilde zwaan, Grote zee-eend, Brilduiker, Bosruiter, Dwergmeeuw, Gekraagde roodstaart, Tjiftjaf, Grauwe vliegenvanger, Bonte vliegenvanger

Kuusamo:

Visarend, Eland

Konttainen:

Hazelhoen, Taigagaai

Liikasenvaara:

Wespendief, Pestvogel, Eland

Jäkälämutka Poroerotus:

Drieteenspecht

Luontokeskus:

Waterspreeuw

Luontokeskus → Juuma:

Taigagaai, Paap

Matolampi:

Kraanvogel, Grauwe franjepoot, Kolonie Kok- en Dwergmeeuwen

Livaara:

Pestvogel, Blauwstaart, Goudvink

Dag 10 : Donderdag 5 Juni 2008.Tocht:Waarnemingen Dag 10:

Hoewel we tijd met hopen hebben om de nog resterende 180 kilometer tussen Kuusamo en Rovaniemi te overbruggen zijn onze luiken om 6 uur a.m. niet meer dicht te krijgen. Ik heb er een zeer goede nachtrust opzitten, de herverdeling van de matrassen heeft duidelijk gewerkt. Al snel steek ik in mijn reisplunje terwijl vader zijn toilet maakt in het sanitaire blok. Na het korte maar noodzakelijke ontbijt wordt de chalet leegemaakt en de wagen volgestouwd. Voor de derde dag op rij wordt de wegversperring van camping Matkajoki vakkundig verplaatst zodat de wagen een vrije doorgang kent. Het is de laatste keer dat we deze move uitvoeren. Nog even wordt overwogen om Livaara te bezoeken maar al snel houden we het bij "drie keer is scheepsrecht". Rustig aan richting poolcirkel dan maar. De eerste kilometers gaan zo snel voorbij dat het tijd is om een ommetje te maken. Nabij het dorpje Oivanki, gelegen langs hoofdbaan 81, ligt een goed overzichtelijk meertje. Stiekem hopen we op het waarnemen van fuut maar treffen in de plek zijn neefje **Roodhalsfuut** op nest aan. Om wat dichterbij de oever te geraken maak ik net iets te veel kabaal voor de aanwezige grondeleenden. Zij gaan dan ook gezwind de lucht in. **Wintertaling** neemt resoluut de kop gevolgd door een ♂ **Slobeend**. Dus toch een nieuwe soort voor de reislijst. Op de terugweg naar ons vervoermiddel doven de echo's van **Barmsijs**, **Keep** en **Vink** stilaan uit. In Posio komt pas echt het besef dat we veel te vroeg vertrokken zijn. Een traag stromende rivier met brede rietkragen en overstromde oevers lijkt de ideale plek om tijd te verliezen. Altijd aanwezig zijn de al dan niet baltsende **Bosruiters** en het obligatoire koppeltje **Wilde zwaan** inclusief nest. Een geagiteerde **Groenpootruiter**, enkele **Wulpen** en een zovende **Watersnip** maken het steltloperfeestje compleet. Krassende geluiden ontvangen we van **Rietzangers** uit de toppen van wilgen. Het zijn de eerste en waarschijnlijk ook de laatste van de reis. Het relaxe tochtje gaat verder en op de grote diepe meren snijden **Parelduikers** doorheen het gladde wateroppervlak. Rimpels worden veroorzaakt door duikende **Noordse sterns** of opstijgende **Brilduikers** en **Middelste zaagbekken**. In een weiland zitten nog 8 **Goudplevieren**, van elk geslacht 4. Vanuit de wagen en aan een snelheid van 90 km/h worden ze eerst als kempahanen aanzien. Het is pas bij het achteruitrijden dat hun ware identiteit wordt achterhaald. In datzelfde weiland zitten nog enkele ruziënde **Kramsvogels**. Ze hebben het niet alleen op elkaar gemunt maar ook op een prachtig ♂ **Zwarte specht**. De poppen gaan pas echt aan het dansen op het moment dat deze zwarte vogel met rode kruin op de nestboom van de "**Tjaklijsters**" landt. Met een vette rups in de bek en een schalkse lach verdwijnt hij in het dichte sparrenbos. In de laatste rechte lijn naar Rovaniemi houden we nog 3 keer halt. Eén keer om te eten, zeg maar voor een soort tweede ontbijt. Een tweede keer voor een laatste grondige inspectie van de aanwezige duikeenden **Grote** en **Middelste zaagbek**, **Brilduiker**, **Nonnetje** en **Kuifeend** en **Zilver-** en **Baltische mantelmeeuwen**. En een derde keer aan een power station. Beter dan met een langdurig jagende **Visarend** kunnen we onze tocht naar Rovaniemi niet afsluiten. Zalig gewoon. Het begint nu stilaan te dagen dat de reis op z'n eind loopt. We naderen de stad op de poolcirkel en voor het eerst in 10 dagen komen we in contact met betonnen woonblokken en druk verkeer.

Het dient gezegd te worden dat dit drukke verkeer 2 keer niets is vergeleken met het verkeer bij ons. Met nog anderhalf uur te spenderen zetten we, en dan vooral ik, Santa Claus Village op de agenda. Voor mijn vertrek had ik namelijk een enveloppe met daarin tekeningen voor en vragen aan de echte Kerstman meegekregen. Deze kwamen niet alleen van mijn eigen kinderen maar ook van de leerlingen van de BS Mercatorschool te Rupelmonde. Als lid van de ouderraad moest ik deze zware taak met succes kunnen uitvoeren. En dat doe ik ook. Vanaf het moment dat ik de chalet van de Kerstman betreed word ik ondergedompeld in de kerstsfeer. Heel gek om de Kerstman, zijn elfen en zijn muziek op 5 juni voorgeschoteld te krijgen. Anyway, de enveloppe wordt voorzien van een V.I.P. label. Atwoorden op de tekeningen en vragen worden verwacht ergens rond maart – april 2009. Ja, zo druk heeft hij het nu eenmaal volgens zijn medewerkers. Enkele Amerikanen staan te luistervinken en vinden het hele gedoe “great”. Nog voor ik terugkeer naar de wagen stuur ik een kaartje naar huis en naar mijn reisgezel maar met verzending rond kerst 2008. Eens benieuwd of deze kaartjes wel degelijk toekomen (ter info: de kaartjes zijn ondertussen toegekomen dd. 16/12/2008). De papa staat met de wagen vlak voor een feeder die druk bezocht wordt door toeristen en beestjes. In de periode dat ik bij de Kerstman zat heeft hij een **Grote bonte specht**, verschillende **Kool-** en **Pimpelmezen**, **Vinken** en **Kepen**, een ♀ **Geelgors** en 3 **Eekhoortjes** langdurig kunnen gadeslaan. Samen zien we ze allen opnieuw de revue passeren. We eindigen de vogelreis waar we ze begonnen zijn bij het meer van Olkkajärvi. **Matkop** is heel luidruchtig op de parking, **Grote zaagbek** zwemt snel weg van ons en **Kievit** zit bewegingloos op de omliggende akkers. De laatste vogels die door de lenzen van de verrekijkers glijden zijn 2 traag van ons weg vliegende **Kraanvogels**. We kunnen ons geen beter afscheid van Lapland inbeelden. Alles wordt veilig opgeborgen en de laatste kilometers op Fins grondgebied zijn een feit. Tanken doen we bij Shell, pal op de Napapiiri. De laatste etenswaren worden weggewerkt op de parking van de huurwagens. Tijdens de maaltijd worden we lange tijd geëntertand door een 10-tal MIG 29 straaljagers. Inchecken doen we samen met een hoop Aziaten. In Helsinki verruilen we de Airbus A320 voor een A319, net omgekeerd met de heenreis. De vlucht verloopt soepel en om 15 uur staan we op de tarmac in Zaventem, alweer een avontuur rijker.

☺ Belangrijkste waarnemingen:

Algemeen:

Parelduiker, Wilde zwaan, Brilduiker, Middelste zaagbek, Bosruiter, Noordse stern, Barmsijs

Oivanki:

Roodhalsfuut, Slobeend

Posio:

Zwarte specht, Rietzanger

Vanttauskoski krachtcentrale:

Visarend

Rovaniemi / Olkkajärvi:

Kraanvogel, Grote bonte specht, Matkop, Geelgors, Eekhoorn

V. SOORTENLIJST VOGELS.

1. **Roodkeelduiker** *Gavia stellata*.
Geregeld waargenomen in kleine aantallen, vooral aanwezig in Varanger.
2. **Parelduiker** *Gavia arctica*.
Algemeenste duiker, vrijwel dagelijks waargenomen. Enkele juveniele vogels nabij Ekkeroy.
3. **Geelsnavelduiker** *Gavia adamsii*.
Prachtige waarneming van 2 adult zomerkleed vogels op de Barentz Zee nabij Hamningberg bij ons bezoek aan het eind van de wereld op 30/05. Werden ook vliegend en baltsend gezien en één exemplaar vertoefde geregeld op een strook drijvend natuurlijk materiaal.
4. **Roodhalsfuut** *Podiceps grisegena*.
In de buurt van Kuusamo zagen we geregeld een koppel op het meer Kuusamojärvi en een koppel op nest in de buurt van Oivanki.
5. **Jan Van gent** *Morus bassanus*.
Langs Hamningberg vlogen exemplaren in alle mogelijke kleden en vanop Hornoya werd een adulte vogel gezien.
6. **Aalscholver** *Phalacrocorax carbo*.
Aanwezig in Varanger.
7. **Kuifaalscholver** *Phalacrocorax aristotelis*.
Zeer dichte waarnemingen op het eiland Hornoya, verder sporadische waarnemingen langs de Varanger kustlijn.
8. **Grote zilverreiger** *Casmerodius alba*.
Eén van de verrassingen van de reis. Wordt door de papa ontdekt op het Alakitka meer 45 kilometer ten noorden van Kuusamo tijdens onze transfer op 02/06. De eerste waarneming van deze soort in de Kuusamo area!
9. **Blauwe reiger** *Ardea cinerea*.
Een onvolwassen vogel joeg bij eb in de ondiepe lagune voor het kerkje van Nesseby op 01/05.
10. **Wilde zwaan** *Cygnus cygnus*.
De eerste dagen werden geregeld groepen gezien op de nog grotendeels bevroren meren. Later op de reis verschenen zij in koppelvorm. Elk meertje herbergde zijn koppel al dan niet broedend.
11. **Rietgans** *Anser fabalis*.
Verschillende exemplaren in Varanger, zowel langs de kust (7 ex. in Skallelv) als in de toendra (2 ex.). Een koppel verbleef in het ven op de grens van de provincies Utsjoki & Inari op 01/06.
12. **Grauwe gans** *Anser anser*.
Alleen gezien in Varanger tussen Varangerbotn en Nesseby, grootste groep bedroeg een 20-tal exemplaren.
13. **Bergeend** *Tadorna tadorna*.
Verspreide waarnemingen in Varanger.
14. **Smient** *Anas penelope*.
Dagelijks waargenomen.
15. **Wilde eend** *Anas platyrhynchos*.
Dagelijks waargenomen.

16. **Pijlstaart** *Anas acuta*.
Voornamelijk waargenomen op de grote meren in Finland (o.a. Inarijärvi) en in Varanger.
17. **Slobeend** *Anas clypeata*.
Een ♂ liet zich verschalken op één van de meertjes rond Oivanki op 05/06 tijdens de transfer naar Rovaniemi.
18. **Wintertaling** *Anas crecca*.
Dagelijks waargenomen.
19. **Kuifeend** *Aythya fuligula*.
Dagelijks waargenomen.
20. **Topper** *Aythya marila*.
5 exemplaren waaronder 2 ♂♂ tussen Nesseby en Varangerbotn op 1/6.
21. **Koningseider** *Somateria spectabilis*.
2 waarnemingen van telkens 2 exemplaren. De eerste 2 bevonden zich tussen een groepje van 5 Stellers eiders nabij Store Ekkeroy op 31/05. De volgende dag zwommen er 2 exemplaren in de omgeving van Nesseby. Het ging hier telkens om exemplaren in ♀♀-kleed.
22. **Stellers eider** *Polysticta stelleri*.
In totaal werden 64 exemplaren waargenomen in Varanger. De vogels bevonden zich allen tussen Nesseby en Vadso. Grootste groep bedroeg 21 exemplaren op 29/5 in de haven van Vadso. Ongeveer 15% waren adulte ♂♂.
23. **Eider** *Somateria mollissima*.
In Varanger alle dagen waargenomen, soms in grote groepen.
24. **Ijseend** *Clangula hyemalis*.
In Varanger alle dagen waargenomen, zowel langs de zee als in het binnenland. Enkele grote groepen van meer dan 100 exemplaren.
25. **Zwarte zee-eend** *Melanitta nigra*.
Geregeld waargenomen in alle gebieden, steeds in kleine aantallen (o.a. 13 vogels in Kuusamo)
26. **Grote zee-eend** *Melanitta fusca*.
In alle gebieden waargenomen. Grote groepen in Varanger (o.a. een groep van meer dan 100 exemplaren op zo 1/6). Talrijk op meren in de Kuusamo area.
27. **Brilduiker** *Bucephala clangula*.
Algemeen.
28. **Nonnetje** *Mergus albellus*.
Verspreide waarnemingen in alle gebieden.
29. **Middelste zaagbek** *Mergus serrator*.
Algemeen.
30. **Grote zaagbek** *Mergus merganser*.
In alle gebieden waargenomen. Talrijk nabij de uitlaat van het Porttipahta Power station, de monding van de rivier Ivalojoeki en in Varanger.
31. **Havik** *Accipiter gentilis*.
Op 02/06 werd een exemplaar gezien boven de baan net na het verlaten van het bezoekerscentrum van het Pyhänturi – Luosto natuureservaat.

32. **Wespendief** *Pernis apivorus*.
Op de laatste volle dag vogels kijken in Finland werd een adult ♂ gezien in het Oulanka National Park op weg naar Liikasenvaara.
33. **Ruigpootbuizerd** *Buteo lagopus*.
Een koppel op nest in Utsjoki werd zowel tijdens de heenreis op do 29/5 als op de terugreis op zo 1/6 waargenomen.
Op vr 30/5 een koppel ter hoogte van kilometerpaal 12,5 richting Hamningberg waarbij het ♂ minutenlang in de clinch ging met een Raaf.
Op za 31/5 2 exemplaren tijdens de toendratocht in Varanger en 2 exemplaren thermiekend met een Valk spec. en enkele Zeearenden in de buurt van Vestre Jakobselv.
34. **Zeearend** *Haliaeetus albicilla*.
In Finland werden vogels gezien op wo 28/5 te Vajunen en Vuotso (telkens 2 exemplaren, 3 adulte en 1 onvolwassen) en op di 3/6 te Kuusamo (onvolwassen vogel).
In Noorwegen/Varanger bijzonder talrijk met > 100 sightings gedurende ons verblijf met respectievelijk 4 ex. op 29/5, 33 ex. op 30/5, 37 ex. op 31/5 en 33 ex. op 1/6. In de baai van Varanger zaten op za 31/5 en zo 1/6 niet minder dan 30 exemplaren (waaronder groepjes van 9, 8, 6 en 4 vogels samen).
In 75% van de gevallen ging het om adulte vogels.
35. **Steenarend** *Aquila chrysaetos*.
Kwam in gekende stijl langs een bergflank glijden net voor het oprijden van de Kongsfjordfjell tijdens de toendratocht op 31/05. Het betrof hier een onvolwassen exemplaar welke we konden volgen tot hij/zij als stip verdween in de helderblauwe lucht.
36. **Visarend** *Pandion haliaetus*.
In totaal 7 exemplaren waarvan 6 in Finland. Meestal in de nabijheid van een stuwdam. In de omgeving van Peurasuvanto en Kurittukoski enkele prachtig baltsende vogels.
Een trekkende vogel over Nesseby op 29/5 was heel bijzonder.
37. **Torenvalk** *Falco tinnunculus*.
Een koppel aan het Porttipahta Power station en een koppel in Luosto.
38. **Slechtvalk** *Falco peregrinus*.
Een koppeltje zat ter hoogte van kilometerpaal 20 toen we terugkeerden van Hamningberg. Het ♀ was zo vriendelijk om ons op de hoogte te brengen van de lokatie van de nestplaats.
39. **Smelleken** *Falco columbarius*.
Een jagende vogel vanaf de Haapalahti uitkijktoren en een adult ♂ op de top van de Kongsfjordfjell.
40. **Giervalk** *Falco rusticolus*.
4 giervalken passeerden de revue tijdens ons bezoek aan de uitgestrekte toendra's van Varanger op zaterdag 31/05. 2 jagende vogels werden minutenlang bewonderd in de toendra. De andere 2 werden gezien en gefilmd aan de gekende plek langs de Tana rivier.
41. **Alpensneeuwhoen** *Lagopus mutus*.
Ook deze vogel werd gezien tijdens de toendratocht op de laatste dag van mei. In totaal zagen we 3 vogels, 2 ♂♂ en 1 ♀.
42. **Moerassneeuwhoen** *Lagopus lagopus lagopus*.
In totaal 11 vogels kunnen waarnemen. De eerste waarnemingen in de buurt van de uitkijktorens van Mielikkojarven & Juurakkovupajan waren de mooiste. Verder ook gezien in Varanger en Luosto.
43. **Auerhoen** *Tetrao urogallus*.
Op wo 28/5 een ♀ in de berm van de snelweg ter hoogte van Killopää. De dag daarop vloog 's morgens vroeg een ♂ met veel lawaai op uit de ondergroei op de camping te Ukonjärvi.
Nog een ♀ te Luosto op 2/6. Een ♀ en 2 baltsende ♂♂ langs de weg naar Livaara op 3/6.

44. **Korhoen** *Tetrao tetrix*.
Een auditieve waarneming van bolderende vogels op di 27/5 in de omgeving van het meer van Orakylä. Een ♀ op 2/6 en een ♂ en een ♀ op 3/6 langs de weg naar Livaara.
45. **Hazelhoen** *Bonasa bonasia*.
Op 04/06 konden nabij de parking onderaan de heuvelrug van Konttainen langdurig 2 ♂♂ bewonderd worden. Het setje hoenders was hiermee meteen compleet!
46. **Kraanvogel** *Grus grus*.
Verspreide waarnemingen van meestal koppels in alle bezochte gebieden in Finland. Eén keer een groepje van 7 exemplaren in Kuusamo op di 3/6.
47. **Scholekster** *Haemantopus ostralegus*.
Geregeld waargenomen in alle gebieden met uitzondering van de Kuusamo area.
48. **Bontbekplevier** *Charadrius hiaticula*.
Geregeld waargenomen in Varanger zowel langs de kust als in het binnenland. Eén vogel haalde het gekende truckje met de hangende vleugel uit toen we te dicht bij of in zijn territorium kwamen.
49. **Kleine plevier** *Charadrius dubius*.
Slecht één keer waargenomen, langs de oevers van het meer van Orakylä op ma 2/6.
50. **Morinelplevier** *Charadrius morinellus*.
Een mank ♂ en 2 ♀♀ waren weinig schuw op de top van Kaunispää.
51. **Goudplevier** *Pluvialis apricaria*.
Regelmatig waargenomen in alle gebieden.
52. **Kievit** *Vanellus vanellus*.
Werden gezien op akkers rondom Olkkajärvi en in de Kuusamo regio.
53. **Steenloper** *Arenaria interpres*.
Algemeen langs de kustlijn in Varanger.
54. **Drieteenstrandloper** *Calidris alba*.
Weinig waargenomen, slechts een handvol vogels in de baai van Ekkeroy. Wel in adult zomerkleed!
55. **Kanoet** *Calidris canutus*.
Talrijk in Varanger. Prachtig kleurenballet van vliegende (grote) groepen.
56. **Bonte strandloper** *Calidris alpina*.
Algemeen in Varanger.
57. **Paarse strandloper** *Calidris maritima*.
Algemeen langs de kustlijn in Varanger.
58. **Kleine strandloper** *Calidris minuta*.
2 vogels in zomerkleed op het ijs van het Orakylä meer op wo 28/5. Verder algemeen in Varanger.
59. **Temmincks strandloper** *Calidris temminckii*.
Algemeen in Varanger zowel langs de kustlijn als in het binnenland. Op sommige plaatsen talrijk (o.a. in de omgeving van Svartnes en langs baan 890 in de toendra).
60. **Kemphaan** *Philomachus pugnax*.
Enkele groepjes in de drassige rivieroevers en natte weilanden van Finland. Vanop de uitkijktoren van Peurasuvanto werden zowel de witte, rosse als zwarte variant van de hanen gezien.

61. **Wulp** *Numenius arquata*.
Algemeen.
62. **Regenwulp** *Numenius phaeopus*.
Verspreide waarnemingen.
63. **Rosse grutto** *Limosa lapponica*.
Voornamelijk in Varanger maar ook enkele exemplaren in Finland.
64. **Tureluur** *Tringa totanus*.
Verspreide waarnemingen in Varanger en de Kuusamo area.
65. **Zwarte ruiter** *Tringa erythropus*.
Alleen in Finland waargenomen, meestal solitaire vogels.
66. **Groenpootruiter** *Tringa nebularia*.
Verspreide waarnemingen in Finland.
67. **Bosruiter** *Tringa glareola*.
Algemeen en talrijk.
68. **Oeverloper** *Actitis hypoleucos*.
Algemeen.
69. **Witgat** *Tringa ochropus*.
Slechts 2 keer waargenomen (o.a. in het Oulanka NP).
70. **Houtsnip** *Scolopax rusticola*.
Eén exemplaar in Kuusamo op di 3/6.
71. **Watersnip** *Gallinago gallinago*.
Algemeen.
72. **Grauwe franjepoot** *Phalaropus lobatus*.
Veel gezien met als hoogtepunt een groep van minimaal 60 exemplaren op het Ilmakki meer op wo 28/5.
Verder dagelijks te zien in Varanger (> 100 ex.) met Nesseby (7), Ekkeroy (20) en Vadso (30) als belangrijkste waarnemingspunten.
Verder nog 4 vogels in het ven ter hoogte van de provinciegrens Inari – Utsjoki en 5 beestjes op het meertje Matolampi nabij Ruka.
73. **Middelste jager** *Stercorarius pomarinus*.
Een dichte waarneming van een adulte vogel met lepels langs het “doe-park” in Vadso.
74. **Kleine jager** *Stercorarius parasiticus*.
Algemeen in Varanger, zowel lichte als donkere vogels.
75. **Kleinste jager** *Stercorarius longicaudus*.
Een eerste waarneming was die van 2 migrerende vogels in de omgeving van Vajunen op wo 28/5. Verder prachtige sightings in de Varangertoendra waar groepjes tot 4 exemplaren samen werden gezien. Enkele vogels langs de kustlijn in Komagvaer en Vestre Jakobselv.
76. **Dwergmeeuw** *Larus minutus*.
Algemeen en talrijk op de meren van Finland. Enkele broedkolonies in de Kuusamo area.
77. **Kokmeeuw** *Larus ridibundus*.
Verspreide waarnemingen in Finland, niet in Varanger.
78. **Stormmeeuw** *Larus canus*.
Verspreide waarnemingen in alle gebieden.

79. **Drieteenmeeuw** *Rissa tridactyla*.
Algemeen en ongewoon talrijk in Varanger. Grote broedkolonies (> 20.000 broedparen) op de vogeleilanden Hornoya & Reinoya en op het schiereiland Ekkeroy.
80. **Zilvermeeuw** *Larus argentatus*.
Algemeen.
81. **Grote burgemeester** *Larus hyperboreus*.
Bij de Bergebyelva pleisterde een onvolwassen vogel tijdens ons hele verblijf in Varanger. Niet minder dan 4 verschillende exemplaren zaten bij Svartnes op 30/5. Het ging steeds om onvolwassen vogels.
82. **Kleine burgemeester** *Larus glaucooides*.
Op 30/5 werd een exemplaar samen met zijn grotere broer gezien nabij Svartnes.
83. **Grote mantelmeeuw** *Larus marinus*.
Algemeen in Varanger. Zeer agressief in de omgeving van hun nest op het eiland Hornoya.
84. **Kleine mantelmeeuw** *Larus fuscus*.
Algemeen.
85. **Visdief** *Sterna hirundo*.
Slechts één keer met zekerheid waargenomen op het meer van Kurkiaska op di 27/10.
86. **Noordse stern** *Sterna paradisea*.
Algemeen en op sommige plekken talrijk.
87. **Zeekoet** *Uria aalge*.
Talrijk op het vogeleiland Hornoya, verder nog enkele sporadische waarnemingen in Varanger.
88. **Kortbekzeekoet** *Uria lomvia*.
Talrijk op het vogeleiland Hornoya, alleen daar waargenomen.
89. **Alk** *Alca torda*.
Talrijk op het vogeleiland Hornoya, verder nog waarnemingen in Hamningberg en Vadso.
90. **Zwarte zeekoet** *Cephus grylle*.
In kleine aantallen aanwezig op Hornoya, dicht bij de waterlijn. Ook gezien in Nesseby, Hamningberg en Ekkeroy.
91. **Papegaaiduiker** *Fratercula arctica*.
Talrijk op het vogeleiland Hornoya. Enkele exemplaren in Hamningberg en Vadso.
92. **Houtduif** *Columba palumbus*.
Verspreide waarnemingen.
93. **Koekoek** *Cuculus canorus*.
Meestal auditieve waarnemingen, uitsluitend in Finland.
94. **Velduil** *Asio flammeus*.
Een hoog overvliegende vogel tijdens de terugtocht van de Juurakkovupajan uitkijktoren naar onze wagen op wo 28/5. Een superwaarneming van een vogel over Nesseby op 1/6 en 3 jagende vogels over het ven nabij de provinciegrens Inari – Utsjoki op diezelfde dag.
95. **Sperweruil** *Surnia ulula*.
Van deze vogel werden niet minder dan 6 exemplaren gezien. Adulte vogels werden gezien op do 29/5 (provinciegrens Inari – Utsjoki), 31/5 (Nyborg) en 1/6 (E6 omgeving Vuotso) waarvan die in Varanger veruit de mooiste en makkelijkste was. Via Engelse birders konden we een nest met 3 jongen terugvinden langs de autostrade E6 richting Kirkenes ter hoogte van het verkeersbord "Kirkenes 120".

96. **Gierzwaluw** *Apus apus*.
Enkele waarnemingen in Finland.
97. **Zwarte specht** *Dryocopus martius*.
Een prachtwaarneming van een adult ♂ in de omgeving van Posio. Verder nog enkele auditieve vogels.
98. **Grote bonte specht** *Dendrocopos major*.
Verspreide waarnemingen in Finland.
99. **Drieteenspecht** *Picoides tridactylus*.
Een zeer korte waarneming van een roepende, zittende en vliegende vogel nabij Jäkälämutka Poroerotus in één van de uithoeken van het Oulanka NP.
100. **Veldleeuwerik** *Alauda arvensis*.
Sporadisch waargenomen, onder andere op de luchthaven van Helsinki.
101. **Boomleeuwerik** *Lullula arborea*.
Enkele zingende vogels in de omgeving van de parking van Livaara.
102. **Strandleeuwerik** *Eremophila alpestris*.
Verschillende exemplaren werden gezien tijdens de toendratocht op za 31/5.
103. **Oeverzwaluw** *Riparia riparia*.
Vanaf de tweede helft van de reis geregeld waargenomen.
104. **Boerenzwaluw** *Hirundo rustica*.
Waargenomen in Finland en Noorwegen. Enkele vogels op trek tijdens de toendratocht op za 31/5.
105. **Huiszwaluw** *Delichon urbica*.
Vanaf de tweede helft van de reis geregeld waargenomen, waaronder een groep van een 50-tal vogels in Sodankylä.
106. **Oeverpieper** *Anthus petrosus*.
Waargenomen in Varanger.
107. **Boompieper** *Anthus trivialis*.
Verspreide waarnemingen in Finland.
108. **Graspieper** *Anthus pratensis*.
Dagelijks gezien.
109. **Roodkeelpieper** *Anthus servinus*.
Slechts een 6-tal vogels konden worden teruggevonden. Telkens ging het om koppeltjes in Ekkeroy, Vadso en in de toendra.
110. **Witte kwikstaart** *Motacilla alba*.
Algemeen.
111. **Noordse gele kwikstaart** *Motacilla flava thunbergi*.
Algemeen in kleine aantallen.
112. **Pestvogel** *Bombycilla garrulus*.
Bijna dagelijks waargenomen in alle gebieden, meestal in kleine groepjes (9 ex. in de omgeving van Sodankylä, 5 ex. op de Kongsfjordfjell, 2 ex. in Luosto en 16 ex. in de Kuusamo regio). Op do 29/5 12 migrerende vogels over Nesseby en 16 foeragerende vogels nabij de Bergebyelva.

113. **Waterspreeuw** *Cinclus cinclus*.
Een flitsende vogel over de Oulanka op wo 4/6.
114. **Winterkoning** *Troglodytes troglodytes*.
Verspreide waarnemingen in Finland.
115. **Heggemus** *Prunella modularis*.
Verspreide waarnemingen in Finland.
116. **Roodborst** *Erithacus rubecula*.
Verspreide waarnemingen in Finland.
117. **Blauwstaart** *Tarsiger cyanurus*.
Prachtwaarnemingen van een adult en een onvolwassen ♂ op de top van de Livaara. Arrival van de eerste vogels voor de regio op ma 2/6, net zoals wij. De eerste avond werden ze enkel auditief waargenomen, de volgende dagen zowel auditief als visueel.
118. **Roodsterblauwborst** *Luscinia svecica svecica*.
In totaal werden 8 vogels gezien, allen territoriumhoudende ♂♂. Telkens 2 vogels aan de rand van het Inarimeer op de camping in Ukonjärvi en in de omgeving van de Haapalahti observatietoren. Een zingende vogel aan de monding van de Sandfjordelva en 3 in de omgeving van de provinciegrens Inari – Utsjoki.
119. **Gekraagde roodstaart** *Phoenicurus phoenicurus*.
Algemeen.
120. **Paap** *Saxicola rubetra*.
Een handvol vogels in Finland. Onder andere tijdens de tocht naar de Hanhiaapa toren, Kurkiaska en in Kuusamo.
121. **Tapuit** *Oenanthe oenanthe*.
Enkele vogels in het natuurreservaat achter het kerkje van Nesseby en enkele vogels in Luosto.
122. **Beflijster** *Turdus torquatus*.
Een zingend ♂ op de giervalkenrots 30 kilometer ten noorden van Tana Bru.
123. **Merel** *Turdus merula*.
Pas de laatste 2 dagen werd deze vogel waargenomen.
124. **Kramsvogel** *Turdus pilaris*.
Algemeen en talrijk.
125. **Koperwiek** *Turdus iliacus*.
Algemeen en talrijk.
126. **Zanglijster** *Turdus philomelos*.
Algemeen in Finland.
127. **Grote lijster** *Turdus viscivorus*.
Algemeen in Finland.
128. **Rietzanger** *Acrocephalus schoenobaenus*.
Enkele vogels in de omgeving van Posio tijdens de transfer van Kuusamo naar Rovaniemi op do 5/6.
129. **Fitis** *Phylloscopus trochilus*.
Algemeen en talrijk.

130. **Tjiftjaf** *Phylloscopus collybita*.
Waargenomen in de Kuusamo regio.
131. **Goudhaan** *Regulus regulus*.
Waargenomen in de Kuusamo regio.
132. **Bonte vliegenvanger** *Ficedula hypoleuca*.
Algemeen.
133. **Grauwe vliegenvanger** *Muscicapa striata*.
Waargenomen in de Kuusamo regio.
134. **Bruinkopmees** *Parus cinctus*.
2 ex. op een feeder in Kaamanen op 1/6 en 1 ex. in Kuusamo op 3/6.
135. **Matkop** *Parus montanus*.
Weinig waargenomen, alleen in Finland.
136. **Pimpelmees** *Parus caeruleus*.
Weinig waargenomen, In Oulanka NP en op de parking van Santa Claus Village.
137. **Koolmees** *Parus major*.
Algemeen tot in het hoge noorden.
138. **Spreeuw** *Sturnus vulgaris*.
Enkele vogels in het begin van de reis en een vogel nabij Nesseby.
139. **Taigagaai** *Perisoreus infaustus*.
In totaal 5 vogels. De eerste werd gezien langs het onverharde baantje tussen Haapalahti en Kaamanen. De andere vogel werden allen gezien in de omgeving van Kuusamo (Livaara, Rinne & Ruka).
140. **Gaai** *Garrulus glandarius*.
Sporadisch gezien.
141. **Ekster** *Pica pica*.
Algemeen.
142. **Raaf** *Corvus corax*.
Algemeen.
143. **Bonte kraai** *Corvus corone cornix*.
Algemeen.
144. **Huismus** *Passer domesticus*.
Algemeen.
145. **Vink** *Fringilla coelebs*.
Algemeen en talrijk.
146. **Keep** *Fringilla montifringilla*.
Algemeen en talrijk.
147. **Sijs** *Carduelis spinus*.
Pas in de tweede helft van de reis gezien. Meestal in kleine groepen.
148. **Groenling** *Carduelis chloris*.
Algemeen.

149. **Goudvink** *Pyrrhula pyrrhula*.
Deze prachtige vink werd slechts enkele keren waargenomen. Onder andere tijdens de tocht naar Hanhiaapa, in Kuusamo en in het Oulanka NP.
150. **Grote barmsijs** *Carduelis flammea flammea*.
Algemeen en talrijk.
151. **Witstuitbarmsijs** *Carduelis hornemanni*.
3 vogels tijdens de toendratocht op za 31/5.
152. **Frater** *Carduelais flavirostris*.
2 exemplaren lieten zich op het eiland Hornoya verschalken tijdens de afdaling naar de overzet.
153. **Roodmus** *Carpodacus erythrinus*.
Een zingend adult ♂ aan de observatiehut van PK Erämajat.
154. **Haakbek** *Pinicola enucleator*.
3 vogels op de feeder van Kaamanen. Het betrof hier een adult ♂, een adult ♀ en een onvolwassen ♂. Verder nog een auditieve waarneming op de flanken van Livaara.
155. **Kruisbek** *Loxia curvirostra*.
Verspreide waarnemingen, vooral tijdens de tweede helft van de reis.
156. **Grote kruisbek** *Loxia pytyopsittacus*.
Verschillende waarnemingen in de omgeving van Kuusamo. Vooral de vogels in de toppen van de sparren op de flanken van Livaara waren mooi herkenbaar. Verder nog enkele overvliegende exemplaren.
157. **Geelgors** *Emberiza citrinella*.
Slechts een handvol exemplaren nabij Sodankylä, Kuusamo, Rinne en op de feeder van Santa Claus Village.
158. **Bosgors** *Emberiza rustica*.
Visuele waarneming van een ♀ langs het knuppelpad van Hanhiaapa. Hier ook nog 2 zingende ♂♂ die we jammer genoeg niet in beeld kregen.
159. **Dwerggors** *Emberiza pusilla*.
2 exemplaren lieten zich langdurig bekijken en filmen in de omgeving van PK Erämajat.
160. **Rietgors** *Emberiza schoeniclus*.
Algemeen.
161. **Ijsgors** *Calcarius lapponicus*.
Algemeen en op sommige plekken talrijk in Varanger (Svartnes, Skallelv, toendra)
162. **Sneeuwgor** *Plectrophenax nivalis*.
Verspreide waarnemingen in Varanger zowel in het binnenland als langs de kustlijn.

VI. SOORTENLIJST ZOOGDIEREN.

1. **Eland** *Alces alces*.
In totaal 8 dieren. De eerste 2 werden gezien in Noorwegen op 1/6. Verder nog 4 beesten in de Kuusamo area (waaronder een foeragerend exemplaar in een tuin!) en 2 in het Oulanka NP op 4/6.
2. **Rendier** *Rangifer tarandus*.
Algemeen. Voorzichtigheid is geboden bij het naderen met de wagen.
3. **Sneeuwhaas** *Lepus timidus*.
Verspreide waarnemingen. Sommige exemplaren nog in volledig witte wintervacht.
4. **Otter** *Lutra lutra*.
Tijdens de tocht naar Hamningberg op 30/5 liep een Otter tot 2 maal toe voor onze wagen om vervolgens te verdwijnen in de Barentz Zee.
5. **Boslemming** *Myopus schisticolor*.
2 lemmingen van deze soort werden gezien aan de voet van de Hanhiaapa uitkijktoren op wo 28/5.
6. **Berglemming** *Lemmus lemmus*.
De berglemmingen die wij zagen werden ook gespot door Ruigpootbuizerd en Kleinste jager en waren dus geen lang leven beschoren.
7. **Hermelijn** *Mustela erminea*.
Deze marterachtige werd gezien op 29/5 te Nesseby en op 30/5 te Hamningberg.
8. **Eekhoorn** *Sciurus vulgaris*.
Verspreide waarnemingen in Finland. O.a. op camping Ukonjärvi en camping Matkajoki. Op de feeders van Kaamanen en Santa Claus Village zagen we ook enkele exemplaren.
9. **Muskusrat / Beverrat** *Ondatra zibethicus* / *Myocastor coypus*.
Vanop de uitkijktoren Juurakkovupajan zagen we ver weg enkele Muskus- of Beverratten. Ze zaten net iets te ver om er een juiste naam op te plakken.
10. **Dolfijn spec.** *Delphinidae spec.*
Vanop het doepark in Vadso zagen we een Dolfijn een aantal keren naar het oppervlak komen.

Soorten gefilmd tijdens deze reis.

Parelduiker, Kuifaalscholver, Jan Van Gent, Grote zilverreiger, Wilde zwaan, Brilduiker, IJseend, Stellers eider, Eider, Middelste zaagbek, Grote zaagbek, Ruigpootbuizerd, Zeearend, Steenarend, Visarend, Giervalk, Kraanvogel, Alpensneeuwhoen, Moerassneeuwhoen, Auerhoen, Hazelhoen, Morinelplevier, Goudplevier, Steenloper, Kanoet, Paarse strandloper, Temmincks strandloper, Kempmaan, Grauwe franjepoot, Kleine jager, Kleinste jager, Drieteenmeeuw, Grote burgemeester, Noordse stern, Zeekoet, Dikbekzeekoet, Alk, Zwarte zeekoet, Papegaaiduiker, Sperweruil, Zwarte specht, Grote bonte specht, Strandleeuwerik, Blauwstaart, Roodsterblauwborst, Pestvogel, Bonte vliegenvanger, Taigagaai, Bruinkopmees, Raaf, Keep, Groenling, Barmsijs, Roodmus, Haakbek, Dwerggors, IJsgors, Sneeuwgor, Eland, Rendier, Sneeuwhaas.

Ronan Felix
31 december 2008